

Sytuacja demograficzna województwa lubelskiego w 2019 r.

Demographic situation of Lubelskie Voivodship in 2019

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Lubelski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistics Poland, Lublin Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Krzysztof Markowski

Zespół autorski

Editorial team

Aleksandra Jangas-Kurzak

Prace redakcyjne

Editorial work

Aleksandra Jangas-Kurzak

Tłumaczenie

Translation

Katarzyna Siemiaszko

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Aleksandra Jangas-Kurzak, Aneta Olszewska-Welman

ISSN 2080-0509

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://lublin.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery>

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła

When publishing Statistical Office data — please indicate the source

Przedmowa

Mam przyjemność przedstawić Państwu publikację „Sytuacja demograficzna województwa lubelskiego w 2019 r.” opracowaną przez pracowników Urzędu Statystycznego w Lublinie. Zakresem tematycznym nawiązuje ona do wcześniejszych opracowań dotyczących stanu, dynamiki i struktury ludności województwa lubelskiego oraz ruchu naturalnego i wędrownego.

Rokroczne zbierane, analizowane i publikowane przez Urząd Statystyczny dane demograficzne mają szczególne znaczenie, ponieważ stanowią one podstawę dla planowania i podejmowania decyzji we wszelkich aspektach życia gospodarczego, społecznego i politycznego. Wiedza na temat zmian demograficznych, ich dynamiki, wieloletnich trendów w odniesieniu do liczby ludności, jej struktury i migracji jest niezbędna by podejmowane w regionie decyzje gospodarcze, społeczne i polityczne były jak najbardziej optymalne i racjonalne.

Publikacja zawiera opis wyników badań oraz tablice prezentujące dane liczbowe dotyczące stanu i struktury ludności, urodzeń, zgonów, przyrostu naturalnego, zawieranych małżeństw, rozwodów i separacji oraz ruchu wędrownego ludności. Przedstawiane zjawiska demograficzne zilustrowano prezentacjami graficznymi w postaci map i wykresów. W publikacji zamieszczono także tablice przeglądowe przedstawiające sytuację demograficzną naszego województwa na tle kraju i innych województw oraz wybrane dane o województwie i powiatach obejmujące dane demograficzne z 2019 r.

Jestem przekonany, że przedstawiony materiał statystyczny będzie dla Państwa użytecznym źródłem informacji na temat sytuacji demograficznej w województwie lubelskim. Zachęcam też Państwa do pogłębienia wiedzy na temat zaprezentowanych w naszej publikacji zagadnień i do zapoznania się z bardziej szczegółowymi danymi, które dostępne są zarówno w Urzędzie Statystycznym w Lublinie jak i na naszej stronie internetowej <https://lublin.stat.gov.pl>.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Lublinie

dr Krzysztof Markowski

Lublin, lipiec 2020 r.

Preface

I have the great pleasure to present a publication "Demographic situation of Lubelskie Voivodship in 2019" elaborated by employees of the in Statistical Office in Lublin. The scope of information refers to our previous compilations concerning size, dynamics and structure of population of lubelskie voivodship as well as vital statistics and migration.

Demographic data – collected, analysed and disseminated year by year by the Statistical Office in Lublin – are of particular importance. They serve as a basis for planning and making decisions in all aspects of economic, social and political life. Knowledge of demographic changes, their dynamics and long-term trends regarding the population number, structure and migration is necessary for the economic, social and political decisions made in the region to be as optimal and rational as possible.

The publication consists of the synthesis of research results and tables presenting numerical data concerning the population size and structure, births, deaths, natural increase, contracted marriages, divorces, separations and migration. Depicted demographic phenomena are illustrated by graphic presentations including maps and charts. The publication also includes review tables showing demographic situation of our voivodship in comparison with the whole country and other voivodships as well as selected data, including demographic data, on the voivodship and powiats for 2019.

I hope that presented statistical data will be a useful source of information on demographic situation in lubelskie voivodship. I would also like to encourage you to deepen your knowledge on the issues presented in the publication and explore more detailed data available in the Statistical Office as well as on our website <https://lublin.stat.gov.pl>.

Director
of Statistical Office
in Lublin

Krzysztof Markowski, PhD

Lublin, July 2020

Spis treści

Contents

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Objaśnienia znaków umownych. Ważniejsze skróty	10
Symbols. Main abbreviations	
Wstęp.....	11
Introduction	13
Synteza.....	15
Executive summary	17
Rozdział 1. Stan i rozmieszczenie ludności w układzie terytorialnym.....	19
Chapter 1. Size and structure of population in territorial layout	
1.1. Powierzchnia i podział terytorialny	19
1.1. Area and territorial division	
1.2. Stan ludności	21
1.2. Population size	
Rozdział 2. Struktura ludności.....	28
Chapter 2. Structure of population	
Rozdział 3. Ruch naturalny ludności.....	37
Chapter 3. Vital statistics of population	
3.1. Małżeństwa	38
3.1. Marriages	
3.2. Rozwody	42
3.2. Divorces	
3.3. Separacje.....	44
3.3. Separations	
3.4. Urodzenia.....	44
3.4. Births	
3.5. Zgony	50
3.5. Deaths	
3.6. Przyrost naturalny.....	58
3.6. Natural increase	
3.7. Dynamika demograficzna.....	60
3.7. Demographic dynamics	
Rozdział 4. Migracje ludności.....	63
Chapter 4. Migration of population	
4.1. Migracje ludności na pobyt stały	63
4.1. Migration of population for permanent residence	
4.2. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy.....	69
4.2. Internal migration of population for temporary stay	
Aneks – Tablice statystyczne	73
Annex – Statistical tables	
Uwagi metodyczne.....	97
Methodological notes	
Bibliografia.....	98
Bibliografic	

Spis wykresów

List of charts

1. Powierzchnia w 2019 r.	19
1. Area in 2019	
2. Ludność w 2019 r.	22
2. Population in 2019	
3. Różnica w stanie ludności w latach 2000-2019 według powiatów	25
3. Difference in the size of population in 2000-2019 by powiats	
4. Ludność według płci i miejsca zamieszkania w 2019 r.	28
4. Population by sex and residence in 2019	
5. Wskaźnik feminizacji w 2019 r.	29
5. Sex ratio in 2019	
6. Ludność według płci i wieku (2000, 2019).....	31
6. Population by sex and age (2000, 2019)	
7. Przeciętne dalsze trwanie życia (2000-2019).....	36
7. Life expectancy (2000-2019)	
8. Małżeństwa (2000-2019).....	38
8. Marriages (2000-2019)	
9. Współczynnik małżeństw w 2019 r.....	39
9. Marriages rate in 2019	
10. Nowożeńcy według płci i wieku (2000, 2019).....	41
10. Bridegrooms and brides by sex and age (2000, 2019)	
11. Nowożeńcy według poziomu ukończonego wykształcenia (2000, 2019).....	41
11. Bridegrooms and brides by education level (2000, 2019)	
12. Rozwody orzeczone prawomocnie według winy strony w 2019 r.	43
12. Divorces by guilt of spouses in 2019	
13. Rozwody według liczby małoletnich dzieci w 2019 r.....	43
13. Divorces by number of underage children in 2019	
14. Urodzenia żywe według płci (2000-2019).....	45
14. Live births by sex (2000-2019)	
15. Współczynnik urodzeń w 2019 r.	45
15. Births rate in 2019	
16. Płodność kobiet (2000, 2019).....	47
16. Female fertility (2000, 2019)	
17. Urodzenia żywe według wieku rodziców (2000, 2019)	48
17. Live births by age of parents (2000, 2019)	
18. Urodzenia żywe według wykształcenia matki (2000, 2019)	48
18. Live births by education level of mothers (2000, 2019)	
19. Kobiety w wieku rozrodczym i współczynnik dzietności (2000-2019)	49
19. Women in the reproductive age and total fertility rate of population (2000-2019)	
20. Współczynnik dzietności ogólnej w 2019 r.....	50
20. Total fertility rate in 2019	
21. Zgony według płci (2000-2019)	51
21. Deaths by sex (2000-2019)	
22. Współczynnik zgonów w 2019 r.....	51
22. Death rate in 2019	
23. Miernik nadwyżki umieralności mężczyzn (2000, 2019).....	53
23. Rate surplus male mortality (20000, 2019)	

24. Zgony według płci i wieku zmarłych (2000, 2019)	54
24. Deaths by sex and age of deceased (2000, 2019)	
25. Zgony według płci i wybranych przyczyn w 2018 r.....	55
25. Deaths by sex and selected causes in 2018	
26. Przyrost naturalny (2000-2019)	58
26. Natural increase (2000-2019)	
27. Przyrost naturalny według województw i powiatów w 2019 r.....	59
27. Natural increase by voivodships and powiats in 2019	
28. Migracje międzywojewódzkie ludności na pobyt stały (2000-2019)	63
28. Intervoivodeship migration of population for permanent residence (2000-2019)	
29. Migracje wewnętrzne według kierunków w 2019 r.....	64
29. Internal migration by directions in 2019	
30. Migracje ludności na pobyt stały w 2019 r.....	65
30. Migration of population for permanent residence in 2019	
31. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku w 2019 r.....	67
31. Internal migration of population for permanent residence by sex and age in 2019	
32. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według płci i wieku w 2019 r..	70
32. Internal migration for temporary stay above 3 months by sex and age in 2019	

Spis map

List of maps

1. Podział administracyjny województwa lubelskiego w 2019 r.	20
1. Administrative division of Lubelskie Voivodship in 2019	
2. Zmiana liczby ludności w latach 2000-2019	24
2. Population changes 2000-2019	
3. Gęstość zaludnienia w 2019 r.....	26
3. Population density in 2019	
4. Wskaźnik feminizacji w 2019 r.....	30
4. Sex ratio in 2019	
5. Indeks starości w 2019 r.....	33
5. Ageing index in 2019	
6. Mediana wieku ludności w 2019 r.	35
6. Median age of population in 2019	
7. Małżeństwa zawarte w 2019 r.	40
7. Marriages contracted in 2019	
8. Urodzenia żywe w 2019 r.....	46
8. Live births in 2019	
9. Zgony w 2019 r.....	52
9. Deaths in 2019	
10. Zgony według wybranych przyczyn w 2018 r.....	56
10. Deaths by selected causes in 2018	
11. Przyrost naturalny w 2019 r.	60
11. Natural increase in 2019	
12. Dynamika demograficzna w 2019 r.....	61
12. Demographic dynamics in 2019	

13. Migracje ludności na pobyt stały w 2019 r.....	66
13. Migration of population for permanent residence in 2019	
14. Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały dotyczące województwa lubelskiego w 2019 r.....	68
14. International migration of population for permanent residence concerning the lubelskie voivodship in 2019	
15. Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy dotyczące województwa lubelskiego w 2019 r.	71
15. International migration of population for temporary stay concerning the lubelskie voivodship in 2019	

Spis tablic – tekst

List of tables – text

1. Ludność (2000, 2018, 2019)	23
1. Population (2000, 2017, 2018)	
2. Ludność według biologicznych grup wieku i wybranych wskaźników (2000, 2018, 2019).....	32
2. Population structure by biological age groups and selected indicators (2000, 2018, 2019)	
3. Współczynnik obciążenia demograficznego (2000, 2018, 2019).....	35
3. Age dependency ratio (2000, 2018, 2019)	
4. Ruch naturalny ludności (2000, 2018, 2019)	37
4. Vital statistics of population (2000, 2018, 2019)	
5. Migracje ludności na pobyt stały (2000, 2018, 2019).....	64
5. Migration of population for permanent residence (2000, 2018, 2019)	

Spis tablic – Aneks

List of tables – Annex

1. Województwo na tle kraju (2000, 2019)	73
1. Voivodship on the background of the country (2000, 2019)	
2. Stan ludności i wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2019 r.	77
2. Size of population and selected demographic ratio by voivodships in 2019	
3. Ludność według biologicznych grup wieku i według województw w 2019 r.....	79
3. Population by biological age groups and by voivodships in 2019	
4. Ruch naturalny ludności według województw w 2019 r.....	81
4. Vital statistics by voivodships in 2019	
5. Migracje ludności na pobyt stały według województw w 2019 r.	83
5. Migration of population for permanent residence by voivodships in 2019	
6. Ludność w województwie lubelskim (2000-2019)	85
6. Population in lubelskie voivodship (2000-2019)	
7. Ruch naturalny w województwie lubelskim (2000-2019).....	87
7. Vital statistics in lubelskie voivodship (2000-2019)	
8. Migracje ludności na pobyt stały w województwie lubelskim (2000-2019)	89
8. Migration of population for permanent residence in lubelskie voivodship (2000-2019)	

9. Ludność według powiatów w 2019 r.	91
9. Population by powiats in 2019	
10. Ludność według biologicznych grup wieku i powiatów w 2019 r.	92
10. Population by biological age groups and by powiats in 2019	
11. Mediana wieku ludności według płci i powiatów w 2019 r.	93
11. Median ages of population by sex and by powiats in 2019	
12. Wybrane wskaźniki demograficzne według powiatów 2019 r.	94
12. Selected demographic ratio by powiats in 2019	
13. Ruch naturalny według powiatów 2019 r.....	95
13. Vital statistics by powiats in 2019	
14. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2019 r.....	96
14. Internal and international migration for permanent residence by powiats in 2019	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero: (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (-)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych data revised
„W tym” “Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
r.	rok year
s.	strona page
tys.	tysiąc thousand
km ²	kilometr kwadratowy square kilometre
cd. cont.	ciąg dalszy continued
dok. cont.	dokończenie continued
p. proc. pp	punkt procentowy percentage point

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tj. i.e.	to jest that is
m.in. i.a.	między innymi among others
np. e.g.	na przykład for example
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland
PESEL	Powszechny System Ewidencji Ludności Universal Electronic System for Registration of the Population
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia World Health Organization

Wstęp

Demografia jako dziedzina nauki zajmująca się badaniem stanu i struktury ludności m.in. według płci i wieku, jej rozmieszczeniem terytorialnym, przyrostem naturalnym i migracjami, w znacznym stopniu pomaga w opracowywaniu prognoz i planowaniu rozwoju gospodarki. Z punktu widzenia polityki społecznej jednym z najważniejszych uwarunkowań demograficznych jest struktura ludności według wieku¹. Odmienne są, bowiem zadania polityki społecznej wobec dzieci, młodzieży, osób dorosłych czy też wobec osób najstarszych. Skala potrzeb społecznych zależy również od liczebności populacji oraz od natężenia określonych procesów demograficznych.

W niniejszej publikacji przedstawiono wyniki analizy danych dotyczących stanu i struktury ludności, ruchu naturalnego i migracji ludności na poziomie Polski, województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego. Omówiono fakty, które mają bezpośredni wpływ na stan i strukturę ludności. Wykazano, że procesy demograficzne są długoterminowe oraz że jednoroczny wzrost lub spadek liczby poszczególnych zdarzeń ruchu naturalnego i wędrownego nie zmienia występującego trendu. Rezultatem analizy jest prezentacja województwa lubelskiego na tle rankingu województw w Polsce oraz prezentacja danych ilościowych i wskaźników dotyczących powiatów województwa lubelskiego. Do obliczeń posłużyły dane pochodzące z badań statystycznych i opracowań GUS. Okresem bazowym przyjętym do analizy są lata 2000, 2018 i 2019.

Stan i struktura ludności według płci, wieku i stanu cywilnego stanowi rezultat procesów demograficznych określanych, jako ruch naturalny ludności i ruch wędrowny ludności. Opis ruchu naturalnego obejmuje fakty zawierania i rozwiązywania małżeństwa, urodzenia i zgonu. Bezpośredni wpływ na stan i strukturę ludności według płci i wieku mają urodzenia, zgonu i małżeństwa. Od ich liczby bowiem zależy stan i struktura ludności. To między innymi te zdarzenia demograficzne decydują o tym, czy liczba ludności na danym obszarze będzie się zwiększała, zmniejszała, czy będzie więcej ludzi młodych, czy też starszych.

Drugim obok przyrostu naturalnego czynnikiem decydującym o strukturze ludności, o tempie przyrostu lub ubytku ludności oraz o jej rozmieszczeniu terytorialnym są migracje. Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą stałego (lub czasowego) miejsca zamieszkania połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne). Z przedstawionych w publikacji danych dotyczących liczby i wieku osób migrujących wynika, że najczęściej migrują osoby młode. Przyrost lub ubytek na danym obszarze ludności w tej grupie wiekowej ma duży wpływ na strukturę wieku populacji zamieszkującej dany teren, co z kolei ma wpływ na poziom urodzeń i zgonów. W obszarach odpływowych społeczeństwo starzeje się szybciej, ubywa ludzi w młodym wieku, zmniejsza się współczynnik urodzeń i zwiększa współczynnik zgonów. Natomiast w obszarach napływowych przybywa ludzi młodych, co z kolei przyczynia się do zwiększenia częstości urodzeń, zmniejszenia współczynnika zgonów a tym samym społeczeństwo jest młodsze niż na terenach odpływowych. Województwo lubelskie należy do grupy województw odpływowych, ubywa więc w nim ludzi młodych. Ponadto w województwie lubelskim podobnie jak w kraju od wielu lat trwa proces suburbanizacji w wyniku, którego zmniejsza się liczba ludności miast, a zwiększa liczba mieszkańców gmin położonych na obrzeżach dużych i średniej wielkości miast.

Ponadto publikacja została wzbogacona licznymi mapami przedstawiającymi województwo lubelskie w podziale na powiaty i gminy. W poszczególnych rozdziałach umieszczone zostały wykresy przedstawiające ranking województw i powiatów województwa lubelskiego opisywanych zjawisk demograficznych. Dodatkowo w aneksie zamieszczone zostały szczegółowe tablice z ważniejszymi danymi dotyczącymi Polski, województw i powiatów województwa lubelskiego.

¹ J. Orczyk (2005), s. 31.

Statystyka omawianych w opracowaniu zdarzeń demograficznych opiera się na rejestrach urzędów stanu cywilnego (małżeństwa, urodzenia, zgony), sądów (rozwoły i separacje), zbiorach PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności, (migracje stałe) oraz na przeprowadzanym cyklicznie przez GUS badaniu statystycznym ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące oraz ludności (stałych mieszkańców gminy) nieobecnej w związku z wyjazdem za granicę na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy według stanu w dniu 31 grudnia.

Introduction

Demography, as a scientific field which focuses on examining the population size and structure e.g. by sex and age, its territorial distribution, natural increase and migration, helps considerably with establishing forecasts and planning the development of economy. From a social policy point of view, the population structure by age is one of the most important demographic conditions¹, since the tasks of social policy regarding children, youth, adults or regarding the elderly are different. The scale of social needs depends also on the population size and intensity of certain demographic processes.

This publication presents the analysis results for the data regarding the population size and structure, vital statistics and the population migration at the level of Poland, and voivodships as well as powiats and gminas of lubelskie voivodship. The facts which have a direct impact on the population size and structure were discussed. It was demonstrated that demographic processes are long-term ones and that a one-year increase or decrease in the number of certain events of vital statistics and migration does not change the occurring trend. The analysis resulted in the presentation of lubelskie voivodship within the ranking of voivodships in Poland as well as presentation of quantitative data and indicators concerning powiats of lubelskie voivodship. The data from statistical surveys and studies of Statistics Poland were used for calculations. The reference period adopted for the analysis was constituted by the years 2000, 2018 and 2019.

The result of demographic processes defined as vital statistics and migration of the population is constituted by the population size and structure by sex, age and marital status. The description of vital statistics includes the facts, such as getting married and dissolving marriages as well as births and deaths. Births, deaths and marriages have a direct impact on the population size and structure because the population size and structure are dependent on the number of them. These events, among others, are decisive when it comes to the population size in a certain area and the fact if it increases or decreases or if there are more young or elder people.

Besides natural increase, migration is another decisive factor when it comes to the population structure, the pace of population increase or decrease and its territorial distribution. Population migration means dislocation of population linked to the change of the permanent (or temporary) place of living connected with crossing the border of an administrative unit of the country territorial division (internal migration) or the country border (international migration). It might be concluded from the data provided in the presentation in regard to the number and age of migrating people that young people migrate most often. An increase or decrease within this age group in a certain area has an impact on the age structure of the population living in this area which, in consequence, considerably influences the number of births and deaths. The society in the outflow areas ages faster, there are less and less young people, birth rate goes down and death rate goes up. In the inflow areas, on the other hand, there are more and more young people which results in the higher number of births and the lower death rate. Thus, the society is younger than in the outflow areas. Lubelskie voivodship belongs to a group of outflow voivodships, so the number of young people decreases. What is more, the suburbanization process is taking place in lubelskie voivodship, which is similar to the situation in the country. As a result of this process, the number of inhabitants of the cities is going down and the number of inhabitants of gminas located on the outskirts of big and medium-sized cities is going up.

Furthermore, the publication was enriched with numerous maps depicting lubelskie voivodship with a division into powiats and gminas. In particular chapters, there are also charts presenting the ranking of the voivodships and of the lubelskie voivodship powiats in reference to the described demographic phenomena. In addition, the appendix includes tables with essential data regarding Poland and voivodships as well as powiats of lubelskie voivodship.

¹ J. Orczyk (2005), p. 31.

Statistics of the demographic events discussed in this study is based on the registers of register offices (marriages, births, deaths), courts (divorces and separations), PESEL collections – Universal Electronic System for Registration of the Population (permanent migration) as well as on the statistical research, carried out cyclically by Statistics Poland, regarding the population registered for temporary stay above 3 months and the population (permanent residents of a gmina) absent due to going abroad for a temporary stay above 6 months, as of 31 December.

Synteza

Województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych. Liczba ludności województwa z roku na rok systematycznie maleje. Jest to wynikiem utrzymującego się stale ujemnego salda migracji, które występuje od połowy lat dziewięćdziesiątych XX wieku oraz ujemnego przyrostu naturalnego od końca lat dziewięćdziesiątych. Z opracowanej przez Główny Urząd Statystyczny w Warszawie „Prognozy ludności na lata 2014–2050” wynika, że tendencja ta będzie się nadal utrzymywała.

W 2019 r. po raz kolejny odnotowano ubytek liczby ludności. W końcu grudnia 2019 r. w województwie lubelskim mieszkało 2108,3 tys. osób. W porównaniu z 2018 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 9,4 tys. W miastach odnotowano mniejszy ubytek ludności (o 4,5 tys. osób) niż na wsi (o 4,9 tys.). W stosunku do 2000 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 97,9 tys. osób, w miastach o 49,5 tys., a na wsi o 48,4 tys. W 2019 r. w miastach województwa lubelskiego zamieszkiwało 46,5% ogółu ludności (w 2000 r. – 46,6%). Na 1 km² przypadało średnio 84 osoby, przy czym w miastach 961 osób, a na wsi 47 osób. W 2000 r. na 1 km² przypadało 88 osób, w miastach 1068 osób, a na wsi 49 osób.

Struktura ludności według płci w województwie lubelskim w perspektywie ostatnich dwudziestu lat nie zmieniała się znacząco. W 2019 r. w województwie lubelskim kobiety stanowiły podobnie jak przed rokiem 51,5% ogółu ludności województwa wobec 51,4% w 2000 r. Na 100 mężczyzn przypadało średnio 106 kobiet. W miastach przewaga liczebna kobiet była większa niż na wsi, na 100 mężczyzn przypadało 112 kobiet wobec 101 na terenach wiejskich. Natomiast struktura ludności według wieku zmienia się z roku na rok. Systematycznie maleje liczba dzieci i młodzieży (poniżej 20 lat), a równocześnie wzrasta liczba ludności w starszych rocznikach (powyżej 65 lat). Oznacza to, że w województwie lubelskim podobnie jak w kraju trwa proces starzenia się społeczeństwa. Główną przyczyną tych zmian jest przesuwanie się w czasie „roczników wyżów i niżów demograficznych”, a także obserwowane od początków lat 90. XX wieku zmniejszenie dzietności kobiet oraz wydłużenie się przeciętnego czasu trwania życia. W wyniku zachodzących zmian demograficznych liczba osób młodych w wieku poniżej 20 lat w województwie lubelskim zmniejszyła się o 0,9% z 418,0 tys. w 2018 r. do 414,1 tys. w końcu 2019 r., natomiast liczba osób w wieku 65 lat i więcej zwiększyła się o 2,8% z 381,3 tys. w 2018 r. do 391,8 tys. w 2019 r. W porównaniu z 2000 r. odnotowano ubytek mieszkańców w wieku poniżej 20 lat o 35,2% i przyrost osób starszych o 30,0%. W 2019 r. na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 95 osób w wieku 65 lat i więcej, podczas gdy w 2018 r. było 91, a w 2000 r. 47 osób.

W wyniku zachodzących zmian demograficznych z roku na rok zwiększa się mediana wieku mieszkańca województwa lubelskiego. W końcu 2019 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był w wieku 41,5 lat, przy czym mężczyzna miał przeciętnie 39,6 lat, a kobieta 43,5 lat. Mieszkaniec miasta był starszy od mieszkańca wsi o 2,1 roku. W grudniu 2018 r. mediana wieku ogółem wynosiła 41,0 lat, dla mężczyzn 39,2, a dla kobiet 43,1 lat. W porównaniu z 2000 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był starszy o ponad sześć lat. Wzrost mediany wieku ludności jest skutkiem wydłużania się przez lata przeciętnego trwania życia oraz niskiej liczby urodzeń. Przeciętne trwanie życia dla mężczyzn urodzonych w 2019 r. w województwie lubelskim przewiduje się na 73,9 lat (w 2018 r. było 73,5), a dla kobiet 82,4 lat (82,3 w 2018 r.). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to mężczyźni mieszkający w miastach będą żyli przeciętnie o 2,2 roku dłużej niż mężczyźni mieszkający na terenach wiejskich, a kobiety w miastach o 0,3 roku dłużej niż kobiety na wsi. W porównaniu z 2000 r. przeciętnie mężczyzna będzie żył o 4,8 roku dłużej, a kobieta o 3,9.

Od 2008 r. w województwie lubelskim systematycznie maleje liczba zawieranych związków małżeńskich. W 2019 r. w województwie lubelskim zawarto 9840 małżeństw. W porównaniu z 2018 r. liczba nowo zawartych małżeństw była mniejsza o 6,4%, a w stosunku do 2000 r. o 21,7%. W miastach w porównaniu z poprzednim rokiem liczba małżeństw zmalała o 8,8%, a na wsi o 4,3%. Ponad połowę małżeństw (55,1%) zarejestrowano na wsi. W 2019 r. w województwie lubelskim statystyczny pan młody miał przeciętnie 29,3 lat, a panna młoda 27,3 lat (przed rokiem mężczyzna miał 29,2 lat, a kobieta 27,1 lat). W porównaniu z 2000 r. zarówno pan młody, jak i panna młoda byli starsi o około 4 lata. Współczynnik małżeństw

w 2019 r. wyniósł 4,66‰, przed rokiem 4,95‰, a w 2000 r. 5,67‰. Podobnie jak w 2018 r. częstość zawierania związków małżeńskich na wsi (4,79‰) była większa niż w miastach (4,51‰).

W 2019 r. w województwie lubelskim rozwiódł się 3404 pary małżeńskie. W porównaniu z 2018 r. liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była większa o 9,1%, a w stosunku do 2000 r. prawie podwoiła się. W 2019 r. podobnie jak w latach ubiegłych częściej rozwodzili się mieszkańcy miast (60,4% wszystkich rozwodów) niż wsi (39,6%). Współczynnik rozwodów (liczba rozwodów na 1000 ludności) osiągnął w omawianym roku poziom 1,61‰ wobec 1,47‰ w 2018 r. i 0,77‰ w 2000 r. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to w miastach był wyższy (2,10‰) niż na wsi (1,19‰). Na 1000 nowo zawartych małżeństw w 2019 r. w województwie lubelskim przypadało 346 rozwodów wobec 297 w 2018 r. i 136 w 2000 r. W miastach wskaźnik ten był wyższy (465) niż na wsi (249). Wśród rozwiedzionych małżeństw 58,1% posiadało dzieci w wieku poniżej 18 lat.

W 2019 r. podobnie jak na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w województwie lubelskim liczba urodzeń żywych była mniejsza od liczby zgonów, co oznacza, że po raz kolejny odnotowany został ujemny przyrost naturalny. W 2019 r. w województwie urodziło się 19286 dzieci, a zmarło 23015 mieszkańców. W porównaniu z 2018 r. liczba urodzeń zmniejszyła się o 4,1%, a w stosunku do 2000 r. o 16,6%. Natomiast liczba zgonów w porównaniu z 2018 r. zmalała o 2,8%, a w stosunku do 2000 r. o 0,9%. Współczynnik urodzeń osiągnął poziom 9,13‰ wobec 9,47‰ w 2018 r. i 10,42‰ w 2000 r., a współczynnik zgonów – 10,90‰ wobec 11,16‰ w 2018 r. i 10,48‰ w 2000 r. W wyniku ujemnego przyrostu naturalnego w 2019 r. liczba mieszkańców zmalała o 3729 osób (przed rokiem zmalała o 3581 osób, a w 2000 r. o 117 osób). W miastach odnotowano mniejszy naturalny ubytek ludności (minus 1086 osób) niż na wsi (minus 2643). Dla porównania w 2018 r. w miastach w wyniku ujemnego przyrostu naturalnego ubyło 876 osób, a na wsi 2705 osób. W 2000 r. w miastach przybyło 1 483 osoby, a na wsi ubyło 1 600 osób. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2019 r. osiągnął poziom minus 1,77‰, wobec minus 1,69‰ w 2018 r. i minus 0,05‰ w 2000 r.

Województwo lubelskie jest obszarem odptywowym. Z przedstawionych danych wynika, że liczba mieszkańców województwa lubelskiego maleje już od wielu lat. Dzieje się tak, jak wspomniano wcześniej ze względu na występujący naturalny ubytek ludności, oraz ze względu na występującą przewagę liczby osób, które wymeldowały się z pobytu stałego do innych województw w kraju (odpływ), nad liczbą osób nowo zameldowanych na pobyt stały z innych województw (napływ).

W wyniku ujemnego salda migracji stałych w 2019 r. liczba mieszkańców województwa lubelskiego zmniejszyła się o 6031 osób (w 2018 r. zmalała o 5359 osób, a w 2000 r. o 3082 osoby). W miastach ubyło 4062 mieszkańców, a na wsi 1969 osób. Wpływ na ujemne saldo bilansu ruchu wędrownego ludności miały migracje wewnętrzne międzywojewódzkie. W 2019 r. podobnie jak w latach ubiegłych więcej osób wyjechało na stałe z województwa lubelskiego (10047 osób) niż przybyło na pobyt stały mieszkańców z innych województw (3552). Współczynnik salda migracji stałych w 2019 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom minus 2,86‰ wobec minus 2,53‰ w 2018 r. i minus 1,39‰ w 2000 r.

Executive summary

Lubelskie voivodship is one of the depopulation areas. The number of voivodship population is decreasing systematically year by year. It is a result of constantly negative net migration which has been occurring since the mid-90s of the 20th century as well as negative natural increase since the end of the 90s. It can be concluded from "Demographic Projection for 2014–2050," established by Statistics Poland in Warsaw, that this tendency is going to maintain.

A decline in the population number was once again noted in 2019. At the end of December 2019, there were 2108.3 thousand persons living in lubelskie voivodship. Compared to 2018, the number of inhabitants went down by 9.4 thousand. The population decrease noted in the cities (by 4.5 thousand people) was smaller than in the countryside (by 4.9 thousand). When it comes to comparison with 2000, the number of inhabitants decreased by 97.9 thousand people – by 49.5 thousand in the cities and by 48.4 thousand in the countryside. In 2019, 46.5% of the total population lived in the cities of lubelskie voivodship (in 2000 – 46.6%). There were on average 84 persons per 1 km² – 961 in the urban areas and 47 in the rural areas. In 2000, there were 88 persons per 1 km² – 1068 in the cities and 49 in the countryside.

The population structure by sex in lubelskie voivodship has not changed significantly over the past twenty years. In 2019, similarly to the year before, women constituted 51.5% of the total population of lubelskie voivodship, whereas in 2000 it was 51.4%. There were on average 106 women per 100 men. The preponderance of women was bigger in the cities than in the countryside – there were 112 women per 100 men in the urban areas and 101 women per 100 in the rural areas. When it comes to the structure by age, it changes year by year. The number of children and youth (under 20) is systematically going down, whereas the number of population in the older age groups (over 65) is going up at the same time. This means that the society ageing process is taking place in lubelskie voivodship just like in the whole country. The main reasons of these changes include "people born during periods of baby boom and baby bust" moving over time as well as a decrease in fertility of women which has been observed since the beginning of the 90s of the 20th century and the average lifetime which is getting longer. As a result of ongoing demographic changes, the number of young people under 20 in lubelskie voivodship decreased by 0.9% from 418.0 thousand in 2018 to 414.1 thousand at the end of 2019, whereas the number of people at the age of 65 or older increased by 2.8% from 381.3 thousand in 2018 to 391.8 thousand in 2019. In comparison with 2000, the number of inhabitants under 20 went down by 35.2% and the number of older people went up by 30.0%. In 2019, there were 95 persons at the of 65 or older per 100 people under 20, whereas there were 91 such people in 2018 and 47 in 2000.

As a consequence of occurring demographic changes, the median age of an inhabitant of lubelskie voivodship is growing year by year. A statistical inhabitant of lubelskie voivodship was at the age of 41.5 at the end of 2019, however a man was on average 39.6 years old and a woman was 43.5 years old. An inhabitant of urban areas was 2.1 years older than an inhabitant of rural areas. The median age in December 2018 was 41.0 years – 39.2 years for men and 43.1 for women. A statistical inhabitant of lubelskie voivodship was over 6 years older than their equivalent in 2000. An increase in the population median age is a result of an average lifetime which is getting longer and the number of births which is getting smaller. An average lifetime is foreseen to be 73.9 years for men born in 2019 in lubelskie voivodship (it was 73.5 years in 2018) and 82.4 years for women (it was 82.3 years in 2018). Taking the place of residence into account, men living in the urban areas will live on average 2.2 years longer than men living in the rural areas and women in the urban areas will live 0.3 year longer than women in the rural areas. Compared to 2000, an average man will live 4.8 years longer and an average woman – 3.9 years longer.

Since 2008, the number of marriages contracted in lubelskie voivodship has been going down systematically. There were 9840 marriages contracted in lubelskie voivodship in 2019. The number of newly contracted marriages was smaller by 6.4% in comparison with 2018 and by 21.7% compared to 2000. In relation to the previous year, the number of contracted marriages decreased by 8.8% in the urban areas and by 4.3% in the rural areas. More than a half of marriages was registered in the countryside (55.1%).

In 2019 in lubelskie voivodship, a statistical groom was on average 29.3 years old whereas a bride was 27.3 (a year before a man was 29.2 years old and a woman was 27.1). In comparison with 2000, both a groom and a bride were about 4 years older. The marriage rate was 4.66‰ in 2019, 4.95‰ a year before and 5.67‰ in 2000. Similarly to 2018, a frequency of contracting marriages was higher in the rural areas (4.79‰) than in the urban areas (4.51‰).

In 2019 in lubelskie voivodship, 3404 married couples got divorced. The number of legally valid divorces was higher by 9.1% in comparison with 2018 and almost doubled in comparison with 2000. In 2019, similarly to the previous years, inhabitants of the urban areas got divorced more frequently (60.4% of the total number of divorces) than inhabitants of the rural areas (39.6%). A divorce rate (the number of divorces per 1000 population) amounted to 1.61‰ in the discussed years whereas in 2018 it was 1.47‰ and 0.77‰ in 2000. Taking the place of residence into account, it was higher in the urban areas (2.10‰) than in the rural areas (1.19‰). There were 346 divorces per 1000 newly contracted marriages in lubelskie voivodship in 2019 in comparison with 297 divorces in 2018 and 136 in 2000. This rate was higher in the cities (465) than in the countryside (249). 58.1% of the married couples divorced had children under 18.

Similarly to what was happening in lubelskie voivodship over the past years, the number of live births was smaller than the number of deaths in 2019, which means that negative natural increase was noted once again. In 2019, 19286 children were born in lubelskie voivodship and 23015 of its inhabitants died. The number of births went down by 4.1% in comparison with 2018 and by 16.6% compared to 2000. When it comes to the number of deaths, it was lower by 2.8% than 2018 and by 0.9% than in 2000. The birth rate amounted to 9.13‰ against 9.47‰ in 2018 and 10.42‰ in 2000 and the death rate was 10.90‰ against 11.16‰ in 2018 and 10.48‰ in 2000. As a result of negative natural increase in 2019, the number of inhabitants decreased by 3729 persons (it decreased by 3581 persons a year ago and by 117 persons in 2000). A natural decline in population noted in the urban areas (minus 1086 persons) was smaller than in the rural areas (minus 2643). In comparison with 2018, there were 876 persons less in the cities and 2705 persons less in the countryside. In 2000, there was an increase of 1 483 persons in the urban areas and a decrease of 1 600 persons in the rural areas. The natural increase rate amounted to minus 1.77‰ in 2019 in comparison with minus 1.69‰ in 2018 and minus 0.05‰ in 2000.

Lubelskie voivodship is an outflow area. It can be concluded from the presented data that the number of inhabitants of lubelskie voivodship has been going down for many years. It is happening due to the aforementioned natural decline in population and because of preponderance of people who registered for permanent stay in other voivodships in the country (outflow) over the number of people newly registered for permanent stay from other voivodships (inflow).

As a result of negative net migration for permanent residence in 2019, the number of inhabitants of lubelskie voivodship went down by 6031 persons (by 5359 persons in 2018 and by 3082 persons in 2000). There were 4062 inhabitants less in the urban areas and 1969 persons less in the rural areas. Internal migration between voivodships had an impact on the negative balance of the population migration statistics. In 2019, like in the previous years, there were more people who left lubelskie voivodship permanently (10047 persons) than those who arrived there for permanent residence from other voivodships (3552 persons). The rate of net migration for permanent residence in lubelskie voivodship was minus 2.86‰ in 2019 compared to minus 2.53‰ in 2018 and minus 1.39‰ in 2000.

Rozdział 1

Chapter 1

Stan i rozmieszczenie ludności w układzie terytorialnym

Size and structure of population in territorial layout

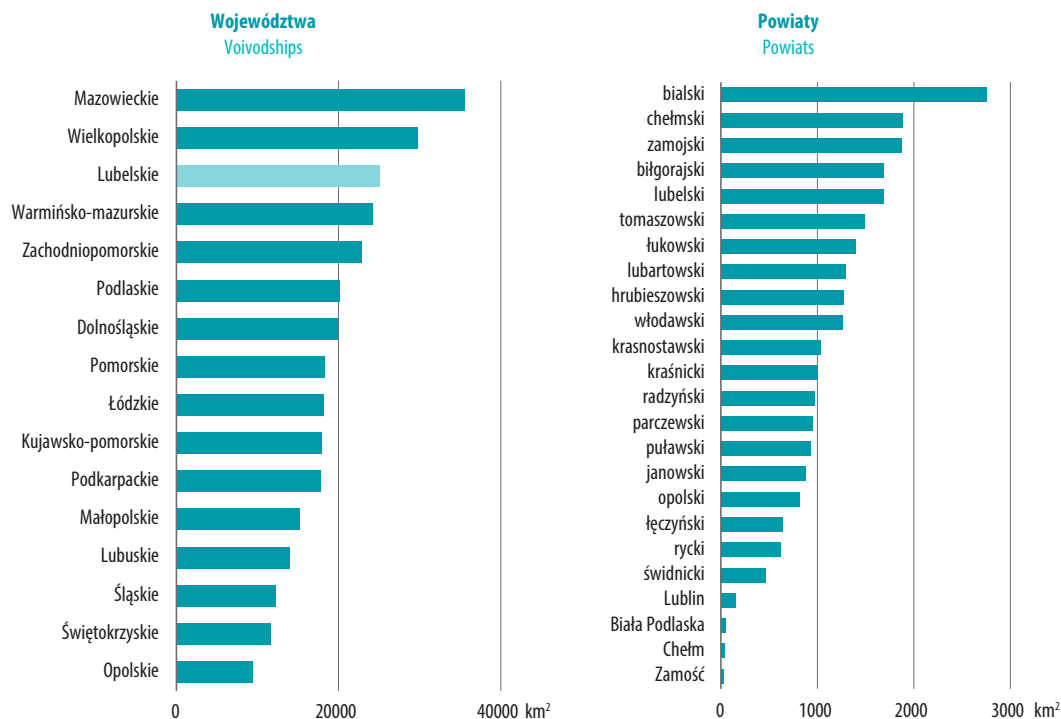
1.1. Powierzchnia i podział terytorialny

1.1. Area and territorial division

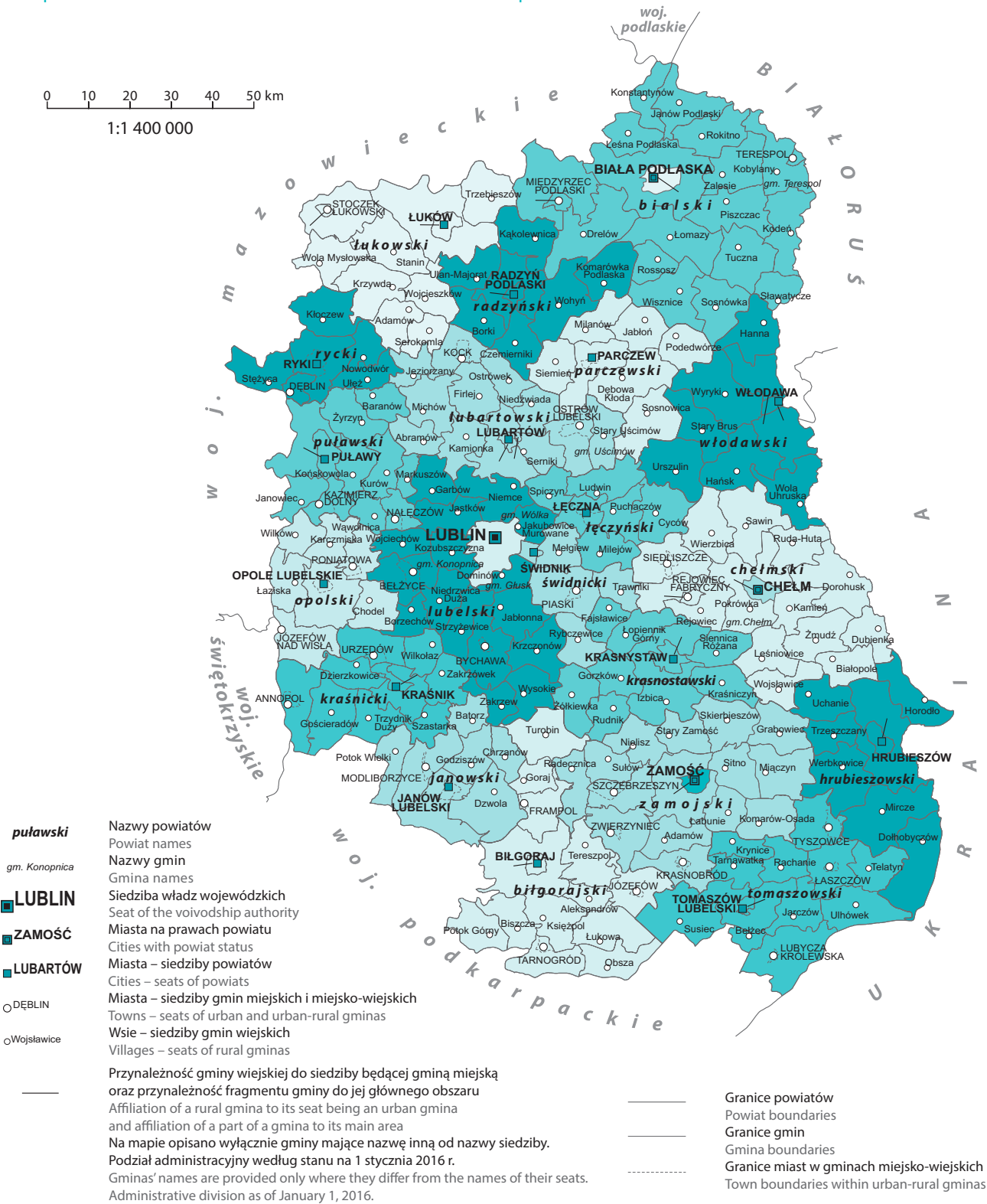
Województwo lubelskie położone jest w południowo-wschodniej części Polski. Od północy graniczy z województwem podlaskim, od północnego zachodu z mazowieckim, od zachodu ze świętokrzyskim, a od południa z podkarpackim. Od wschodu sąsiaduje z Białorusią i Ukrainą, tym samym granica województwa wyznacza granicę Unii Europejskiej.

W 2019 r. województwo lubelskie zajmowało terytorium o powierzchni 25122 km² stanowiące 8,0% powierzchni kraju. Pod względem powierzchni województwo lubelskie od wielu lat utrzymuje się na 3. miejscu w Polsce po mazowieckim (11,4% powierzchni Polski) i wielkopolskim (9,5%). Najmniejszym obszarem województwem było opolskie zajmujące 3,0% powierzchni kraju.

Wykres 1. Powierzchnia w 2019 r.
Stan w dniu 31 XII
Chart 1. Area in 2019
As of December 31

Mapa 1. Podział administracyjny województwa lubelskiego w 2019 r.
 Map 1. Administrative division of Lubelskie Voivodship in 2019

Według stanu w dniu 1 stycznia 2019 r. struktura administracyjna województwa lubelskiego obejmowała 20 powiatów ziemskich, 4 miasta na prawach powiatu i 213 gmin, z tego 20 gmin miejskich, 28 miejsko-wiejskich i 165 wiejskich. Największym obszarowo powiatem był powiat biański (11,0% powierzchni województwa), następnie chełmski (7,5%) i zamojski (7,4%). Natomiast najmniejszymi powiatami pod względem zajmowanej powierzchni były miasta na prawach powiatu: Zamość i Chełm (po 0,1%), Biała Podlaska (0,2%) i Lublin (0,6%).

W 2019 r. w województwie lubelskim było 48 miast i 4034 miejscowości wiejskie. W porównaniu z 2000 r. liczba miast zwiększyła się o 7 (w wyniku odzyskania praw miejskich przez: Józefów nad Wisłą, Lubyczę Królewską, Łaszczów, Modliborzyce, Rejowiec, Siedliszcze i Urzędów), a miejscowości wiejskich zmniejszyła się o 171.

1.2. Stan ludności

1.2. Population size

Dane o liczbie ludności opracowane zostały metodą bilansową. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzypisowych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania z innych gmin i z zagranicy na pobyt stały i czasowy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych.

Informacje o liczbie i strukturze ludności prezentowane w tej publikacji opracowano według krajowej definicji zamieszkania. Oznacza to, że bilans nie obejmuje osób przybyłych z zagranicy na pobyt czasowy (bez względu na okres ich czasowego przebywania), natomiast ujmuje stałych mieszkańców Polski przebywających czasowo za granicą (bez względu na okres ich nieobecności).

Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące mających stały meldunek w innej gminie w kraju.

Według danych szacunkowych w końcu grudnia 2019 r. w województwie lubelskim mieszkało 2108,3 tys. osób, co stanowiło 5,5% ogółu ludności Polski. Pod względem liczby mieszkańców województwo lubelskie zajmowało 9. miejsce w kraju. Pierwsze miejsce, od wielu lat zajmuje województwo mazowieckie z ponad dwa i pół razy większą liczbą ludności niż województwo lubelskie. Natomiast w najmniej liczonym województwie opolskim mieszkało ponad dwa razy mniej ludności niż w województwie lubelskim.

Województwo lubelskie należy do obszarów depopulacyjnych. W porównaniu z 2018 r. liczba ludności w województwie lubelskim zmniejszyła się o 9,4 tys. osób. W miastach odnotowano mniejszy ubytek ludności (o 4,5 tys. osób) niż na wsi (o 4,9 tys.). W stosunku do 2000 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 97,9 tys. osób, w miastach o 49,5 tys., a na wsi o 48,4 tys. Współczynnik przyrostu/ubytku rzeczywistego ludności określający liczbę, o jaką zmieniła się w wyniku przyrostu naturalnego i migracji liczba ludności na każdy 1000 osób w 2019 r. wyniósł minus 4,43‰ wobec minus 4,11‰ w 2018 r. i minus 1,31‰ w 2000 r. Oznacza to, że w 2019 i 2018 r. w województwie na każdy 1000 ludności ubyło 4 osoby, a w 2000 r. – 1 osoba. W miastach średnioroczne tempo ubytku ludności było większe niż na wsi. W 2019 r. współczynnik przyrostu/ubytku rzeczywistego w miastach osiągnął poziom minus 4,58‰ wobec minus 4,31‰ na terenach wiejskich. W 2000 r. w miastach odnotowano przyrost mieszkańców (współczynnik przyrostu/ubytku rzeczywistego ludności wyniósł 0,74‰), a na wsi ubytek (minus 3,10‰).

Wykres 2.

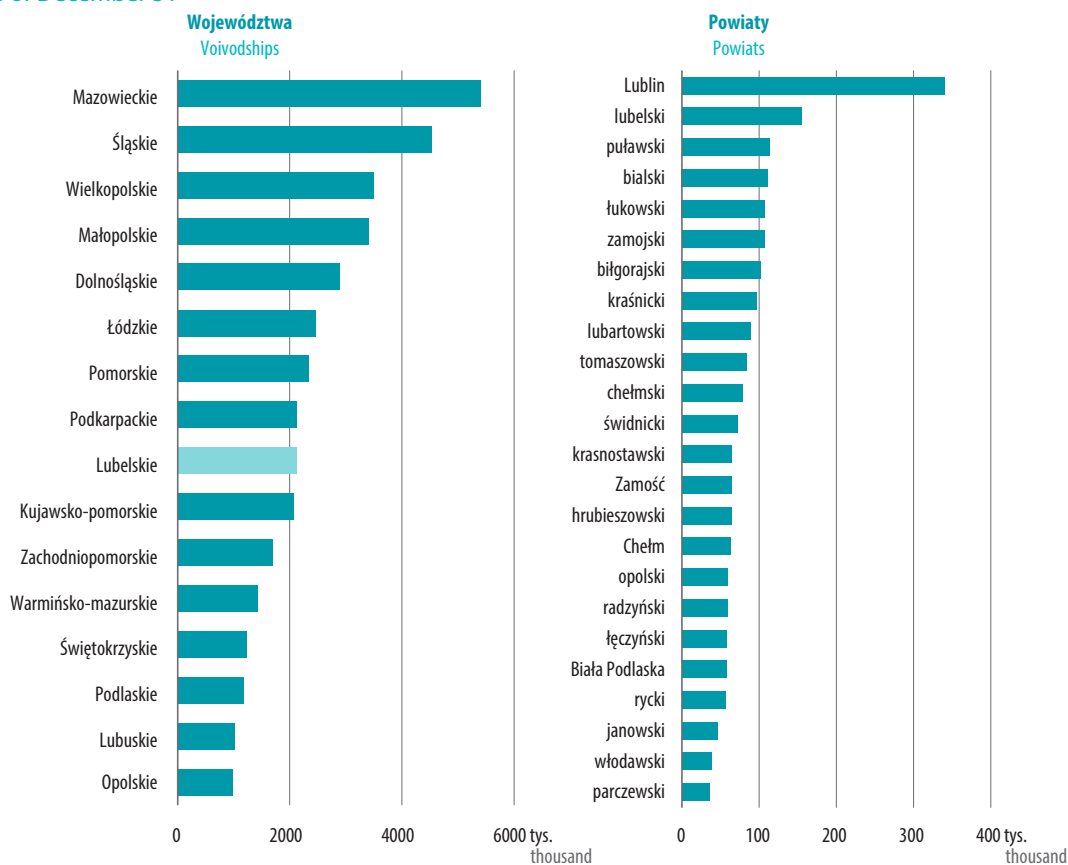
Ludność w 2019 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 2.

Population in 2019

As of December 31

W kraju w porównaniu z 2018 r. odnotowano ubytek ludności o 28,5 tys. osób, a w stosunku do 2000 r. liczba mieszkańców Polski zwiększyła się o 128,6 tys. osób. Współczynnik przyrostu rzeczywistego ludności w 2019 r. wyniósł minus 0,74‰ wobec minus 0,58‰ w 2018 r. i minus 0,24‰ w 2000 r. W 2019 r. liczba ludności zwiększyła się w 4 województwach. Największy przyrost miał miejsce w województwie pomorskim (współczynnik przyrostu rzeczywistego wyniósł 4,46‰), następnie w mazowieckim (3,66‰) i małopolskim (3,04‰). Natomiast największy ubytek odnotowano w województwie świętokrzyskim (minus 6,11‰), łódzkim (minus 4,68‰) i lubelskim (minus 4,41‰). Pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie zajmowało 14. miejsce w kraju.

Stan ludności zmniejszył się w prawie wszystkich powiatach. Wyjątkiem były powiat lubelski i Lublin, w których odnotowano przyrost liczby mieszkańców odpowiednio o 0,8% i 0,03% (o 1179 i 102 osoby). Zarówno w powiecie lubelskim, jak i w Lublinie odnotowano dodatni przyrost naturalny i dodatnie saldo migracji. Największy przyrost liczby ludności odnotowano w gminie Głusk (o 3,7%), Wólka (o 2,5%) i Konopnica (o 1,7%). W powiecie łęczyńskim liczba ludności pozostała na podobnym poziomie. Największy ubytek ludności, spowodowany ujemnym przyrostem naturalnym i ujemnym saldem migracji, wystąpił w powiecie hrubieszowskim (o 1,3%), Chełmie (o 1,2%) oraz powiecie tomaszowskim (o 1,1%). Największy spadek liczby ludności zaobserwowano w gminie Telatyn (o 2,3%) oraz Ulhówek, Gorzków i Hanna (po 2,1%).

Tablica 1.

Ludność
Stan w dniu 31 XII
Population
As of December 31

Table 1.

Wyszczególnienie Specification	2000	2018	2019	
		ogółem total		2018=100
Ludność Population	2206200	2117619	2108270	99,6
mężczyźni males	1072803	1026225	1021848	99,6
kobiety females	1133397	1091394	1086422	99,5
Miasta Urban areas	1028876	983840	979357	99,5
mężczyźni males	488684	463564	461257	99,5
kobiety females	540192	520276	518100	99,6
Wieś Rural areas	1177324	1133779	1128913	99,6
mężczyźni males	584119	562661	560591	99,6
kobiety females	593205	571118	568322	99,5
Przyrost/ubytek rzeczywisty w ‰ Actual increase/decrease rate in ‰	-1,31	-4,11	-4,43	.

W 2019 r. najliczniejszym pod względem liczby ludności powiatem był Lublin liczący 339,8 tys. mieszkańców, następnie powiat lubelski – 155,6 tys. i puławski – 113,2 tys. Najmniej licznym powiatem był powiat parczewski z 34,7 tys. mieszkańców, następnie włodawski – 38,4 tys. i janowski – 45,7 tys.

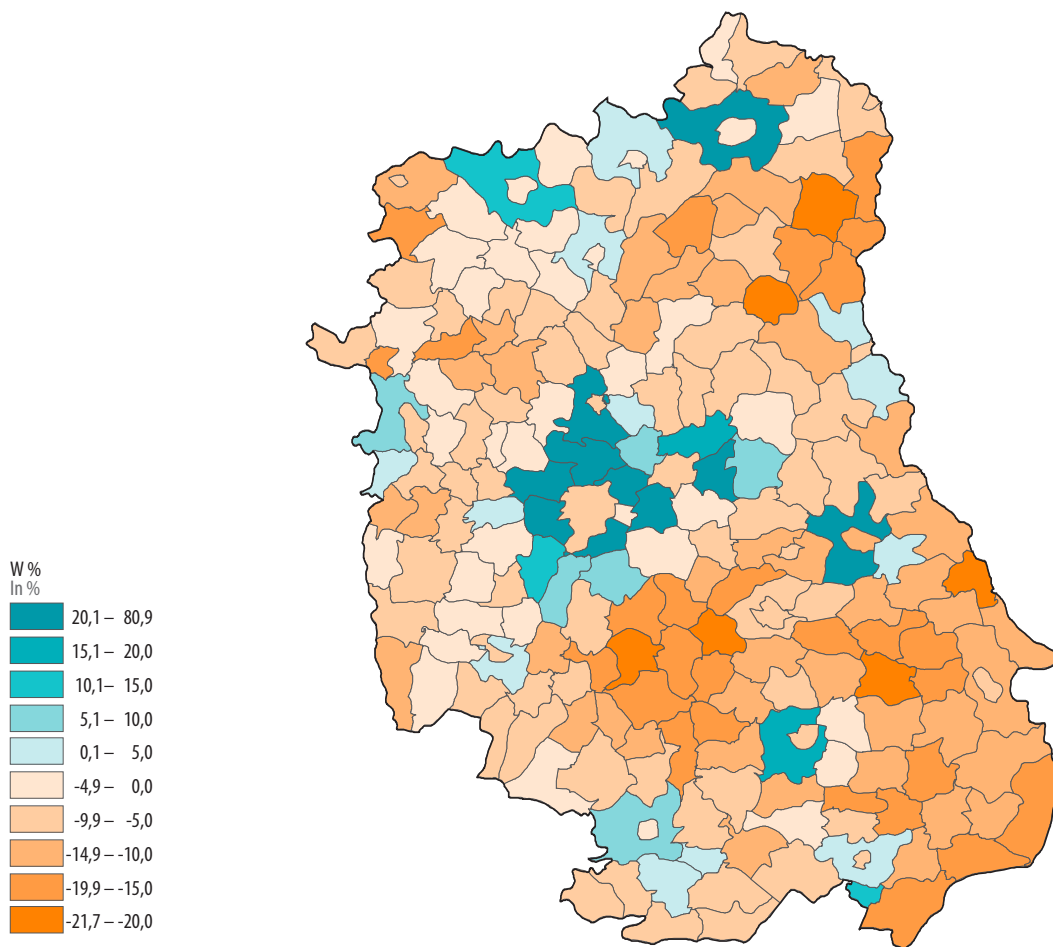
Porównując liczbę ludności w poszczególnych powiatach w okresie od 2000 do 2019 r. wzrost liczby mieszkańców odnotowano w 2 powiatach. Są to powiaty lubelski (wzrost o 14,7% – 19,9 tys. osób) i łęczyński (wzrost o 0,4% – 0,2 tys.). Największy przyrost w powiecie lubelskim wystąpił w gminie Głusk (o 80,9%), następnie w gminie Wólka (o 66,7%), Konopnica (o 42,3%) i Niemce (o 29,3%). Natomiast w powiecie łęczyńskim w gminie Łęczna na obszarze wiejskim (o 30,6%), następnie gminie Puchaczów (20,2%) i Ludwin (16,4%). Największy procentowy ubytek ludności w województwie lubelskim odnotowano w powiecie hrubieszowskim o 12,3% (8,8 tys. osób) i krasnostawskim o 12,2% (8,8 tys.). W obu wymienionych powiatach liczba ludności zmalała we wszystkich gminach. W powiecie hrubieszowskim najwięcej mieszkańców opuściło gminy: Trzeszczany (16,7%), Dołhobyczów (15,8%) i Uchanie (15,1%). Natomiast w powiecie krasnostawskim największy ubytek mieszkańców odnotowano w gminach: Gorzków (o 21,6%), Kraśniczyn (19,8%), Żółkiewka (19,4%) oraz Rudnik (18,8%).

Mapa 2. Zmiana liczby ludności w latach 2000-2019

Stan w dniu 31 XII

Map 2. Population changes 2000-2019

As of December 31

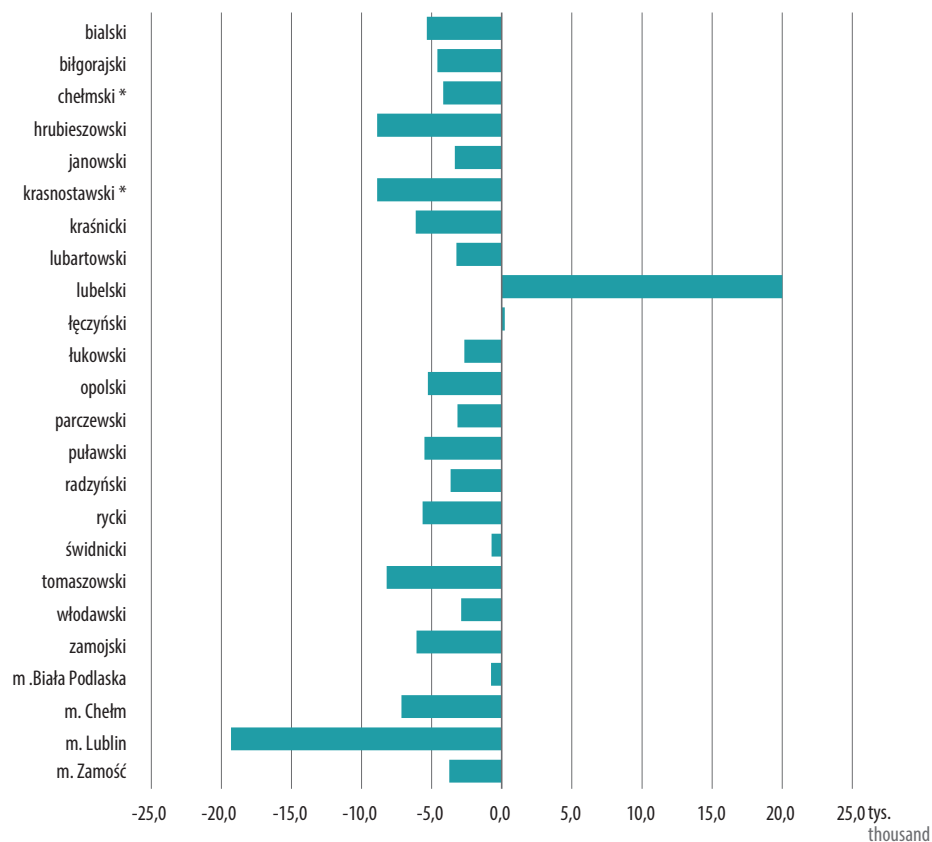
Z analizy danych dotyczących stanu ludności w miastach województwa lubelskiego wynika, że w okresie od 2000 do 2019 r. liczba ludności zmalała o 4,8%. Najbardziej wyludnił się Kazimierz Dolny (liczba mieszkańców zmalała o 31,9%), następnie Nałęczów (o 19,3%), Dęblin (o 17,4%), Łęczna (o 15,1%) i Poniato-wa (o 11,8%). Natomiast przyrost liczby mieszkańców odnotowano tylko w mieście Krasnobród (o 4,7%) i Parczew (o 1,7%). W tym samym okresie na terenach wiejskich ubyło 4,1% mieszkańców. Największy ubytek ludności odnotowano w gminach: Gorzków (o 21,6%), Grabowiec (o 21,0%), Tucznna (o 20,9%), Po-dedwórze (o 20,8%) oraz Dubienka, Wysokie i Rybczewice (po 20,0%), a największy przyrost w opisanych wcześniej gminach powiatu lubelskiego i łączyńskiego.

Wykres 3. Różnica w stanie ludności w latach 2000–2019 według powiatów²

Stan w dniu 31 XII

Chart 3. Difference in the size of population in 2000–2019 by powiats

As of December 31

Wskaźnik urbanizacji – udział ludności miejskiej w ludności ogółem zamieszkującej określone terytorium. Jest to miara mówiąca o rozwoju miast na danym obszarze.

Wskaźnik urbanizacji dla województwa lubelskiego kształtuje się na poziomie niższym niż średnia jego wartość w kraju. W miastach województwa zamieszkiwało 46,5% ogółu ludności, podczas gdy w kraju ludność miast stanowiła 60,0% ogółu populacji. Do najbardziej zurbanizowanych województw należało województwo śląskie (76,6%), następnie dolnośląskie i zachodniopomorskie (po 68,4%). Natomiast do najmniej zurbanizowanych – województwo podkarpackie (41,4%). Biorąc pod uwagę udział mieszkańców miast w ogólnej liczbie ludności województwo lubelskie uplasowało się na 14. pozycji w kraju przed województwem świętokrzyskim i podkarpackim.

Ponad połowę (53,3%) ludności miast w województwie lubelskim skupiają cztery największe miasta: Lublin, Zamość, Chełm i Biała Podlaska. Największym miastem pod względem liczby ludności był Lublin, w którym mieszkało 339,8 tys. osób, co stanowiło 34,7% mieszkańców miast województwa lubelskiego i 16,1% ogółu ludności województwa. Od stycznia do grudnia 2019 r. liczba mieszkańców Lublina zwiększyła się o 0,1 tys. osób (o 0,03%), a w porównaniu z 2000 r. zmalała o 5,3% (19,1 tys.). Kolejne miasta

² Dla potrzeb porównań i oceny zmian w rozwoju ludności dane za 2000 r. zostały przeliczone według podziału terytorialnego kraju obowiązującego w 2017 r.

według liczby ludności to: Zamość z 63,4 tys. mieszkańców, Chełm – 61,9 tys. i Biała Podlaska – 57,2 tys. W porównaniu z 2000 r. liczba mieszkańców Zamościa zmalała o 5,5% (o 3,7 tys. osób), Chełma o 10,3% (o 7,1 tys.), a Białej Podlaskiej o 1,3% (0,7 tys.). Natomiast najmniejszym miastem województwa lubelskiego w 2019 r. był Józefów nad Wisłą z liczbą mieszkańców 0,9 tys., który prawa miejskie odzyskał w 2018 r., następnie Siedliszcze i Frampol z liczbą mieszkańców po 1,4 tys. osób i Modliborzyce – 1,5 tys. osób. W porównaniu z 2000 r. liczba mieszkańców Frampola zmalała o 1,5%.

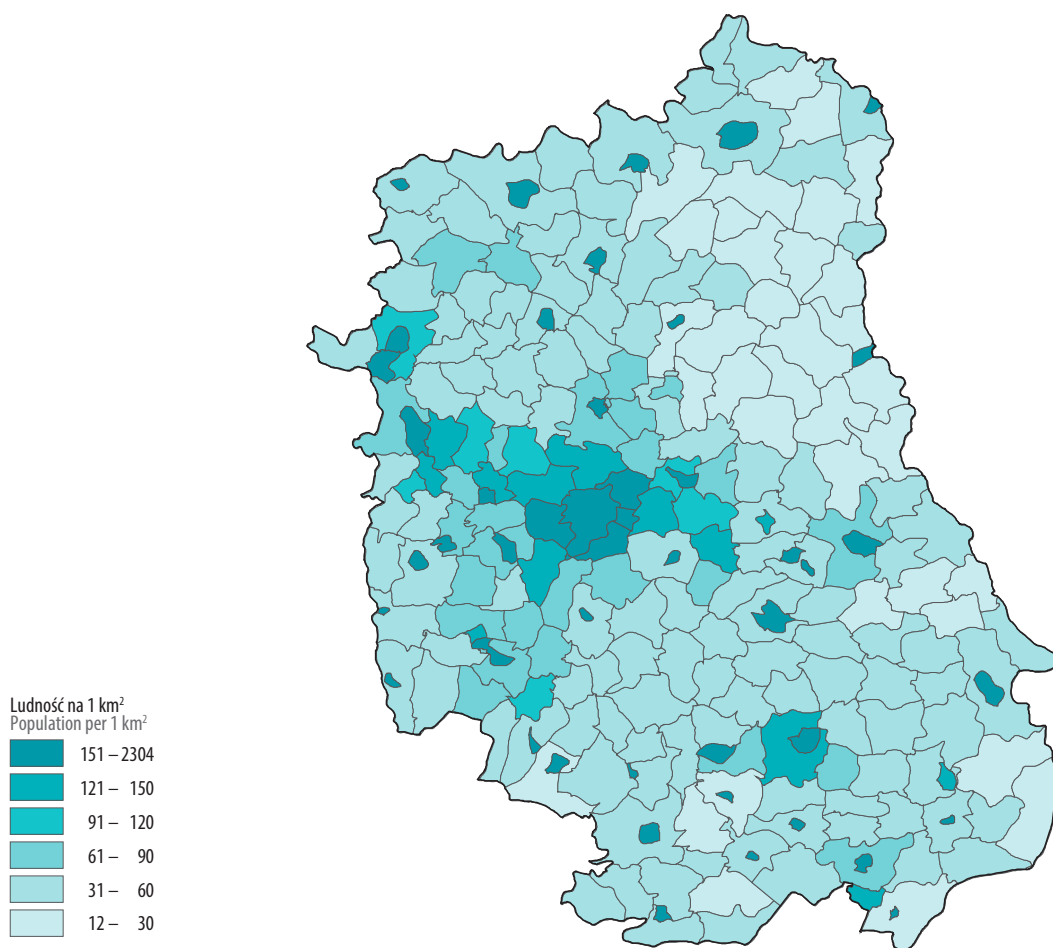
W 2019 r. w województwie lubelskim wśród powiatów ziemskich najbardziej zurbanizowany był powiat świdnicki (ludność miast stanowiła 58,1%), następnie puławski (47,4%) i rycki (45,9%). Najmniejszy udział mieszkańców miast odnotowano w powiecie lubelskim (7,3%), chełmskim (10,1%) i zamojskim (10,6%).

Mapa 3. Gęstość zaludnienia w 2019 r.

Stan w dniu 31 XII

Map 3. Population density in 2019

As of December 31

Gęstości zaludnienia – miara zagęszczenia ludności na określonym terytorium – wyrażana najczęściej w osobach na 1 km².

Zmiany w liczbie ludności nie wpłynęły znacząco na gęstość zaludnienia. W 2019 r. średnia gęstość zaludnienia w województwie lubelskim była niższa niż w kraju i wyniosła 84 osoby na km² wobec 123 osób na km² w kraju. Pod tym względem województwo uplasowało się na 12. pozycji w kraju przed województwami: zachodniopomorskim (74 osoby na km²), lubuskim (72), warmińsko-mazurskim (59) i podlaskim (58). Największe zagęszczenie ludności w 2019 r. odnotowano w województwie śląskim (366 osób na km²), następnie w małopolskim (225) i mazowieckim (153). W miastach na 1 km² w województwie lubelskim przypadało średnio 961 osób wobec 1039 w kraju, a na wsi 47 osób wobec 53 w kraju. W poszczególnych powiatach województwa rozmieszczenie ludności nie było równomierne. Największe zagęszczenie występowało w miastach na prawach powiatu: w Lublinie (2304 osoby na km²), Zamościu (2091), Chełmie (1755) i w Białej Podlaskiej (1157). Natomiast najmniejsze w powiecie włodawskim (31 osób na km²), parczewskim (36) i bialskim (40). W gminach województwa lubelskiego średnia gęstość zaludnienia była również zróżnicowana. Najmniej osób na 1 km² przypadało w gminie Wiryki (12 osób na km²), następnie w gminach Podedwórze i Sosnowica (po 15). Natomiast największe zagęszczenie odnotowano w gminie Głusk (180 osób na km²), Wólka (172) i Konopnica (151).

W 2000 r. podobnie jak w 2019 r. średnia gęstość zaludnienia w województwie lubelskim była niższa niż w kraju i wynosiła 88 osób na km² wobec 122 osób na km² w kraju. W miastach na 1 km² przypadało 1068 osób, a na wsi 49 osób.

Rozdział 2

Chapter 2

Struktura ludności

Structure of population

Od struktury ludności według płci i wieku zależy w dużym stopniu rozwój populacji. Zjawiska takie jak płodność i umieralność pozostają w ścisłym związku z wiekiem i płcią osób zamieszkujących dany obszar.

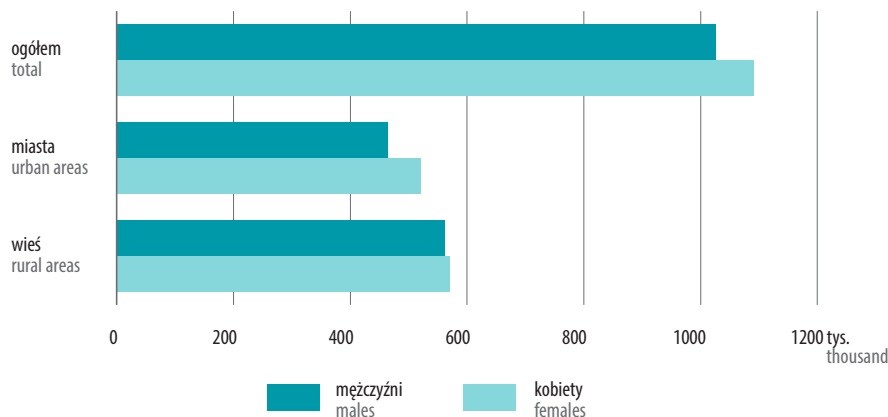
Struktura ludności według płci w województwie lubelskim w perspektywie ostatnich dwudziestu lat nie zmienia się znacząco. W 2019 r. w województwie lubelskim kobiety stanowiły podobnie jak przed rokiem 51,5% ogółu ludności województwa wobec 51,4% w 2000 r. W kraju w omawianym okresie struktura ludności również nie uległa zmianom. Kobiety stanowiły tak, jak w 2018 r. 51,6% ogółu ludności wobec 51,5% w 2000 r.

Wykres 4. Ludność według płci i miejsca zamieszkania w 2019 r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 4. Population by sex and residence in 2019

As of December 31

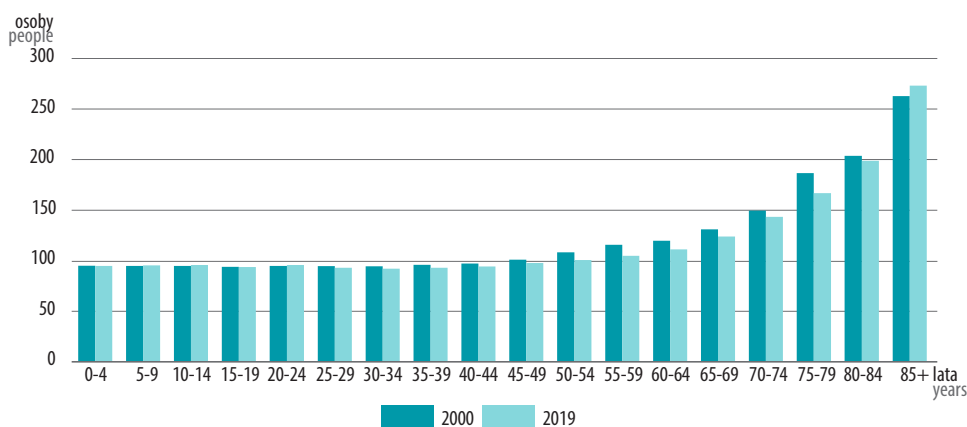

Współczynnik feminizacji – relacja liczby kobiet do liczby mężczyzn na danym obszarze, pomnożona przez 100. Wskazuje ile kobiet przypada na 100 mężczyzn.

Miarą przyjętą do prezentowania struktury ludności według płci jest współczynnik feminizacji. W 2019 r. w województwie lubelskim średnio na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet. W miastach przewaga liczebna kobiet była większa niż na wsi, na 100 mężczyzn przypadało 112 kobiet wobec 101 na terenach wiejskich. W kraju na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet, w miastach – 111 kobiet, a na terenach wiejskich 101. Pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie zajmowało 10. miejsce w kraju. Największa przewaga kobiet nad mężczyznami występowała w województwie łódzkim, w którym wskaźnik feminizacji osiągnął poziom 110, a najmniejsza w podkarpackim gdzie na 100 mężczyzn przypadało 104 kobiety.

Powyższe proporcje zmieniają się w zależności od grupy wiekowej. W większości roczników do 51 roku życia włącznie w 2019 r. w ludności województwa lubelskiego przeważali mężczyźni (stanowiąc 51,3% populacji tej grupy wiekowej). W tej grupie wieku na 100 mężczyzn przypadało 95 kobiet. Natomiast wśród osób mających 52 lat i więcej przeważały kobiety (stanowiąc 56,6% tej grupy wiekowej). Na 100 mężczyzn w wieku 52 lat i więcej przypadało 131 kobiet, przy czym w starszych rocznikach (80 lat i więcej) przewaga kobiet nad mężczyznami była dużo większa – na 100 mężczyzn przypadło 232 kobiety.

Wykres 5. Wskaźnik feminizacji w 2019 r.
 Stan w dniu 31 XII
 Chart 5. Sex ratio in 2019
 As of December 31

Z analizy danych powiatowych wynika, że w 2019 r. w województwie lubelskim najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadało w Lublinie (117), następnie w Chełmie i Zamościu (po 113), Białej Podlaskiej i w powiecie puławskim (po 109). Najbardziej wyrównanym pod względem proporcji płci był powiat radzyński, w którym to na 100 kobiet przypadało 100 mężczyzn. Przewaga liczebna mężczyzn nad kobietami w powiatach występowała tylko na terenach wiejskich. W 2019 r. w czterech powiatach województwa lubelskiego na terenach wiejskich mieszkało więcej mężczyzn niż kobiet. Najniższy współczynnik feminizacji odnotowano w powiecie radzyńskim (97) oraz łukowskim i parczewskim (po 98).

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika feminizacji odnotowano w gminach województwa lubelskiego. Najwięcej kobiet na 100 mężczyzn przypadało w miastach: Nałęczów (121), Lublin (117) oraz Puławy (116). Natomiast najmniej w gminach: Ulan-Majorat (91), Tarnogród – obszar wiejski (93) oraz Jabłoń (94). Na terenie obszaru wiejskiego gminy Annopol oraz gminy Tuczna liczba kobiet była równa liczbie mężczyzn.

Struktura ludności według wieku w województwie lubelskim zmienia się z roku na rok. Systematycznie maleje liczba dzieci i młodzieży, a równocześnie wzrasta liczba ludności w starszych rocznikach. Oznacza to, że w województwie lubelskim podobnie jak w kraju trwa proces starzenia się społeczeństwa. Główną przyczyną tych zmian jest przesuwanie się w czasie „roczników wyżów i niżów demograficznych”, a także obserwowane od początków lat 90. XX wieku zmniejszenie dzietności kobiet oraz wydłużenie się przeciętnego czasu trwania życia.

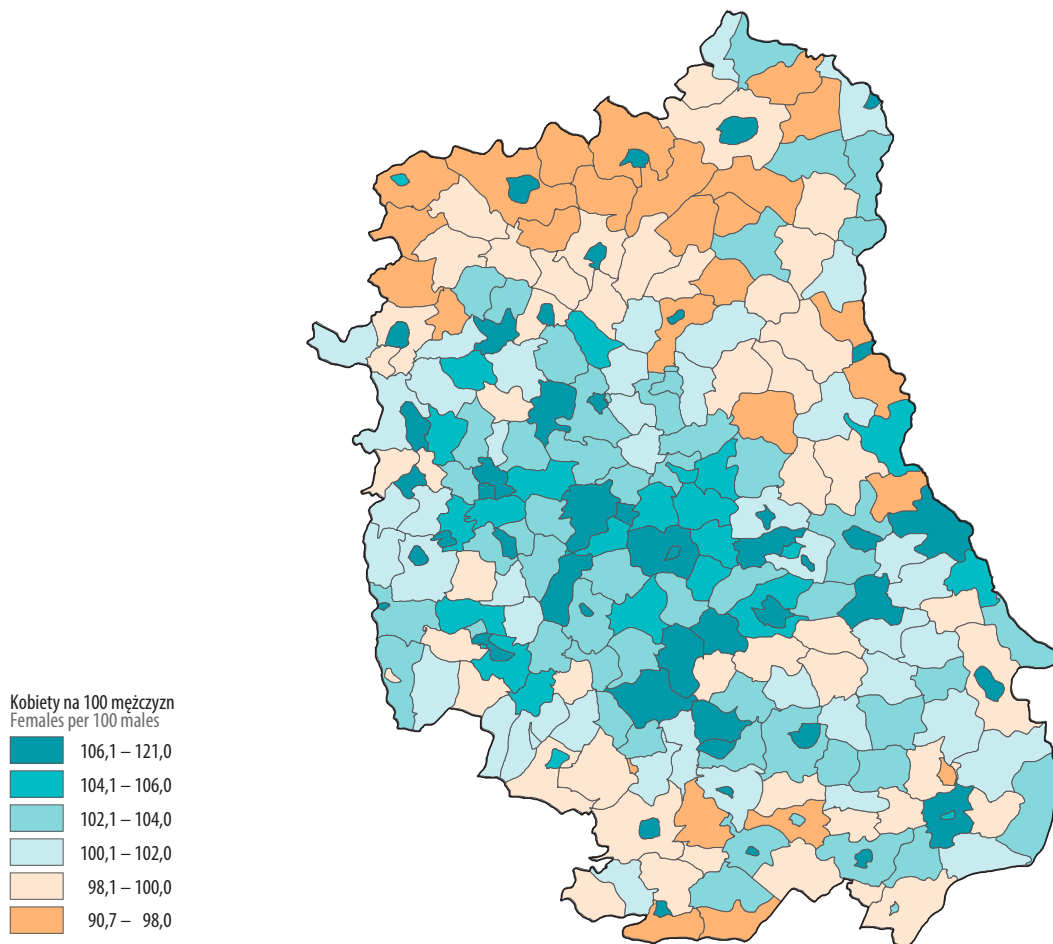
Mapa 4. Wskaźnik feminizacji w 2019 r.

Stan w dniu 31 XII

Map 4.

Sex ratio in 2019

As of December 31

W wyniku zachodzących zmian demograficznych liczba osób młodych w wieku poniżej 20 lat w województwie lubelskim zmalała o 0,9% z 418,0 tys. w 2018 r. do 414,1 tys. w końcu 2019 r., natomiast liczba osób w wieku 65 lat i więcej wzrosła o 2,8% z 381,3 tys. w 2018 r. do 391,8 tys. w 2019 r. W porównaniu z 2000 r. odnotowano ubytek mieszkańców w wieku poniżej 20 lat o 35,2% i przyrost osób starszych o 30,0%. W 2019 r. na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 95 osób w wieku 65 lat i więcej, podczas gdy w 2018 r. było 91, a w 2000 r. 47 osób. W kraju w 2019 r. na 100 osób w wieku poniżej 20 roku życia przypadało 90 osób w wieku 65 lat i więcej wobec 88 osób w 2018 r. i 44 osób w 2000 r.

Struktura ludności według biologicznych grup wieku w końcu grudnia 2019 r. w województwie lubelskim przedstawiała się następująco: dzieci w wieku 0–14 lat stanowiły 14,7% ogółu populacji województwa, ludność dorosła w wieku 15–64 lat 66,7%, a osoby w wieku 65 lat i więcej 18,6%. W 2018 r. dzieci stanowiły

14,7% ogółu ludności, osoby dorosłe 67,3%, a osoby starsze 18,0%. W porównaniu z 2000 r. liczba dzieci zmalała o 131,3 tys. (o 29,7%), osób dorosłych o 57,0 tys. (o 3,9%), a osób starszych wzrosła o 90,4 tys. (o 30,0%).

Współczynnik starości demograficznej – relacja liczby ludności w wieku 65 lat i więcej do ogólnej liczby ludności.

Indeks starości – relacja liczby ludności w wieku 65 lat i więcej do liczby dzieci w wieku do 14 lat łącznie.

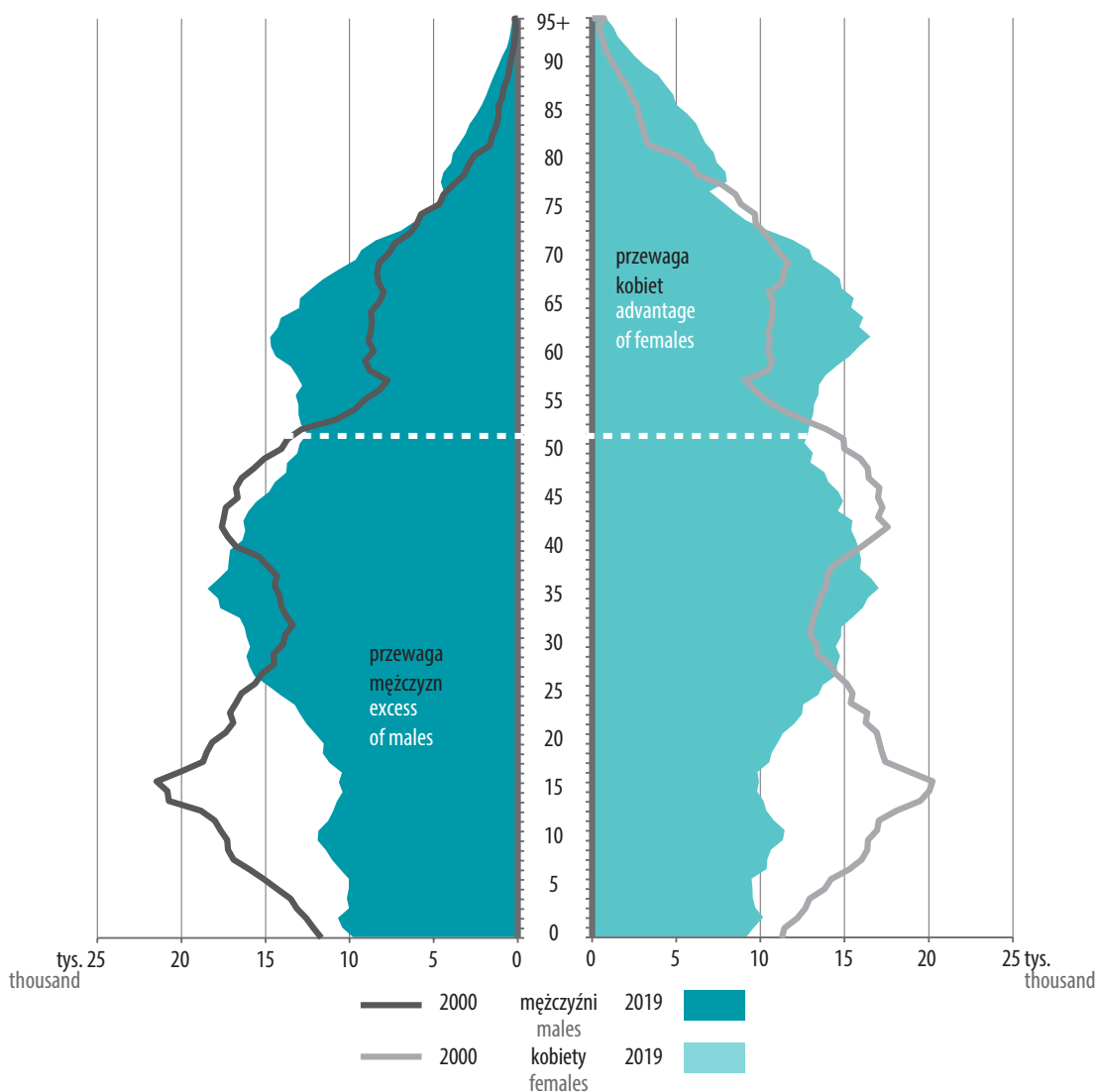
Mediana wieku wskazuje przeciętny wiek osób w danej zbiorowości. Wartość mediany wyznacza granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

Wykres 6. Ludność według płci i wieku

Stan w dniu 31 XII

Chart 6. Population by sex and age

As of December 31

Tablica 2. Ludność według biologicznych grup wieku i wybranych wskaźników
 Stan w dniu 31 XII
Table 2. Population structure by biological age groups and selected indicators
 As of December 31

Wyszczególnienie Specification	2000	2018	2019	
	ogółem total			2018=100
Ogółem Total	2206200	2117619	2108270	99,6
Według biologicznych grup wieku: Biological age groups by:				
0–14 lat 0–14 years	441599	311625	310279	99,6
15–64	1463191	1424653	1406152	98,7
65 lat i więcej 65 and more	301410	381341	391839	102,8
Współczynnik starości demograficznej Rate demographic of ageing	13,7	18,0	18,6	.
Indeks starości Ageing ratio	68	122	126	.
Mediana wieku: Median age:				.
mężczyźni males	33,0	39,2	39,6	.
kobiety females	37,3	43,1	43,5	.

W kraju w 2019 r. dzieci w wieku 0–14 lat stanowiły 15,3% ogółu populacji, ludność dorosła w wieku 15–64 lat 66,6%, a osoby w wieku 65 lat i więcej 18,1%. W porównaniu z 2000 r. liczba dzieci zmalała o 1406,4 tys. (o 19,3%), osób dorosłych o 686,3 tys. (o 2,6%), a osób starszych wzrosła o 2221,2 tys. (o 47,0%).

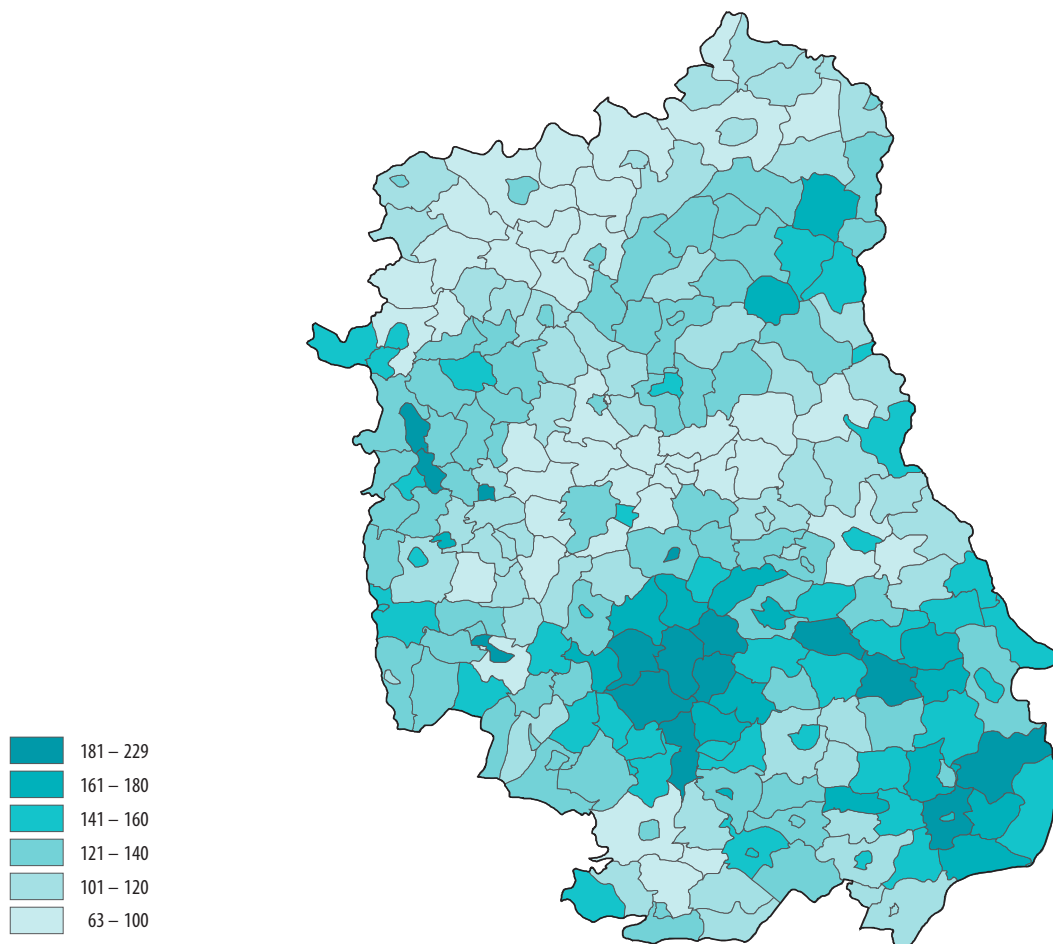
Z analizy danych dotyczących struktury ludności według biologicznych grup wieku w poszczególnych powiatach województwa lubelskiego wynika, że w 2019 r. najwyższy udział procentowy dzieci w wieku 0–14 lat w ogólnej liczbie mieszkańców odnotowano w powiecie łukowskim (dzieci stanowiły 17,3% ogółu populacji), następnie w lubelskim i łęczyńskim (po 16,5%). Natomiast najniższy udział tej grupy wiekowej odnotowano w Chełmie (12,7%) i w powiecie krasnostawskim (12,8%). Biorąc pod uwagę mieszkańców w wieku 65 lat i więcej, to najwyższy udział tej grupy wiekowej wystąpił w powiecie krasnostawskim (osoby starsze stanowiły 21,5% ogółu populacji) i puławskim (21,1%), zaś najniższy w powiecie łęczyńskim (14,5%) i lubelskim (15,9%).

Struktura ludności według wieku jest zróżnicowana pod względem płci i miejsca zamieszkania. Porównując strukturę ze względu na płeć, dzieci w wieku do 14 roku życia włącznie w 2019 r. było więcej wśród mężczyzn (15,5% ogółu mężczyzn) niż wśród kobiet (14,0% ogółu kobiet) podobnie jak osób dorosłych (69,6% ogółu mężczyzn i 64,0% ogółu kobiet). Odsetek osób starszych był wyższy wśród kobiet (22,0%) niż wśród mężczyzn (14,9%). Na terenach wiejskich wyższy był udział dzieci i osób dorosłych (po 1,1 p. proc.), natomiast w miastach więcej niż na wsi mieszkało osób starszych (o 2,2 p. proc.).

Kolejnymi miarami pozwalającymi określić zaawansowanie poziomu starzenia się społeczeństwa na przestrzeni lat na podstawie biologicznych grup wieku jest indeks starości, wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego i współczynnik obciążenia demograficznego.

Mapa 5. Indeks starości w 2019 r.

Map 5. Stan w dniu 31 XII
Ageing index in 2019
As of December 31

Indeks starości, określający relacje międzypokoleniowe „dziadków i wnuków”, liczony jako iloraz liczby osób w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poniżej 15 roku życia, w 2019 r. w województwie lubelskim wyniósł 126 osób wobec 122 w 2018 r. i 68 w 2000 r. W kraju w 2019 r. osiągnął poziom 118 wobec 115 w 2018 r. i 65 w 2000 r. Pod tym względem województwo lubelskie w 2019 r. zajmowało 10. miejsce w kraju przy założeniu, że najlepsza sytuacja jest w województwie o najniższej wartości indeksu. Najwyższy indeks starości odnotowano w województwie świętokrzyskim (143), opolskim i łódzkim (po 140), a najniższy w pomorskim (101) i wielkopolskim (102).

Omawiany indeks cechowało duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego. W 2019 r. najwyższą jego wartość odnotowano w powiecie krasnostawskim (168) i była ona prawie dwa razy większa od najniższej w powiecie łęczyńskim (88). Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne omawianego indeksu występowało w poszczególnych gminach województwa lubelskiego. Najwyższą jego wartość odnotowano w gminie Kraśniczyn (229), następnie w gminie Radechnica (226) i Gorzków (220). W Kraśniczynie była ponad trzy i pół razy większa od najniższych w gminie Wólka (63) i Łuków (64).

Współczynnik wsparcia międzypokoleniowego, zwany również wskaźnikiem wsparcia osób najstarszych – liczba osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata.

Równie istotne, jak określenie odsetka ludności starszej w strukturze całej populacji, jest określenie wewnętrznej struktury wieku ludności w wieku 50 lat i więcej. Jednym ze wskaźników służących do jej określenia i oceny jest współczynnik wsparcia międzypokoleniowego. Charakteryzuje on relacje międzypokoleniowe w subpopulacji ludzi starszych, porównuje grupę potencjalnych rodziców i ich potencjalnych dzieci. Z reguły obowiązek opieki nad najstarszymi osobami spada na najbliższych, a więc na ich dzieci czy młodszych krewnych, stąd ważne znaczenie ma określenie relacji między tymi dwoma pokoleniami. Wraz ze zmniejszaniem się dzietności wartość tego współczynnika będzie zwiększać się, co stwarza wyzwania dla polityki społecznej w sferze zapewnienia odpowiednich świadczeń dla osób w wieku sędziwym³.

W 2019 r. w województwie lubelskim na 100 osób w wieku 50–64 lata średnio przypadało 12 osób w wieku 85 lat i więcej wobec 7 w 2000 r. W Polsce w 2019 r. wartość omawianego współczynnika wynosiła 11. Najwyższy współczynnik wsparcia międzypokoleniowego odnotowano w województwie mazowieckim 13 osób, a najniższy w warmińsko-mazurskim 9. Pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie zajmowało 13. miejsce w kraju przy założeniu, że najmniejsza wartość współczynnika daje 1. miejsce, a najwyższa ostatnie 16.

Powyższy współczynnik cechowało duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego. W 2019 r. najwyższy współczynnik odnotowano w powiecie krasnostawskim (15 osób w wieku 85 lat i więcej przypadająca na 100 osób w wieku 50–64 lata), następnie w zamojskim i kraśnickim (po 14). Natomiast najniższy w Białej Podlaskiej i w powiecie łużyńskim (po 8) oraz w Zamościu (9).

Współczynnik obciążenia demograficznego (oparty na biologicznych grupach wieku) – liczba dzieci (w wieku 0–14 lat) i osób starszych (65 lat i więcej) przypadająca na 100 osób dorosłych (15–64).

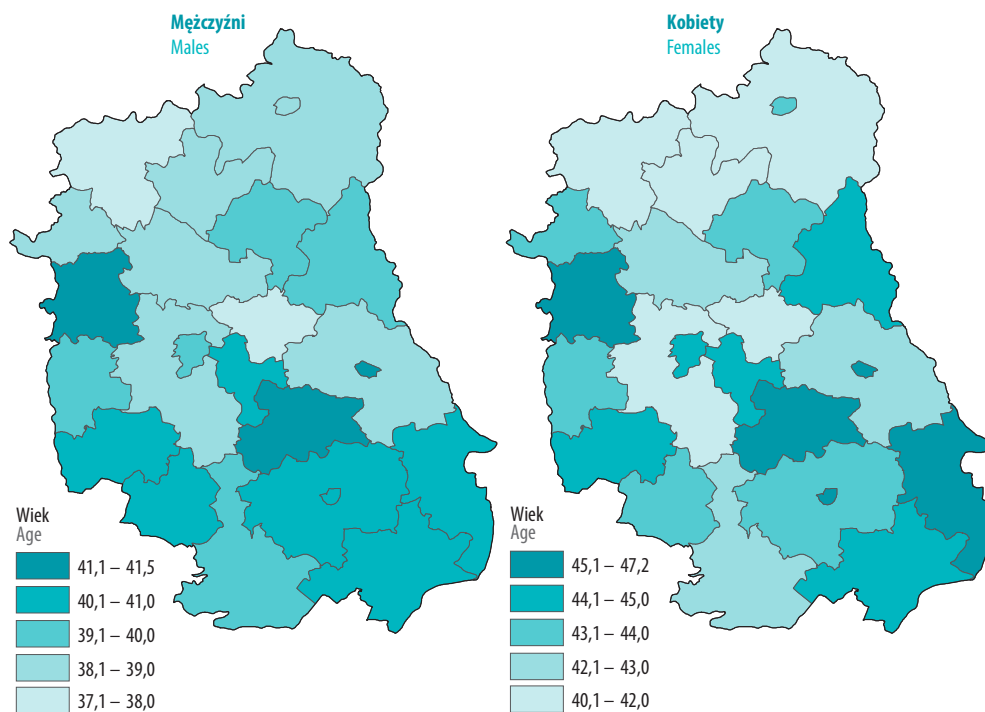
Jak wspomniano we wcześniejszej części rozdziału w województwie lubelskim od wielu lat systematycznie maleje liczba dzieci, a zwiększa się liczba osób w starszym wieku. W 2019 r. w województwie lubelskim na 100 osób dorosłych przypadało 50 dzieci i osób starszych (tyle samo co w kraju). Współczynnik obciążenia demograficznego zwiększył się w porównaniu z 2018 r. (49), a w stosunku do 2000 r. zmniejszył się (51). Nie oznacza to jednak, że sytuacja demograficzna w województwie lubelskim w 2019 r. była korzystniejsza niż w 2000 r. W przypadku omawianego współczynnika należy zwrócić uwagę na współczynniki cząstkowe oraz na ich proporcje, które najlepiej obrazują obciążenie. W 2019 r. w województwie lubelskim na 100 osób dorosłych (15–64 lata) przypadało 22 dzieci (0–14 lat) i 28 osób starszych (65 lat i więcej). Oznacza to, że udział dzieci – potencjalnych przyszłych zasobów pracy był mniejszy niż udział osób starszych, które rynek pracy już teoretycznie opuściły. Jako korzystną należałoby uznać sytuację, gdy przewaga dzieci jest dużo wyższa niż osób starszych. W 2000 r., pomimo wyższego ogólnego współczynnika obciążenia demograficznego, relacje cząstkowych współczynników były zdecydowanie korzystniejsze. Współczynnik obciążenia osób dorosłych dziećmi był wyższy (30) niż osobami starszymi (21). Z powyższych danych wynika, że w latach 2000–2019 nastąpiło niekorzystne odwrócenie proporcji cząstkowych współczynników obciążenia demograficznego.

³ S. Kurek (2008), s. 65.

Tablica 3. Współczynnik obciążenia demograficznego
Table 3. Age dependency ratio

Wyszczególnienie Specification	2000	2018	2019
Ogółem Total	51	49	50
0–14 lat 0–14 years	30	22	22
65 lat i więcej 65 years and more	21	27	28

Mapa 6. Mediana wieku w 2019 r.
Stan w dniu 31 XII
Map 6. Median age of population in 2019
As of December 31

Kolejną miarą obrazującą zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa jest mediana wieku. W wyniku zachodzących zmian demograficznych z roku na rok zwiększa się mediana wieku mieszkańca województwa lubelskiego. W końcu 2019 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był w wieku 41,5 lat, przy czym mężczyzna miał przeciętnie 39,6 lat, a kobieta 43,5 lat. Mieszkaniec miasta był starszy od mieszkańca wsi o 2,1 roku. W grudniu 2018 r. mediana wieku ogółem wynosiła 41,0 lat, dla mężczyzn 39,2, a dla kobiet 43,1 lat. W porównaniu z 2000 r. statystyczny mieszkaniec wojewódz-

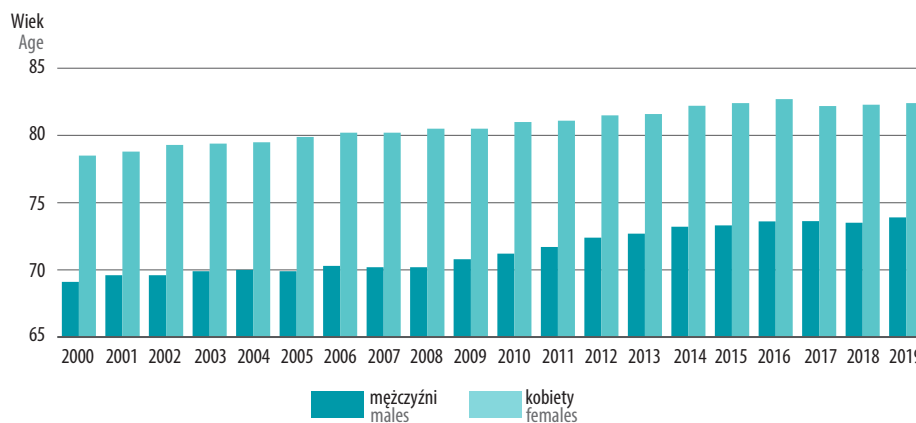
twą lubelskiego był starszy o ponad 6 lat. Wzrost mediany wieku ludności jest skutkiem wydłużania się przeciętnego trwania życia oraz niskiej liczby urodzeń. Najmłodsze społeczeństwo zamieszkiwało w powiecie łukowskim (mediana wieku 38,5 lat), następnie w łęczyńskim (38,9 lat), lubelskim (39,8 lat) i białskim (39,9 lat), natomiast najstarsze w Chełmie (44,0 lata), w powiecie krasnostawskim (43,7 lat) i puławskim (43,6 lat).

Statystyczny mieszkaniec Polski w 2019 r. miał przeciętnie 41,3 lat, mężczyzna – 39,7 lat, a kobieta – 43,0 lata i w porównaniu z 2000 r. był o prawie 6 lat starszy. W 2019 r. najmłodsze społeczeństwo zamieszkiwało w województwie pomorskim i małopolskim (po 40,0 lat) oraz wielkopolskim (40,1 lat), natomiast najstarsze w województwie opolskim (43,1 lat) i łódzkim (43,0 lata). Pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie uplasowało się na 10. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość mediany daje najwyższą pozycję w rankingu.

Przeciętne dalsze trwanie życia – średnia liczba lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w danym wieku, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

Od początku lat 90. XX wieku obserwowano powolne, ale systematyczne wydłużanie życia ludzkiego, przy czym przez cały okres utrzymywała się duża różnica między trwaniem życia mężczyzn i kobiet. W 2019 r. w województwie lubelskim w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano niewielkie zmiany. Przeciętne trwanie życia dla mężczyzn urodzonych w 2019 r. w województwie lubelskim przewidyuje się na 73,9 lata (dla urodzonych w 2018 r. było 73,5 lata), a dla kobiet 82,4 lata (w 2018 r. – 82,3 lata). Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to mężczyźni mieszkający w miastach będą żyli przeciętnie o 2,2 lata dłużej niż mężczyźni mieszkający na terenach wiejskich, a kobiety w miastach o 0,3 lata dłużej niż kobiety na wsi. W porównaniu z 2000 r. przeciętnie mężczyzna będzie żył o 4,8 lata dłużej, a kobieta o 3,9 lata. W kraju w 2019 r. przeciętne trwanie życia dla mężczyzn wyniosło 74,1 lata (73,8 lata w 2018 r.), a dla kobiet 81,8 lat (81,7 lat w 2018 r.) i w porównaniu z 2000 r. wydłużyło się dla mężczyzn o 4,4 lata, a dla kobiet o 3,8 lata. Pod względem przeciętnego trwania życia chłopców urodzonych w 2019 r. województwo lubelskie zajmowało 8. miejsce w kraju, a dziewcząt – 4. Na 1. pozycji pod względem przeciętnego trwania życia zarówno chłopców jak i dziewcząt było województwo podkarpackie (75,4 lat przeciętne trwanie życia chłopców urodzonych w 2018 r. i 83,2 lata – dziewcząt), a na ostatnim 16 – województwo łódzkie w przypadku długości życia chłopców (72,5 lata), a śląskie – dziewcząt (80,8).

Wykres 7. Przeciętne dalsze trwanie życia
Chart 7. Life expectancy

Rozdział 3

Chapter 3

Ruch naturalny ludności

Vital statistics of population

Stan i struktura ludności według płci, wieku i stanu cywilnego stanowi rezultat procesów demograficznych określanych jako ruch naturalny ludności. Opis ruchu naturalnego ludności odnosi się do takich zjawisk jak zawieranie związków małżeńskich, liczba separacji, rozwodów, urodzeń i zgonów.

Tablica 4.
Table 4.

Ruch naturalny ludności
Vital statistics of population

Wyszczególnienie Specification	2000	2018	2019	
	ogółem total			2018=100
Małżeństwa Marriages	12561	10509	9840	93,6
na 1000 ludności per 1000 population	5,67	4,95	4,66	.
Rozwody Divorces	1712	3119	3404	109,1
na 100 tys. ludności per 100 thousand population	77,2	147,0	161,2	.
Separacje Separations	35	58	79	136,2
na 100 tys. ludności per 100 thousand population	1,58	2,73	3,74	.
Urodzenia żywe Live births	23111	20101	19286	95,9
na 1000 ludności per 1000 population	10,42	9,47	9,13	.
Zgony Deaths	23228	23682	23015	97,2
na 1000 ludności per 1000 population	10,48	11,16	10,90	.
Zgony niemowląt Infant deaths	185	85	87	102,4
na 1000 urodzeń żywych per 1000 live births	8,00	4,23	4,51	.
Przyrost naturalny Natural increase	-117	-3581	-3729	.
na 1000 ludności per 1000 population	-0,05	-1,69	-1,77	.
Współczynnik dzietności ogólnej Total fertility rate	1,502	1,348	1,324	.
Współczynnik dynamiki demograficznej Demographic dynamics rate	0,995	0,849	0,838	.

3.1. Małżeństwa

3.1. Marriages

Dane o zarejestrowanych małżeństwach pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego.

W 2019 r. w województwie lubelskim zawarto 9840 związków małżeńskich. W porównaniu z 2018 r. liczba nowo zawartych małżeństw zmalała o 6,4%, a w stosunku do 2000 r. o 21,7%. W miastach w porównaniu z poprzednim rokiem zawarto mniej o 8,8% małżeństw, zaś na wsi o 4,3%. W 2019 r. ponad połowę małżeństw (55,1%) zarejestrowano na wsi. W kraju w 2019 r. zawarto mniej o 4,7% małżeństw niż w 2018 r. i o 13,2% niż w 2000 r.

Z danych dotyczących liczby zawartych związków małżeńskich w latach 2000–2019 wynika, że od 2002 do 2007 r. w województwie lubelskim występowała tendencja wzrostowa, a od 2008 r. rozpoczęła się tendencja malejąca. Jednoroczny wzrost liczby zawartych małżeństw w 2014 r. nie wpłynął na zmianę trendu. Występujący wzrost liczby zawartych związków małżeńskich w latach 2002–2007 był efektem wysokiej liczby urodzeń w latach 70. oraz wyżu demograficznego z początku lat 80. ubiegłego stulecia.

Wykres 8.
Chart 8.

Małżeństwa

Marriages

Miarą przyjętą w porównaniu województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem częstości zawierania związków małżeńskich jest współczynnik małżeństw. Współczynnik ten wyraża się liczbą zawartych związków małżeńskich przypadających na 1000 ludności. Współczynnik małżeństw w 2019 r. wyniósł 4,66‰, przed rokiem 4,95‰, a w 2000 r. 5,67‰. Podobnie jak w 2018 r. częstość zawierania związków małżeńskich na wsi (4,79‰) była większa niż w miastach (4,51‰).

W kraju w 2019 r. współczynnik małżeństw wyniósł 4,78‰ wobec 5,01‰ w 2018 r. i 5,52‰ w 2000 r. Z danych wynika, że w 2019 r. w województwie lubelskim rzadziej niż średnio w kraju były zawierane związki małżeńskie. Pod względem natężenia małżeństw województwo zajmowało 9. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 6. miejscu). W 2019 r. najczęściej w związki małżeńskie wstępowały osoby mieszkające w województwie małopolskim (5,25‰), pomorskim (5,10‰) i wielkopolskim (5,03‰), zaś najrzadziej w opolskim (4,31‰) i świętokrzyskim (4,33‰).

Wykres 9. Współczynnik małżeństw w 2019 r.
Chart 9. Marriages rate in 2019

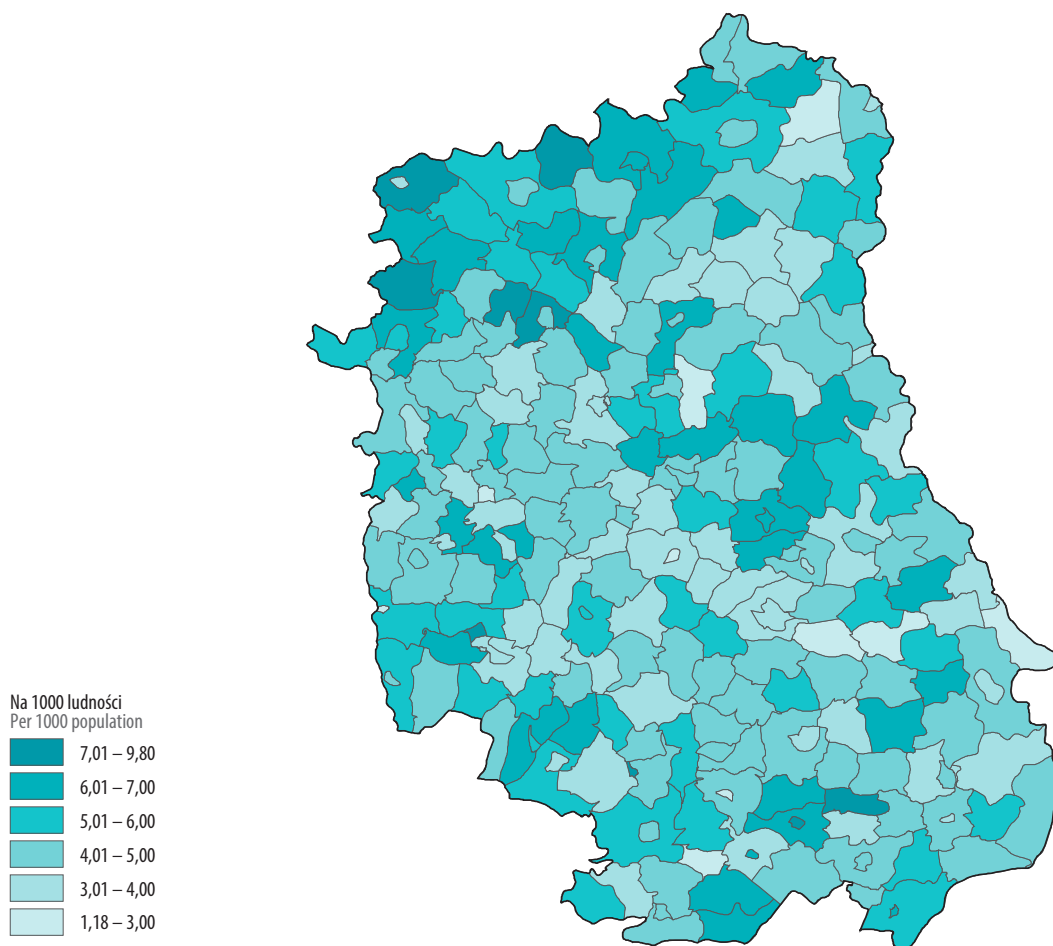
Powyższy współczynnik cechowało duże zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami województwa. W 2019 r. w województwie lubelskim najczęściej zawierali związki małżeńskie mieszkańcy powiatu ryckiego (5,70‰), następnie łukowskiego (5,44‰) i łęczyńskiego (5,11‰), zaś najrzadziej mieszkańcy powiatu świdnickiego (3,81‰), krasnostawskiego (3,84‰) i Zamościa (3,95‰).

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne częstości zawierania związków małżeńskich odnotowano w gminach województwa lubelskiego. Najczęściej w związki małżeńskie wstępowały osoby mieszkające w mieście Frampol (9,80‰), następnie w gminie Krynice (7,74‰) i Kłoczew (7,69‰), zaś najrzadziej w miastach: Piaski (1,18‰), Nałęczów (2,13‰) i Józefów nad Wisłą (2,19‰).

Z analizy danych dotyczących częstości zawierania związków małżeńskich i wieku osób mieszkających w danym powiecie wynika, że najczęściej zawierali związki małżeńskie mieszkańcy powiatu, w których statystyczny mieszkaniec był młodszy od statystycznego mieszkańca województwa lubelskiego, inaczej mówiąc mediana wieku ludności była niższa niż 41,5 lat).

Mapa 7.
Map 7.

Małżeństwa zawarte w 2019 r.
Marriages contracted in 2019

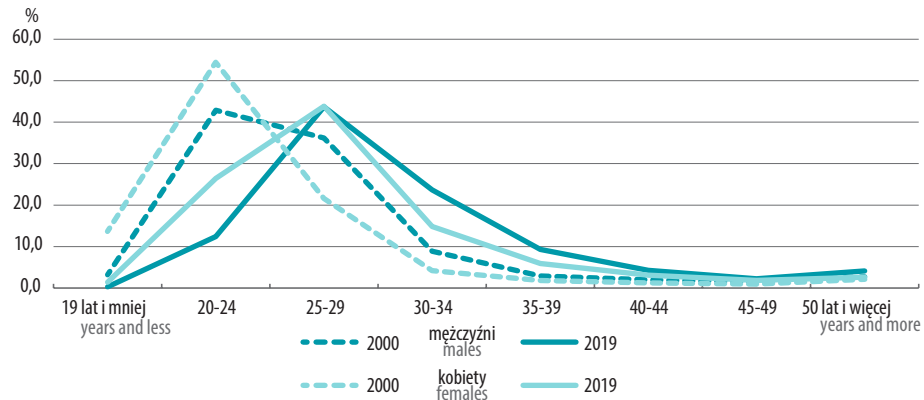

Małżeństwa wyznaniowe zawarte w kościołach lub związkach wyznaniowych i jednocześnie zarejestrowane w urzędach stanu cywilnego stanowiły 69,8% wszystkich małżeństw zawartych w 2019 r. (przed rokiem 70,8%). Na wsi częściej niż w miastach zawierano małżeństwa wyznaniowe (73,1% ogółu zawartych małżeństw na wsi wobec 65,8% w miastach).

Z roku na rok zmienia się struktura wieku nowożeńców. W 2019 r. mężczyźni najczęściej zawierali związki małżeńskie w wieku 25–29 lat (43,8% ogółu zawartych małżeństw), natomiast w 2000 r. najczęściej zawierali związki małżeńskie mając 20–24 lata (54,4% panów młodych). Kobiety podobnie jak mężczyźni w 2019 r. najczęściej wychodziły za mąż w wieku 25–29 lat (43,8% ogółu panien młodych), zaś w 2000 r. najwięcej panien młodych było w wieku 20–24 lat (42,9%).

W wyniku zachodzących zmian w strukturze wieku nowożeńców z roku na rok zwiększa się również mediana wieku osób zawierających związki małżeńskie. W 2019 r. w województwie lubelskim statystyczny pan młody miał przeciętnie 29,3 lat, a panna młoda 27,3 lat (przed rokiem mężczyzna miał 29,2 lat, a kobieta 27,1 lat). W porównaniu z 2000 r. pan młody był starszy o 4 lata, a panna młoda o prawie 4 lata.

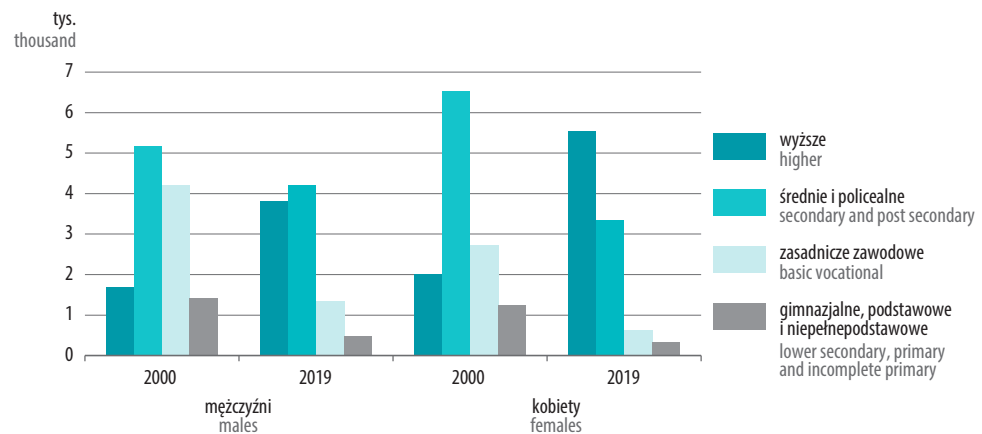
Wykres 10. Nowożeńcy według płci i wieku
Chart 10. Bridegrooms and brides by sex and age

W kraju w 2019 r. mediana wieku zawierania małżeństwa wyniosła dla mężczyzn 30,3 lat, a dla kobiet 28,2 lat i w porównaniu z 2000 r. zwiększyła się zarówno dla mężczyzn, jak i dla kobiet o ponad 4 lata. W 2019 r. najniższą wartość mediany wieku nowożeńców odnotowano w województwie podkarpackim (pan młody przeciętnie miał 29,0 lat, a panna młoda 26,9), natomiast najwyższą w województwie zachodniopomorskim (pan młody – 32,6 lat, panna młoda – 29,9 lat).

Zmianie ulega również struktura poziomu wykształcenia nowożeńców. W 2019 r. w województwie lubelskim najwięcej panien młodych miało wykształcenie wyższe (56,2% ogółu panien młodych) oraz średnie i policealne (34,1%), zaś w 2000 r. średnie i policealne (52,1%) oraz zasadnicze zawodowe (21,8%). W 2019 r. pan młody najczęściej miał wykształcenie średnie i policealne (42,8% ogółu nowożeńców) oraz wyższe (38,7%), natomiast w 2000 r. średnie i policealne (41,0%) oraz zasadnicze zawodowe (34,1%).

Wykres 11. Nowożeńcy według poziomu ukończonego wykształcenia
Chart 11. Bridegrooms and brides by education level

Z analizy danych dotyczących małżeństwa według różnicy wieku małżonków wynika, że w 2019 r. najczęściej zawierane były związki małżeńskie, w których pan młody był starszy od panny młodej od 1 do 2 lat włącznie (28,3% ogółu zawartych małżeństw), następnie od 3 do 5 lat włącznie (24,0%) oraz wśród małżonków w równym wieku (13,2%).

Coraz późniejsze wchodzenie w związki małżeńskie, a także dłuższe życie – szczególnie w przypadku kobiet – oraz częstsze rozwody powodują zmiany w strukturze nowożeńców według poprzedniego stanu cywilnego. Niemniej, nadal zdecydowana większość nowożeńców w Polsce to osoby, które pierwszy raz stają na ślubnym kobiercu. W 2019 r. wśród zawartych małżeństw w województwie lubelskim 83,9% było małżeństwami pierwszymi dla obojga nowożeńców (90,5% w 2000 r.). Małżeństwa pierwsze dla jednego z nowożeńców stanowiły 9,9% (5,7%), a powtarne dla obojga z nich – 6,2% (3,8%).

Od 2011 r. w województwie lubelskim podobnie jak w kraju systematycznie maleje liczba istniejących małżeństw. Oznacza to, że każdego roku liczba nowo zawartych małżeństw jest niższa od liczby małżeństw rozwiązanych przez rozwód i przez śmierć małżonka. W końcu grudnia 2019 r. w województwie lubelskim istniało ponad 491,7 tys. małżeństw wobec 496,1 tys. w 2018 r. i prawie 518 tys. w 2011 r. Miarą przyjętą w porównaniu województw pod względem częstości rozwiązanych małżeństw jest współczynnik obliczony jako stosunek małżeństw rozwiązanych do liczby małżeństw zawartych w danym roku. W 2019 r. w województwie podobnie jak w kraju na 1000 istniejących małżeństw ponad 25 zostało rozwiązanych, z tego przez śmierć męża prawie 14, przez śmierć żony prawie 5, a przez rozwód prawie 7. Pod tym względem województwo lubelskie w 2019 r. uplasowało się na 7. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość wskaźnika daje pierwsze miejsce. Najniższy wskaźnik odnotowano w województwie podkarpackim (na 1000 istniejących małżeństw prawie 21 zostało rozwiązanych), a najwyższy w województwie łódzkim (ponad 29).

3.2. Rozwody

3.2. Divorces

Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

W 2019 r. w województwie lubelskim rozwiodło się 3404 pary małżeńskie. W porównaniu z 2018 r. liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była większa o 9,1%, a w stosunku do 2000 r. prawie podwoiła się. W 2019 r. podobnie jak w latach ubiegłych częściej rozwodzili się mieszkańcy miast (60,4% wszystkich rozwodów) niż wsi (39,6%). W kraju liczba prawomocnie orzeczonych rozwodów była większa o 4,0% niż w 2018 r. i o 52,8% niż w 2000 r.

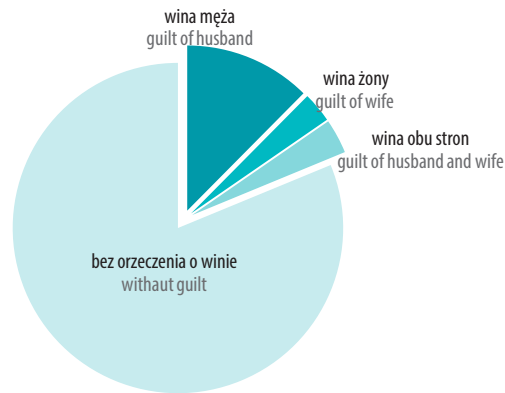
Współczynnik rozwodów (liczba rozwodów na 1000 ludności) osiągnął w omawianym roku poziom 1,61‰ wobec 1,47‰ w 2018 r. i 0,77‰ w 2000 r. Biorąc pod uwagę miejsce zamieszkania, to w miastach był wyższy (2,10‰) niż na wsi (1,19‰). Z danych dotyczących liczby prawomocnie orzeczonych rozwodów według powiatów wynika, że w 2019 r. w przeliczeniu na 1000 ludności najczęściej rozwodzili się mieszkańcy Białej Podlaskiej (2,25‰), następnie Chełma (2,20‰) i Lublina (2,13‰). Natomiast najmniej rozwodów odnotowano wśród osób mieszkających w powiecie janowskim (1,00‰), łukowskim (1,10‰) i zamojskim (1,11‰). W kraju w 2019 r. współczynnik rozwodów osiągnął poziom 1,70‰ wobec 1,64‰ w 2018 r. i 1,12‰ w 2000 r.

Z powyższych danych wynika, że w 2019 r. w województwie lubelskim rzadziej niż przeciętnie w kraju dochodziło do rozpadu małżeństwa poprzez rozwód. Przyjmując, że najniższa wartość współczynnika została określona jako lokata 1, a największa jako ostatnia to pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie zjmowało 6. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 4. miejscu). Najczęściej rozwodzili się mieszkańcy województwa dolnośląskiego (2,09‰), następnie łódzkiego (1,98‰) i warmińsko-mazurskiego (1,89‰), natomiast najrzadziej osoby mieszkające w województwie świętokrzyskim (1,18‰), podkarpackim (1,21‰) i małopolskim (1,38‰).

Na 1000 nowo zawartych małżeństw w 2019 r. w województwie lubelskim przypadało 346 rozwodów wobec 297 w 2018 r. i 136 w 2000 r. W miastach omawiany wskaźnik był wyższy (465) niż na wsi (249). W kraju w 2019 r. na 1000 nowo zawartych małżeństw przypadało 356 rozwodów wobec 327 w 2018 r. i 203 w 2000 r.

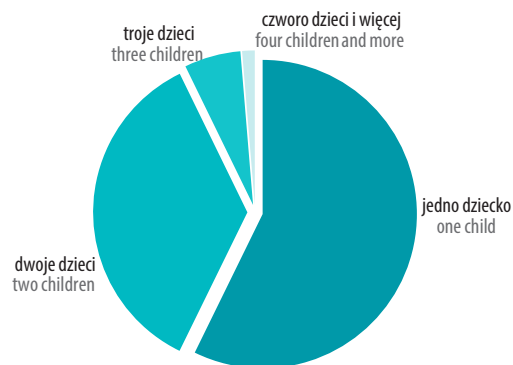
Ponad dwie trzecie prawomocnie orzeczonych rozwodów zostało wniesionych z powództwa żony (67,5% ogółu rozwodów). Najczęstsze przyczyny rozwodów to: niezgodność charakterów (45,9% ogółu rozwodów), niedochowanie wierności małżeńskiej (19,8%) oraz nadużywanie alkoholu (14,8%).

Wykres 12. Rozwody orzeczone prawomocnie według winy strony w 2019 r.
Chart 12. Divorces by guilt of spouses in 2019

W 2019 r. w województwie lubelskim najczęściej rozwodzili się mężczyźni mający w momencie orzekania rozwodu 35–39 lat (21,2% ogółu rozwiedzionych mężczyzn), następnie 40–44 lat (19,9%) i 45–49 lat (15,2%). Natomiast najwięcej kobiet otrzymało rozwód w wieku 35–39 lat (21,3% ogółu rozwiedzionych kobiet), 40–44 lata (18,6%) i 30–34 lata (18,5%). Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa, najczęściej rozwodziły się osoby, których małżeństwo trwało od 10 do 14 lat włącznie (20,0% ogółu rozwodów), następnie od 5 do 9 (19,5%), od 15 do 19 (15,4%) i od 2 do 4 lat (11,8%). Wśród rozwiedzionych małżeństw 58,1% (1979) posiadało dzieci w wieku poniżej 18 lat. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (52,0% rozwodów małżeństw posiadających wspólne dziecko na wychowaniu), następnie matce (41,4%) oraz ojcu (4,3%). Z rozwiedzionych małżeństw w 2019 r. w województwie lubelskim na utrzymaniu pozostawało łącznie 3008 dzieci poniżej 18 lat. Najwięcej dzieci (46,7%) pochodziło z rodzin dwudziennych, następnie z jednodziennych (37,7%). Ponad połowa dzieci (59,4%) była w wieku od 7 do 15 lat włącznie i pochodziła z rodzin dwudziennych (60,8% ogółu rodzin dwudziennych).

Wykres 13. Rozwody według liczby małoletnich dzieci w 2019 r.
Chart 13. Divorces by number of underage children in 2019

3.3. Separacje

3.3. Separations

W 2019 r. w województwie lubelskim orzeczono 79 separacji. W porównaniu z 2018 r. liczba separacji zmniejszyła się o 36,2%, a w stosunku do 2000 r. zwiększyła się ponad dwukrotnie. Współczynnik separacji (liczba separacji w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców) osiągnął poziom 3,74 wobec 2,73 w 2018 r. i 1,58 w 2000 r., przy czym w miastach był wyższy (4,89) niż na wsi (2,74). W kraju w 2019 r. liczba orzeczonych separacji była niższa o 5,7% niż w 2018 r. i o 11,8% niż w 2000 r. Współczynnik separacji osiągnął poziom 3,08 wobec 3,27 w 2018 r. i 3,50 w 2000 r. Pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie uplasowało się na 13. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość współczynnika daje pierwsze miejsce. Najwięcej separacji w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców orzeczono w województwie podlaskim (5,26), następnie w śląskim (4,69) i łódzkim (4,43), zaś najmniej w pomorskim (1,54), świętokrzyskim (1,94) i mazowieckim (2,11).

Ponad dwie trzecie prawomocnie orzeczonych separacji została wniesiona z powództwa żony (70,9% ogółu separacji). Biorąc pod uwagę okres trwania małżeństwa, najczęściej separacje były orzekane wśród małżeństw, których okres trwania małżeństwa wyniósł 30 lat i więcej (19,0% ogółu orzeczonych separacji) oraz od 5 do 9 lat, od 10 do 14 lat i od 15 do 19 lat (po 17,7%). Wśród małżeństw z orzeczoną separacją ponad połowa (55,7%) posiadała dzieci w wieku poniżej 18 lat. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi dziećmi sąd najczęściej powierzał obojgu rodzicom (56,8% separacji małżeństw posiadających wspólne dziecko na wychowaniu).

W 2019 r. w województwie lubelskim zniesiono 12 separacji tj. o 20,0% więcej niż w 2018 r. W kraju w tym okresie liczba zniesionych separacji była wyższa o 6,6%. Zniesienie separacji następuje wskutek złożenia wspólnego wniosku przez obojga małżonków, który rozpatrywany jest przez sąd okręgowy w trybie nieprocesowym.

3.4. Urodzenia

3.4. Births

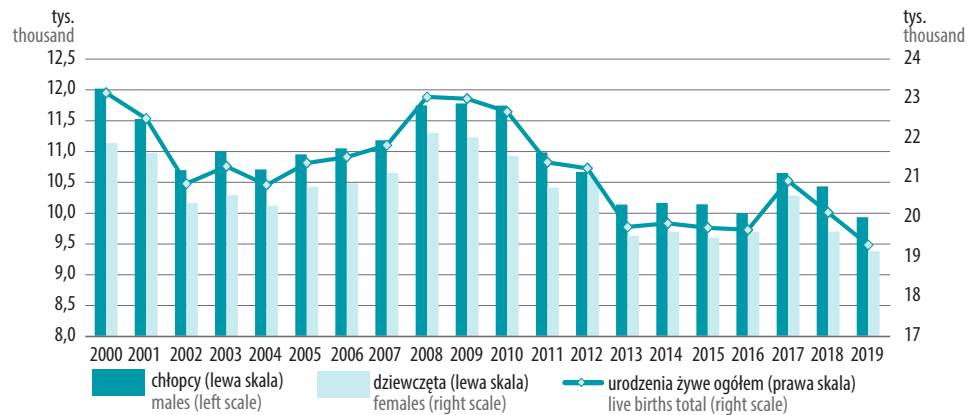
Dane o zarejestrowanych urodzeniach żywych pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego.

W 2019 r. w województwie lubelskim zarejestrowano 19286 urodzeń żywych. W porównaniu z 2018 r. liczba urodzeń zmniejszyła się o 4,1%, a w stosunku do 2000 r. o 16,6%. W kraju w 2019 r. urodziło się o 3,4% mniej dzieci niż w 2018 r. i o 0,9% niż w 2000 r. W 2019 r. w województwie lubelskim podobnie jak przed rokiem więcej dzieci urodziło się na wsi (54,0% ogółu urodzeń żywych) niż w miastach. Wśród noworodków ponad połowę (51,4%) stanowili chłopcy (w 2000 r. 51,9%). W wyniku utrzymującej się od lat stałej przewagi chłopców w strukturze ludności według płci i wieku w młodszym rocznikach przeważają mężczyźni.

Z danych dotyczących liczby urodzeń w latach 2000–2019 wynika, że od 2005 do 2009 r. w województwie lubelskim występowała tendencja wzrostowa, a od 2010 r. rozpoczęła się tendencja malejąca. Jednoroczne niewielkie wzrosty liczby urodzeń w 2014 r. i w 2017 r. nie zmieniły trendu. Występujący wzrost liczby urodzeń w latach 2005–2009 jest efektem zwiększonej liczby zawieranych związków małżeńskich w latach 2002–2007.

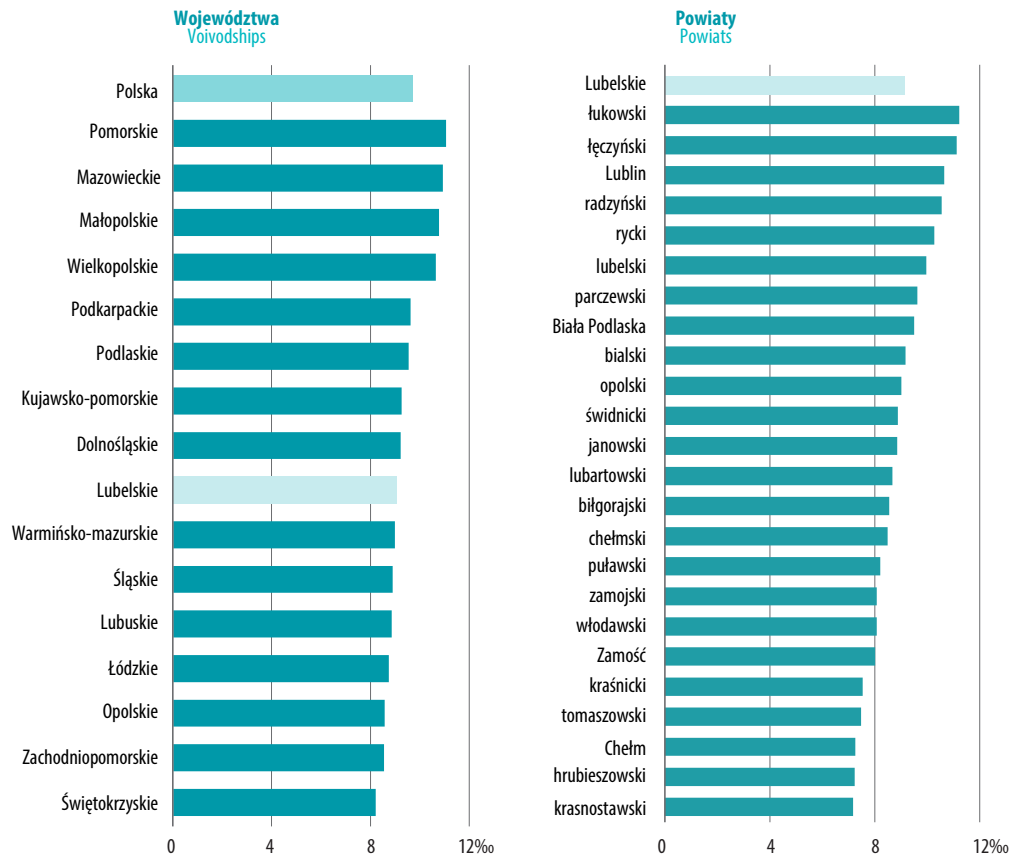
Liczba urodzeń zarówno w województwie lubelskim, jak i w kraju w dużej mierze zależy od liczby zawieranych związków małżeńskich. W 2019 r. w województwie lubelskim 80,9% dzieci urodziło się w rodzinach tworzonych przez prawnie zawarte związki małżeńskie (w 2000 r. urodzenia małżeńskie stanowiły 91,4% ogółu urodzeń żywych). W Polsce powyższy wskaźnik był niższy i wyniósł 74,6% (w 2000 r. – 87,9%). Liczba zawieranych małżeństw w perspektywie dwóch, trzech lat wpływa na liczbę urodzeń.

Wykres 14. Urodzenia żywe według płci
Chart 14. Live births by sex

Miarą przyjętą w porównaniu województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem natężenia urodzeń jest współczynnik urodzeń. Współczynnik urodzeń w 2019 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom 9,13‰ wobec 9,47‰ w 2018 r. i 10,42‰ w 2000 r. Na wsi osiągnął nieco wyższy poziom (9,21‰) niż w miastach (9,04‰).

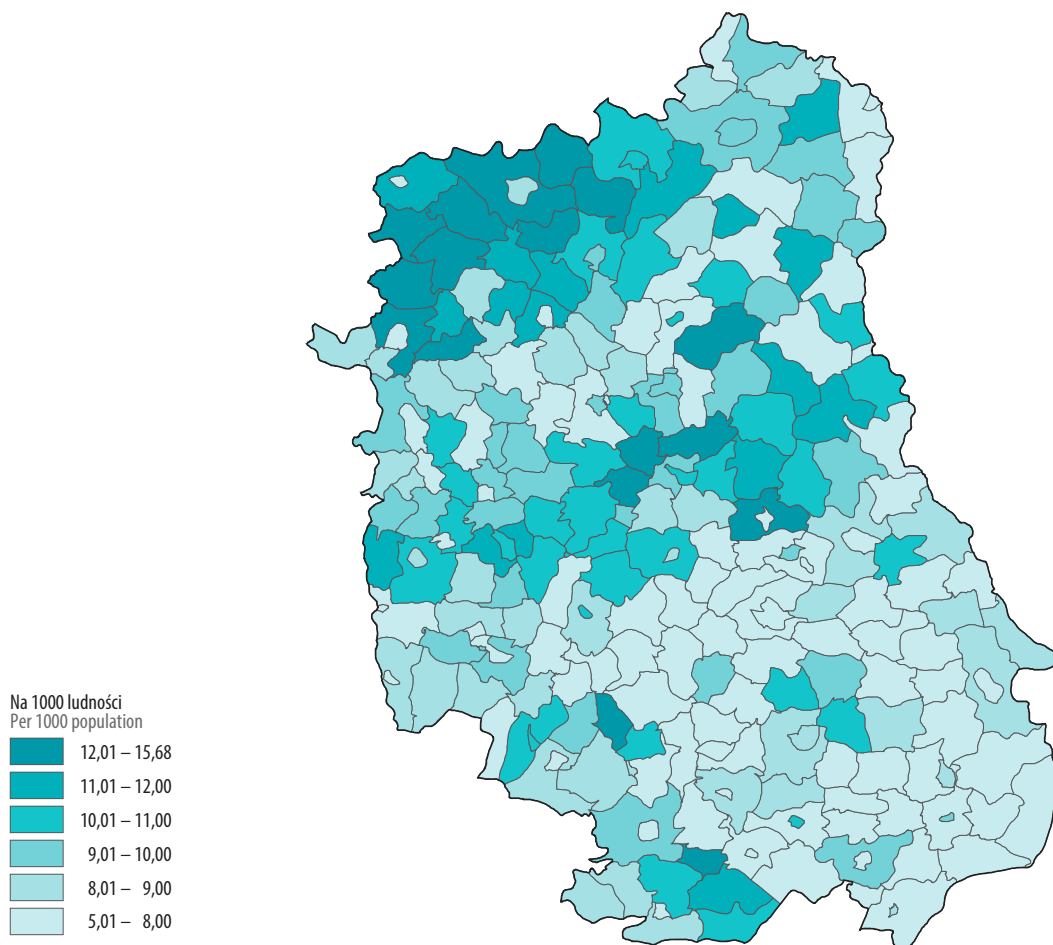
Wykres 15. Współczynnik urodzeń w 2019r.
Chart 15. Births rate in 2019

W Polsce współczynnik urodzeń w 2019 r. osiągnął poziom 9,77‰ wobec 10,11‰ w 2018 r. i 9,89‰ w 2000 r. Z powyższych danych wynika, że w 2019 r. w województwie lubelskim występowało niższe niż średnie w kraju natężenie urodzeń. Pod tym względem województwo zajmowało 9. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 6. miejscu). W Polsce między poszczególnymi województwami występuje duże zróżnicowanie pod względem natężenia urodzeń. Najwięcej dzieci w przeliczeniu na 1000 ludności (powyżej średniej krajowej) urodziło się w województwie pomorskim (11,14‰), następnie w mazowieckim (11,01‰) i małopolskim (10,85‰), a najmniej w świętokrzyskim (8,26‰), zachodniopomorskim (8,60‰) i opolskim (8,63‰).

Mapa 8.
Map 8.

Urodzenia żywe w 2019 r.
Live births in 2019

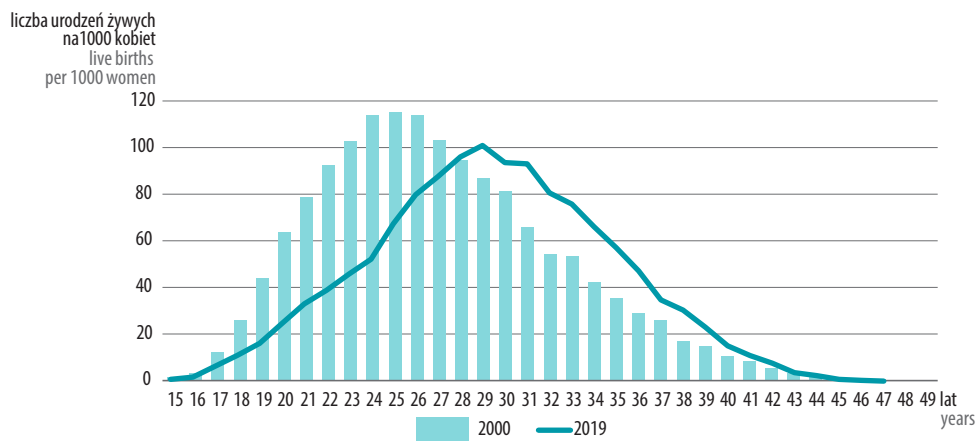

W 2019 r. w województwie lubelskim najwięcej dzieci w przeliczeniu na 1000 mieszkańców urodziło się w powiecie łukowskim (11,21‰), następnie w łęczyńskim (11,12‰) i w Lublinie (10,64‰), natomiast najmniej w powiecie krasnostawskim (7,18‰), hrubieszowskim (7,23‰) i Chełmie (7,25‰). Z powyższych danych wynika, że największe natężenie urodzeń występowało w powiatach, w których statystyczna mieszkanka była młodsza od mieszkanki województwalubelskiego (mediana wieku 43,5 lata), wyjątek stanowi Lublin, w którym statystyczna mieszkanka miała 44,3 lat.

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne natężenia urodzeń występowało w gminach województwa lubelskiego. W 2019 r. najwyższą wartość omawianego współczynnika odnotowano w gminie Chrzanów (15,68‰), następnie Krzywda (14,59‰), Ludwin (14,06‰) i Łuków (13,12‰). Natomiast najniższą w gminie Rybczewice (5,01‰), mieście Nałęczów (5,07‰) i gminie Łopiennik Górny (5,11‰).

Zmianom liczby urodzeń i ich struktury według kolejności rodzenia dziecka, na przestrzeni ostatnich osiemnastu lat, towarzyszyły przeobrażenia natężenia urodzeń według wieku matki, czyli wzorca płodności według wieku. Przede wszystkim nastąpił spadek częstości urodzeń wśród kobiet będących w wieku do 27 lat, a wzrósł wśród kobiet mających 28 lat i więcej. Ogólny współczynnik płodności kobiet, określający liczbę urodzeń żywych przypadającą na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat), w 2019 r. w województwie lubelskim wyniósł 39,63 w 2019 r. wobec 40,80 w 2018 r. i 41,32 w 2000 r. Na wsi był wyższy (39,92) niż w miastach (39,30).

Wykres 16. Płodność kobiet
Chart 16. Female fertility

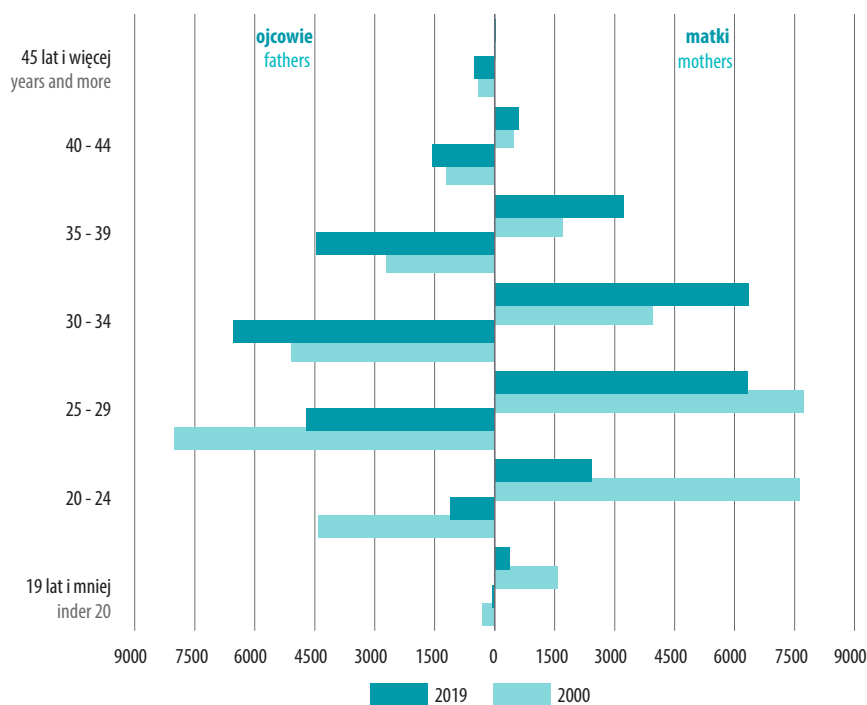

W kraju w 2019 r. współczynnik płodności osiągnął poziom 41,81 wobec 42,97 w 2018 r. i 37,50 w 2000 r. Pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie uplasowało się na 9. miejscu w kraju (w 2000 r. było na 3. miejscu). W 2019 r. najwyższy współczynnik odnotowano w województwie pomorskim (46,88), następnie w mazowieckim (46,45) i małopolskim (45,12), zaś najniższy w świętokrzyskim (36,53), opolskim i zachodniopomorskim (po 37,25) oraz lubuskim (38,22).

Jeszcze większym zróżnicowaniem przestrzennym omawianego współczynnika charakteryzowały się powiaty województwa lubelskiego. W 2019 r. najwyższy współczynnik płodności odnotowano w powiecie łukowskim (48,68), następnie w ryckim (47,61) i łęczyńskim (46,74). Natomiast najniższy w Chełmie (32,29), a następnie w powiecie hrubieszowskim (32,81) i krańickim (32,93).

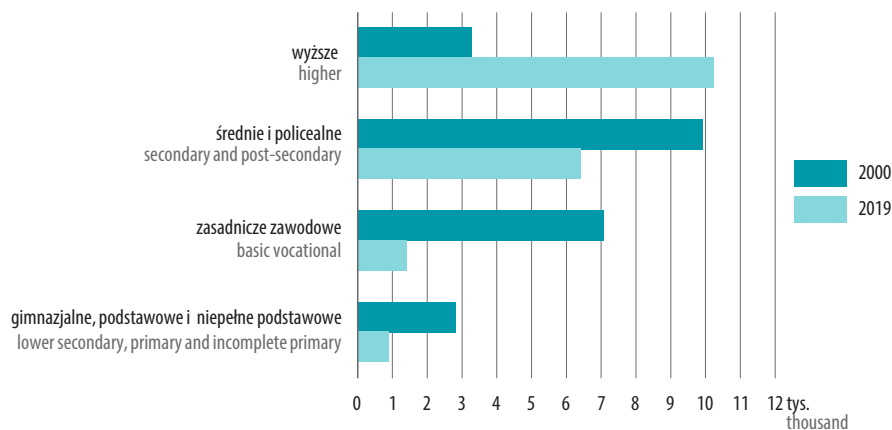
W 2019 r. w województwie lubelskim kobiety najczęściej rodziły w wieku 30–34 lat (32,8% ogółu urodzeń żywych) oraz w grupie wiekowej 25–29 lat (32,7%). W 2000 r. najwięcej kobiet urodziło dziecko mając 25–29 lat (33,5%) oraz 20–24 lata (33,0%). Przesunięcie się najwyższej płodności kobiet z grupy 20–29 do grupy wieku 25–34 lat, w głównej mierze wynika z wyboru, jakiego coraz częściej dokonują młodzi ludzie decydując się najpierw na osiągnięcie określonego poziomu wykształcenia oraz stabilizacji ekonomicznej, a dopiero potem na założenie rodziny oraz jej powiększenie. W wyniku zachodzących zmian systematycznie wzrasta mediana wieku kobiet rodzących dziecko. Statystyczna mieszkanka województwa lubelskiego, która urodziła dziecko w 2019 r. miała 30,4 lat wobec 26,5 w 2000 r. W odniesieniu do miejsca zamieszkania matki, to statystyczna mieszkanka miasta, która urodziła dziecko w 2019 r. była o 1,4 roku starsza od mieszkanki wsi.

Wykres 17. Urodzenia żywe według wieku rodziców
Chart 17. Live births by age of parents

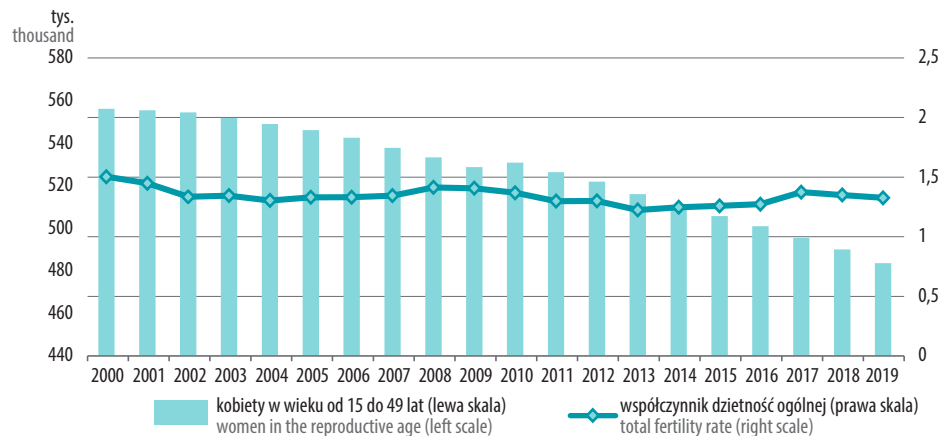
Zmianie ulega również struktura poziomu wykształcenia matek. W 2019 r. w województwie lubelskim najwięcej kobiet, które urodziły dziecko posiadało dyplom ukończenia szkoły wyższej (54,1% ogółu matek), następnie świadectwo ukończenia szkoły średniej i policealnej (33,9%) oraz szkoły zasadniczej zawodowej (7,4%). W 2000 r. najwięcej kobiet, które urodziły dziecko miało wykształcenie średnie i policealne (43,0%), następnie zasadnicze zawodowe (30,7%) i wyższe (14,1%).

Wykres 18. Urodzenia żywe według wykształcenia matki
Chart 18. Live births by education level of mothers

Liczba urodzeń zależy także od liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Od 2000 r. w województwie lubelskim liczba kobiet w wieku rozrodczym zmalała o 13,1%, a liczba urodzeń o 16,6%. W latach 2005–2009, jak wynika z wcześniej prezentowanych danych, liczba urodzeń wykazywała tendencje wzrostową. W tym samym okresie liczba kobiet w wieku rozrodczym systematycznie malała. Z zestawienia liczby kobiet w wieku rozrodczym i liczby urodzeń wynika, że liczba urodzeń zależy również od dzietności kobiet. Miarą określającą dzietność kobiet jest współczynnik dzietności. Współczynnik dzietności kobiet oznacza liczbę dzieci, którą urodziłaby kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w danym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych okresów płodności z tego okresu za niezmiennie.

Wykres 19. **Kobiety w wieku rozrodczym i współczynnik dzietności**
Chart 19. **Women in the reproductive age and total fertility rate of population**

Utrzymujący się od lat niski poziom urodzeń nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. W 2019 r. w województwie lubelskim współczynnik dzietności wyniósł 1,32 wobec 1,35 w 2018 r. i 1,50 w 2000 r. Na wsi omawiany współczynnik był nieco wyższy (1,33) niż w miastach (1,31). Od początku lat dziewięćdziesiątych XX wieku jego wartość kształtuje się poniżej 2. Przyjmuje się, że współczynnik dzietności zapewniający zastępowalność pokoleń powinien wynosić 2,1–2,15 i dopiero wówczas kolejne pokolenia są wystarczająco liczne, żeby zapewnić stabilność społeczną i ekonomiczną.

W kraju współczynnik dzietności w 2019 r. osiągnął poziom 1,42 wobec 1,43 w 2018 r. i 1,37 w 2000 r. Pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie uplasowało się na 12. pozycji w kraju (w 2000 r. było na 3. miejscu). Najwyższy współczynnik dzietności odnotowano w województwie pomorskim (1,60), następnie w mazowieckim (1,57) i wielkopolskim (1,54), zaś najniższy w województwie świętokrzyskim (1,24), opolskim (1,27) i zachodniopomorskim (1,30).

W 2019 r. w skali całego województwa lubelskiego nie było powiatu, w którym współczynnik dzietności osiągnąłby wartość powyżej 2. Najwyższy współczynnik odnotowano w powiecie łukowskim (1,60), następnie w radzyńskim (1,57) i rycki (1,56), zaś najniższy w Chełmie (1,08), w powiecie krasnostawskim (1,10) oraz hrubieszowskim i krańickim (po 1,12).

Wykres 20. Współczynnik dzietności ogólnej w 2019 r.
Chart 20. Total fertility rate in 2019

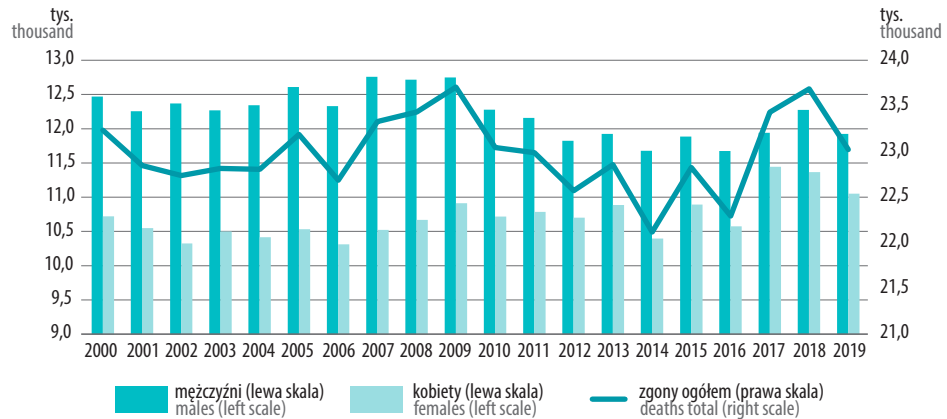
3.5. Zgony

3.5. Deaths

Dane o zarejestrowanych zgonach pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego.

W 2019 r. w województwie lubelskim zmarło 23015 mieszkańców. W porównaniu z 2018 r. liczba zgonów zmalała o 2,8% (o 667 osób), a w stosunku do 2000 r. o 0,9% (o 213 osób). W 2019 r. w województwie lubelskim więcej zgonów odnotowano na wsi (56,7% ogółu zgonów) niż w mieście. Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności mężczyzn, których udział w ogólnej liczbie zgonów wyniósł 51,9% (tyle samo, co rok wcześniej). W kraju w 2019 r. liczba zgonów była o 1,1% mniejsza niż w 2018 r. i o 11,3% większa niż w 2000 r.

Wykres 21. Zgony według płci
Chart 21. Deaths by sex

Z danych dotyczących liczby zgonów w latach 2000–2019 wynika, że do 2009 r. w województwie lubelskim występowała tendencja wzrostowa, a od 2009 r. liczba zgonów systematycznie malała. Jednoroczne niewielkie wzrosty liczby zgonów w latach 2013 i 2015 nie zmieniły ogólnego trendu. Po wzrostach w 2017 r. i 2018 r. liczba zgonów w 2019 r. ponownie zmalała.

Wykres 22. Współczynnik zgonów w 2019 r.
Chart 22. Death rate in 2019

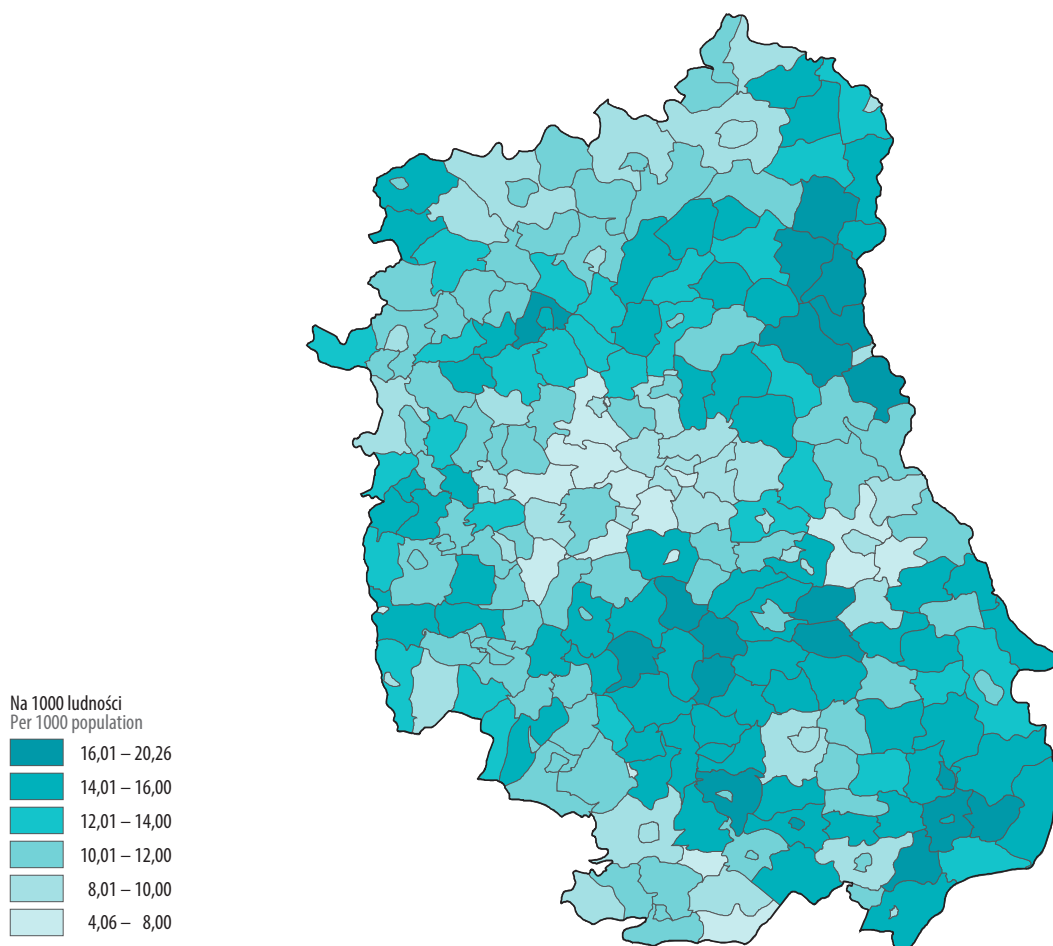

Miarą przyjętą w porównaniu województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem natężenia zgonów jest współczynnik zgonów. Współczynnik ten wyraża się liczbą zgonów przypadających na 1000 ludności. Współczynnik zgonów w 2019 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom 10,90‰ wobec 11,16‰ w 2018 r. i 10,48‰ w 2000 r. Podobnie jak w poprzednim roku w miastach był niższy (10,15‰) niż na wsi (11,55‰). W kraju w 2019 r. powyższy współczynnik wyniósł 10,67‰ wobec 10,78‰ w 2018 r. i 9,62‰ w 2000 r.

Z powyższych danych wynika, że w województwie lubelskim występuje wyższy niż przeciętnie w kraju poziom umieralności. Przy założeniu, że najniższa wartość wskaźnika daje 1. lokatę, a najwyższa ostatnią 16., to w 2019 r. pod względem natężenia zgonów województwo lubelskie zajmowało 11. miejsce w kraju wyprzedzając tylko województwa: łódzkie (12,44‰), świętokrzyskie (11,71‰), śląskie (11,44‰), dolnośląskie (11,28‰) i lubuskie (10,93‰). Najniższy współczynnik umieralności odnotowano w województwie podkarpackim (9,41‰), małopolskim (9,69‰) i wielkopolskim (9,80‰). W 2000 r. pod tym względem województwo lubelskie było na 14. miejscu.

Mapa 9.
Map 9.

Zgony w 2019 r.
Deaths in 2019

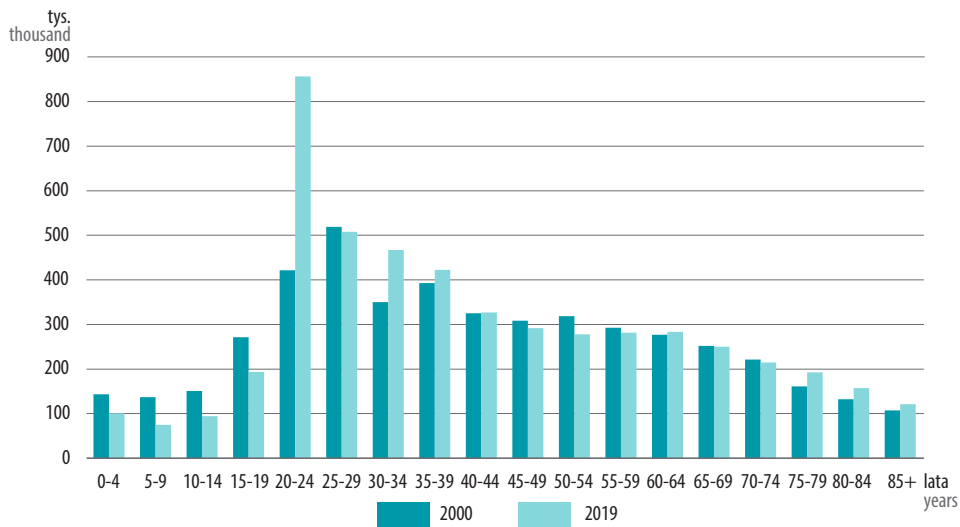
Największe natężenie zgonów w 2019 r odnotowano w powiecie krasnostawskim (14,08‰), następnie we włodawskim (12,80‰) i zamojskim (12,77‰), natomiast najmniejsze w powiecie łużyńskim (7,93‰), lubelskim (9,20‰) i Białej Podlaskiej (9,27‰). Z analizy danych dotyczących poziomu umieralności i wieku ludności mieszkającej w danym powiecie wynika, że największe natężenie zgonów występowało w powiatach, w których statystyczny mieszkaniec był starszy od mieszkańca województwa lubelskiego, to znaczy mediana wieku ludności była wyższa niż 41,5 lat.

Więszym zróżnicowaniem przestrzennym pod względem natężenia zgonów cechowały się gminy województwa lubelskiego. W 2019 r najwyższy współczynnik zgonów odnotowano w gminie Kraśniczyn (20,26‰), następnie w gminie Gorzków (20,20‰), mieście Krasobród (19,74‰), w gminie Rudnik (19,31‰) i Wysokie (19,29‰). Natomiast najniższy w gminie Głusk (4,06‰), mieście Łęczna (5,45‰), gminie Niemce (6,41‰), Wólka (6,46‰) oraz mieście Józefów nad Wisłą (6,56‰).

Z analizy danych dotyczących struktury zgonów według płci i wieku wynika, że w 2019 r. w województwie lubelskim podobnie jak w latach ubiegłych w większości grup wieku umieralność mężczyzn była większa niż kobiet. Jest to zjawisko nadwyżki umieralności mężczyzn, które mierzy się zazwyczaj, dzieląc współczynnik umieralności mężczyzn przez współczynnik umieralności kobiet i mnożąc wynik przez 1000. W 2019 r. na każde 100 zgonów kobiet przypadało 115 zgonów mężczyzn. Współczynnik o największej wartości charakteryzował grupę wieku od 20 do 24 lat włącznie – 865. Oznacza, że współczynnik umieralności mężczyzn jest ponad ośmiokrotnie większy niż kobiet.

W wyniku utrzymującej się od lat nadmiernej umieralności mężczyzn, szczególnie wysokiej wśród mężczyzn do pięćdziesiątego roku życia, w starszych rocznikach wśród mieszkańców województwa lubelskiego występuje znaczna przewaga kobiet. W 2019 r. w województwie lubelskim w populacji powyżej 50 roku życia kobiety stanowiły 56,4% ogółu ludności w tej grupie wieku i w każdym następnym roczniku przewaga kobiet się zwiększała.

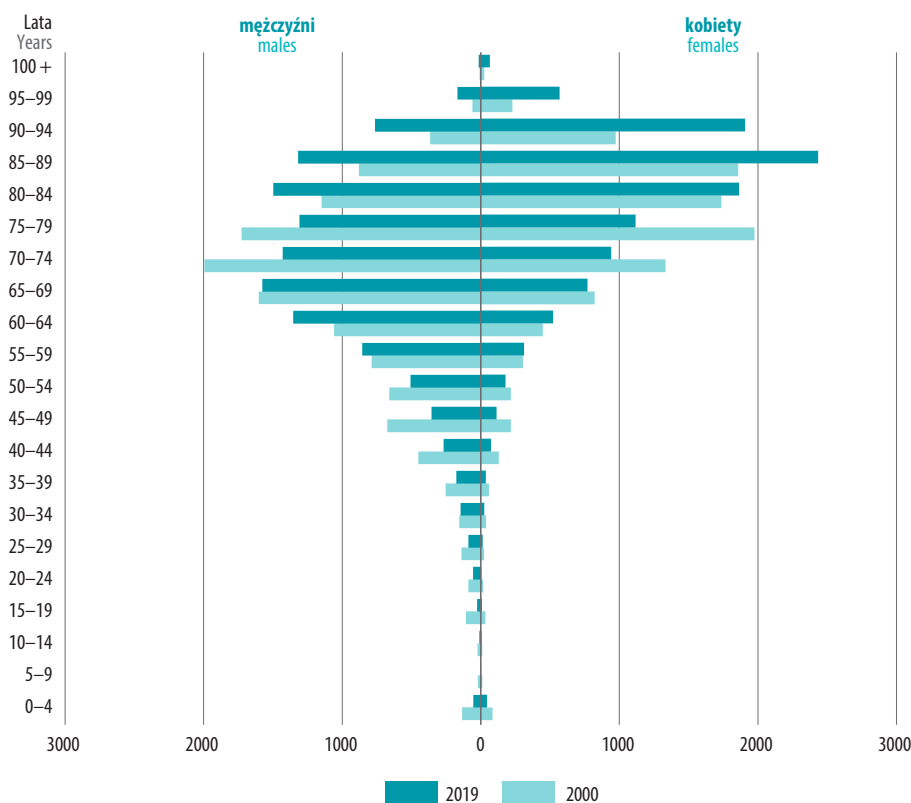
Wykres 23. Miernik nadwyżki umieralności mężczyzn
Chart 23. Rate surplus male mortality

Z porównania struktury zgonów według płci i wieku wynika, że w 2019 r. najwięcej mężczyzn zmarło w wieku 65–69 lat (13,2 % ogółu zgonów mężczyzn), a kobiet w wieku 85–89 lat (22,0% ogółu zgonów kobiet). Mediana wieku osób zmarłych w 2019 r. w województwie lubelskim wyniosła 78,2 lat, przy czym dla mężczyzn była niższa (71,8 lat) niż dla kobiet (83,5 lata). Dla porównania w 2000 r. mediana wieku osób

zmarłych była o cztery lata niższa i wynosiła 74,2 lata. Wzrost mediany wieku osób zmarłych jest skutkiem wydłużania się przeciętnego trwania życia. Przewidywane średnie trwanie życia mężczyzny urodzonego w 2019 r. w województwie lubelskim wyniesie 73,9 lata, a dziewczynki 82,4 lata. Mężczyzna urodzony w 2000 r. przeciętnie przeżyje 69,1 lat, a kobieta 78,5 lat.

Wykres 24. Zgony według płci i wieku zmarłych
Chart 24. Deaths by sex and age of deceased

Przedwczesna umieralność – zgony w wieku poniżej 65 lat – umieralność, której można zapobiec poprzez skuteczne działania reprezentujące promocję zdrowia, profilaktykę chorób, a także właściwe postępowanie diagnostyczne, terapeutyczne i rehabilitacyjne. Umieralność przedwczesna, analizowana także jako „zgony do uniknięcia” jest kompleksowym miernikiem skuteczności systemu ochrony zdrowia, w odniesieniu do kontroli zachorowalności i śmiertelności w wybranych grupach chorób, w wymiarze populacyjnym.

Wśród czynników bezpośrednio powiązanych z przedwczesną umieralnością jest przede wszystkim brak diagnozy oraz brak lub nieodpowiednie leczenie. Inne, ważne to: opóźnienia w diagnozie i zbyt późne rozpoczęcie leczenia, niewydolność w zakresie zapobiegania i leczenia powikłań, uchybienia w zakresie zarządzania i koordynacji działań na różnych poziomach opieki, a także kwestie związane z dostępem do opieki medycznej, lokalizacją szpitali i charakterystyki samych pacjentów, zwłaszcza czynniki psychospołeczne (m.in. Westerlingi in. 1996, WHO 2000, Nolte i McKee 2004, OEC D 2010)⁴.

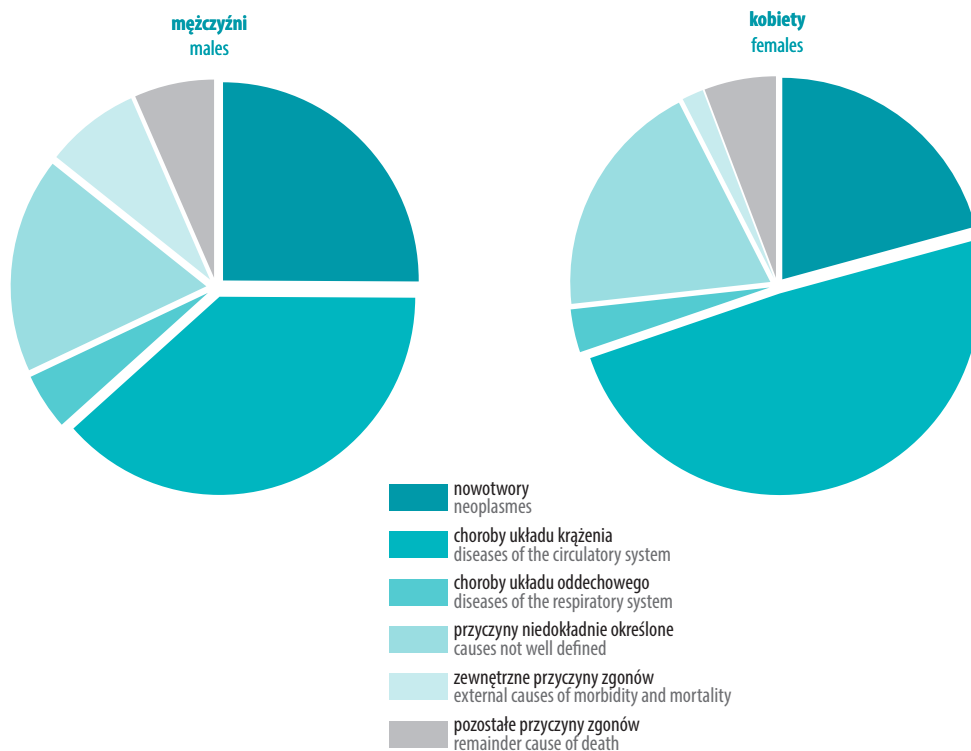
⁴ W. Wróblewska (2017), s. 129–151.

Monitoring przedwczesnej umieralności (zgony w wieku poniżej 65 lat – wiek umowny) dostarcza informacji przydatnych dla kształtowania polityki zdrowia publicznego, opracowania programów i interwencji podejmowanych w celu opóźnienia wystąpienia choroby i niepełnosprawności.

Jednym z mierników dotyczących przedwczesnej umieralności jest współczynnik zgonów osób w wieku do 65 lat w przeliczeniu na 100 tys. ludności w tej grupie wiekowej. W 2019 r. w województwie lubelskim omawiany współczynnik osiągnął poziom 304 osób wobec 312 osób w 2018 r. i 334 w 2000 r. W Polsce w 2019 r. na 100 tys. ludności w wieku do 65 lat zmarło 308 osób w tej grupie wiekowej wobec 316 osób w 2018 r. i 336 w 2000 r. Pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie uplasowało się na 8. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość współczynnika daje najwyższą pozycję w rankingu. Najniższy współczynnik odnotowano w województwie podkarpackim (250), następnie w małopolskim (252) i w pomorskim (278). Natomiast najwyższy w województwach: łódzkim (370), lubuskim (350) i śląskim (345).

Z analizy danych powiatowych wynika, że najwięcej osób w wieku do 65 lat w przeliczeniu na 100 tys. ludności tej grupy wiekowej w województwie lubelskim zmarło w powiecie krasnostawskim (422 osoby), następnie hrubieszowskim (394) i parczewskim (385). Natomiast najniższe wartości omawianego współczynnika odnotowano w Białej Podlaskiej (228), w powiecie biłgorajskim (246) i janowskim (264).

Wykres 25. Zgony według płci i wybranych przyczyn w 2018 r.
Chart 25. Deaths by sex and selected causes in 2018

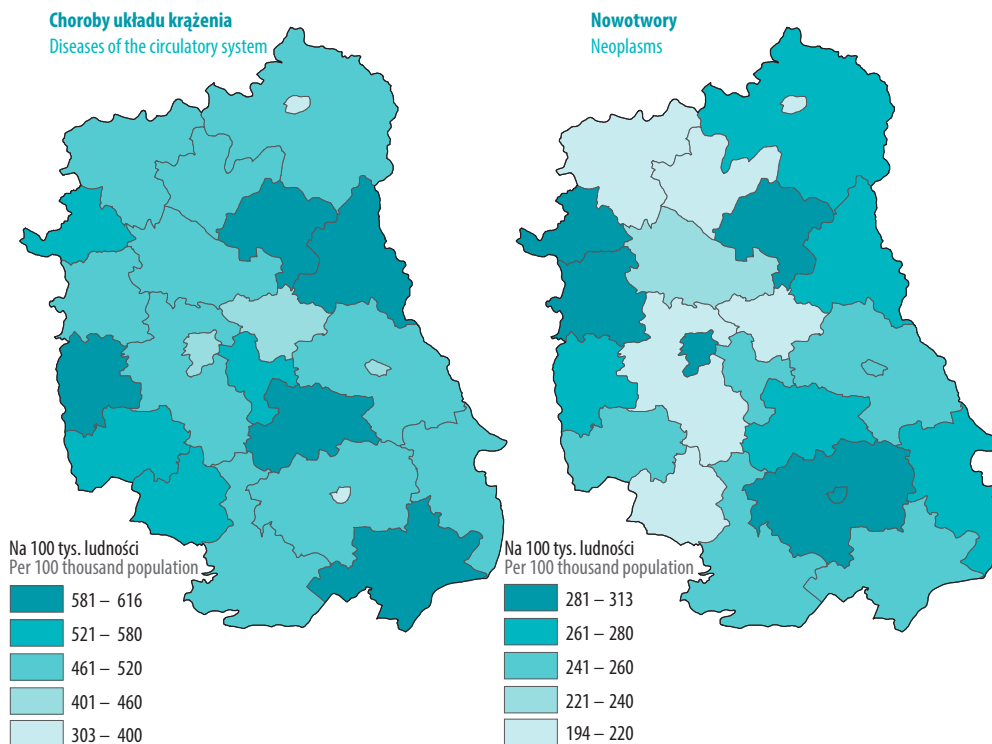

Zgony według przyczyn podano zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych – X Rewizja – (ICE–10). Klasyfikacja opracowana została przez Światową Organizację Zdrowia i obowiązuje w Polsce od 1 stycznia 1997 r.

W 2018 r. podobnie jak w latach ubiegłych głównymi przyczynami zgonów w województwie lubelskim były choroby układu krążenia (43,5% ogółu zgonów) oraz choroby nowotworowe (23,0%). Duży udział

miały również zgony z powodu przyczyn niedokładnie określonych⁵ (18,3% ogólnej liczby zgonów) oraz zewnętrzne przyczyny zgonów (4,9%). Dla porównania w 2000 r. zgony na choroby układu krążenia stanowiły 48,6% ogółu zgonów, na choroby nowotworowe 19,9%, z powodu przyczyn niedokładnie określonych 11,7%, a spowodowane zewnętrznymi przyczynami 6,0%.

Mapa 10. Zgony według wybranych przyczyn w 2018 r.
Map 10. Deaths by selected causes in 2018

Mieszkańcy województwa lubelskiego częściej niż mieszkańcy kraju umierają z powodu chorób układu krążenia. W 2018 r. w województwie lubelskim na 100 tys. ludności 485 osób zmarło na choroby układu krążenia wobec 437 w kraju. Pod tym względem województwo uplasowało się na 13. miejscu w kraju przy założeniu, że najniższa wartość wskaźnika daje najwyższe miejsce w rankingu. Najmniejsze natężenie zgonów z powodu chorób układu krążenia odnotowano w województwie wielkopolskim (361), następnie w warmińsko-mazurskim (377) i mazowieckim (378). Natomiast największe w województwie świętokrzyskim (569), śląskim (492) i łódzkim (489). Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne omawianego wskaźnika występowało w powiatach województwa lubelskiego. W 2018 r. najwięcej zgonów z powodu chorób układu krążenia odnotowano w powiecie krasnostawskim (616), następnie we włodawskim (604) i opolskim (602). Natomiast najmniej w Zamościu (303), Białej Podlaskiej (311) i w powiecie łęczyńskim (415).

⁵ Jest to specjalnie wydzielona w orzecznictwie tj. w Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Przyczyn Zgonów, grupa zdarzeń medycznych służąca do klasyfikacji przypadków przyczyn zgonów, dla których nie zidentyfikowano konkretnej przyczyny zgonu.

W przypadku zgonów z powodu chorób nowotworowych w 2018 r. w województwie lubelskim odnotowano niższy wskaźnik (257 zgonów na 100 tys. mieszkańców) niż w kraju (285). Pod tym względem w 2018 r. województwo zajmowało 2. miejsce w kraju razem z małopolskim. Najniższą wartość omawianego wskaźnika odnotowano w województwie podkarpackim (236). Natomiast najwyższą w województwie łódzkim i śląskim (po 316) następnie w dolnośląskim (312). Również w powiatach województwa lubelskiego występowało duże zróżnicowanie przestrzenne natężenia zgonów z powodu chorób nowotworowych. W 2018 r. najniższy wskaźnik odnotowano w powiecie lubelskim (194), następnie w powiecie łęczyńskim (209) i łukowskim (216). Natomiast najwyższy w powiecie ryckim (313), puławskim (294) i Zamościu (287).

W 2018 r. w województwie lubelskim mężczyźni częściej niż kobiety umierali z powodu chorób nowotworowych, natomiast kobiety częściej niż mężczyźni umierały na choroby układu krążenia. Średnio na 100 tys. mężczyzn w województwie z powodu choroby nowotworowej zmarło 300 mężczyzn, a z powodu choroby układu krążenia 459. Natomiast na 100 tys. kobiet średnio 216 kobiet zmarło z powodu choroby nowotworowej, a 510 z powodu choroby układu krążenia.

Jedną z miar określających poziom przedwczesnych zgonów (zgonów do uniknięcia) według przyczyn jest współczynnik zgonów osób w wieku do 65 lat z powodu chorób układu krążenia na 100 tys. ludności w tym wieku. W 2018 r. w województwie lubelskim na 100 tys. ludności w wieku do 65 lat na choroby układu krążenia zmarło 81 osób w tej grupie wiekowej wobec 88 w 2000 r. W kraju omawiany współczynnik osiągnął poziom 71 wobec 97 osób w 2000 r. Pod tym względem województwo lubelskie zajmowało 12. miejsce w kraju.

Najniższe wartości omawianego współczynnika odnotowano w województwie podlaskim (47), następnie w podkarpackim (54 osób) i w mazowieckim (58). Natomiast najwyższe w województwie świętokrzyskim (97), dolnośląskim (93) oraz z lubuskim (87).

Jeszcze większe zróżnicowanie przestrzenne współczynnika zgonów osób w wieku do 65 lat na choroby układu krążenia na 100 tys. osób w tym wieku odnotowano w powiatach województwa lubelskiego. W 2018 r. w skali całego województwa połowa powiatów miała wyższy współczynnik od średniej wojewódzkiej. Najniższy współczynnik odnotowano w Zamościu (36), następnie w powiecie hrubieszowskim (54), biłgorajskim i zamojskim (po 61). Natomiast najwyższy w powiatach: opolskim (116), parczewskim (112) i kraśnickim (111).

Zgon niemowlęcia to zgon dziecka w wieku poniżej 1 roku życia.

W okresie od stycznia do końca grudnia 2019 r. zarejestrowano 87 zgonów niemowląt. W porównaniu z 2018 r. liczba zgonów niemowląt wzrosła o 2,4%, a zmalała w stosunku do 2000 r. o 53,0%. W kraju w 2019 r. liczba zgonów niemowląt była o 5,5% mniejsza niż w 2018 r. i o 54,0% niż w 2000 r. W 2019 r. w województwie lubelskim więcej zgonów niemowląt zarejestrowano na wsi niż w miastach (63,2% ogółu zgonów niemowląt). Struktura zgonów według płci świadczy o nadumieralności chłopców, których udział w ogólnej liczbie zgonów niemowląt w 2019 r. w województwie lubelskim wyniósł 51,7% (przed rokiem 50,6%). Biorąc pod uwagę wiek zmarłych niemowląt to w 2019 r. najwięcej niemowląt (72,4%) zmarło przed ukończeniem pierwszego miesiąca życia (w okresie noworodkowym), w tym 76,2% w okresie pierwszego tygodnia życia.

Miarą przyjętą w porównaniu województw pod względem natężenia umieralności niemowląt jest współczynnik umieralności niemowląt. Współczynnik ten wyraża się liczbą zgonów niemowląt przypadających na 1000 urodzeń żywych. W 2019 r. w województwie lubelskim współczynnik zgonów niemowląt osiągnął poziom 4,51‰ wobec 4,23‰ w 2018 r. i 8,00‰ w 2000 r. W miastach był niższy (3,61‰) niż na wsi (5,28‰). W kraju w 2019 r. omawiany współczynnik wyniósł 3,77‰ wobec 3,85‰ w 2018 r. i 8,11‰ w 2000 r. Z powyższych danych wynika, że w 2019 r. w województwie lubelskim występował wyższy niż przeciętnie w kraju poziom umieralności niemowląt. W 2019 r. pod względem natężenia zgonów niemowląt województwo lubelskie zajmowało 14. miejsce w kraju, w 2000 r. było na 10 miejscu. Najwięk-

sze natężenie umieralności niemowląt odnotowano w województwie kujawsko-pomorskim (4,91‰), następnie w śląskim (4,62‰) i lubelskim (4,51‰). Natomiast najmniejsze w województwie świętokrzyskim (2,84‰), małopolskim (3,11‰) i mazowieckim (3,17‰).

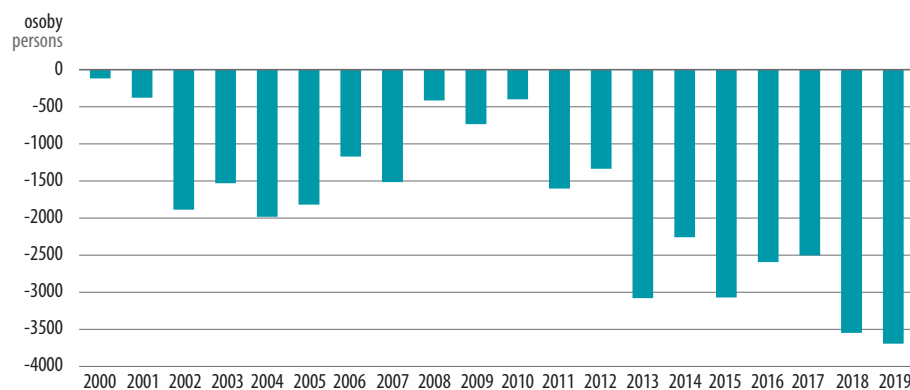
W 2018 r. w województwie lubelskim główną przyczyną zgonów niemowląt były choroby i stany okresu okołoporodowego, czyli powstałe w trakcie trwania ciąży matki i w okresie pierwszych 6 dni życia noworodka. Stanowiły one 56,5% ogółu zgonów niemowląt. Drugą, co do wielkości przyczyną zgonów niemowląt były wady rozwojowe wrodzone, stanowiące 32,9% ogółu zgonów niemowląt.

3.6. Przyrost naturalny

3.6. Natural increase

Jednym z głównych czynników decydujących o liczbie i strukturze ludności według wieku i płci jest przyrost naturalny, który stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów.

Wykres 26. Przyrost naturalny
Chart 26. Natural increase

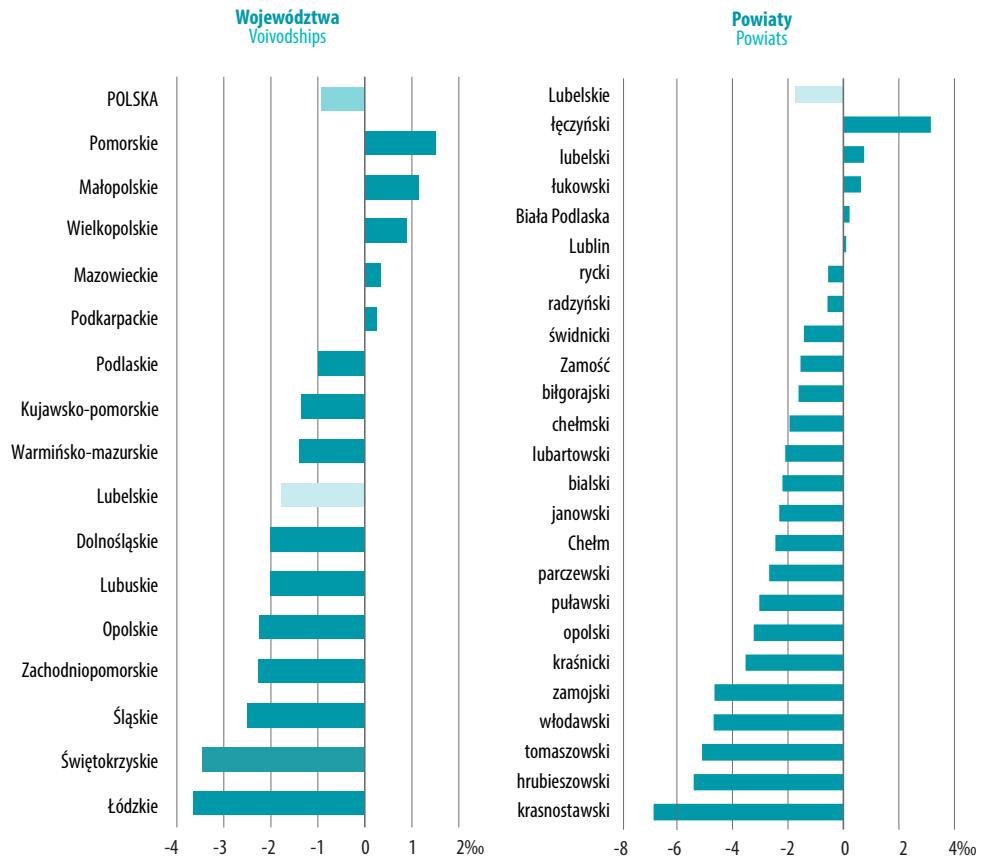

W 2019 r. podobnie jak na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat w województwie lubelskim liczba urodzeń była mniejsza od liczby zgonów. W wyniku ujemnego przyrostu naturalnego w 2019 r. liczba mieszkańców zmalała o 3729 osób (przed rokiem zmalała o 3581 osób, a w 2000 r. o 117 osób). W miastach odnotowano mniejszy naturalny ubytek ludności (minus 1086 osoby), niż na wsi (minus 2643). Dla porównania w 2000 r. w miastach przybyło 1483 osoby, a na wsi ubyło 1600 osób. W kraju w okresie od 2000 do 2017 r. ujemny przyrost naturalny występował w latach 2002–2005 i 2013–2019. W 2019 r. w kraju naturalny ubytek ludności wyniósł minus 34755 osoby wobec minus 26022 osób w 2018 r., a w 2000 r. przyrostu o 10320 osób.

Miarą przyjętą w porównania województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem wielkości przyrostu naturalnego jest współczynnik wyrażający stosunek przyrostu naturalnego do średniej liczby ludności i mnożony przez 1000. Współczynnik ten daje obraz tempa wzrostu/spadku liczby ludności badanej populacji. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2019 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom minus 1,77‰ wobec minus 1,69‰ w 2018 r. i minus 0,05‰ w 2000 r. W miastach w 2019 r. ukształtował się na poziomie minus 1,11‰, a na wsi minus 2,34‰ (przed rokiem w miastach minus 0,89‰, a na wsi minus 2,38‰). W kraju w 2019 r. powyższy współczynnik osiągnął poziom minus 0,91‰ wobec minus 0,68‰ w 2018 r. i 0,27‰ w 2000 r. Pod względem wielkości współczynnika przyro-

stu naturalnego w 2019 r. województwo lubelskie zajmowało 9. (w 2000 r. było na 11. pozycji). Przyrost naturalny ludności odnotowano w pięciu województwach, w tym największy w województwie pomorskim (1,54‰), następnie w małopolskim (1,16‰) i wielkopolskim (0,92‰). Natomiast największym ubytkiem naturalnym ludności charakteryzowały się województwa: łódzkie (minus 3,64‰), świętokrzyskie (minus 3,45‰) i śląskie (minus 2,49‰).

Wykres 27. Przyrost naturalny według województw i powiatów w 2019 r.
Chart 27. Natural increase by voivodships and powiats 2019

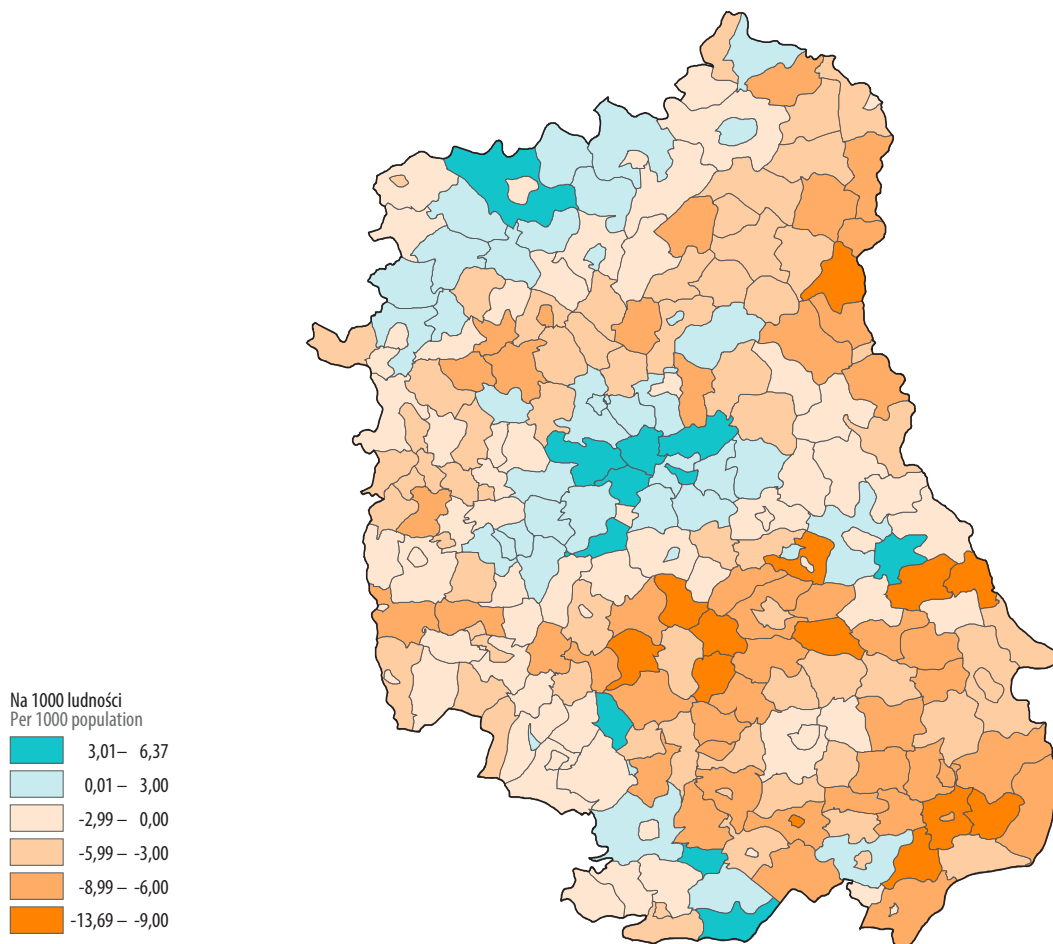

W skali całego województwa w 2019 r. podobnie jak przed rokiem występowała przewaga powiatów o wartościach ujemnych. Największy ubytek naturalny ludności odnotowano w powiecie krasnostawskim (minus 6,91‰), następnie w hrubieszowskim (minus 5,45‰) i tomaszowskim (minus 5,15‰). W pięciu powiatach odnotowano dodatni przyrost naturalny, w tym największy w powiecie łęczyńskim (3,19‰), w lubelskim (0,76‰) i w powiecie łukowskim (0,64‰).

W 2019 r. w 2 gminach województwa (miasto Międzyrzec Podlaski, gmina Radzyń Podlaski) bilans przyrostu naturalnego był zerowy, w 43 dodatni, a w pozostałych 168 ujemny. Największy przyrost naturalny odnotowano w gminie Wólka (6,37‰), następnie Głusk (6,36‰) i Aleksandrów (4,91‰). Natomiast największy ubytek naturalny ludności odnotowano w gminie Kraśniczyn (13,69‰), Gorków (13,56‰) i Wysokie (12,93‰).

Mapa 11.
Map 11.

Przyrost naturalny w 2019 r.
Natural increase in 2019

3.7. Dynamika demograficzna

3.7. Demographic dynamics

Przyrost naturalny wyraża bezwzględną różnicę między liczbami urodzeń i zgonów, nie wyraża więc wzajemnych proporcji między oboma składnikami. Współczynnik dynamiki demograficznej jest niezależny od bezwzględnej wartości składników przyrostu naturalnego, zależy natomiast od ich wzajemnej proporcji.

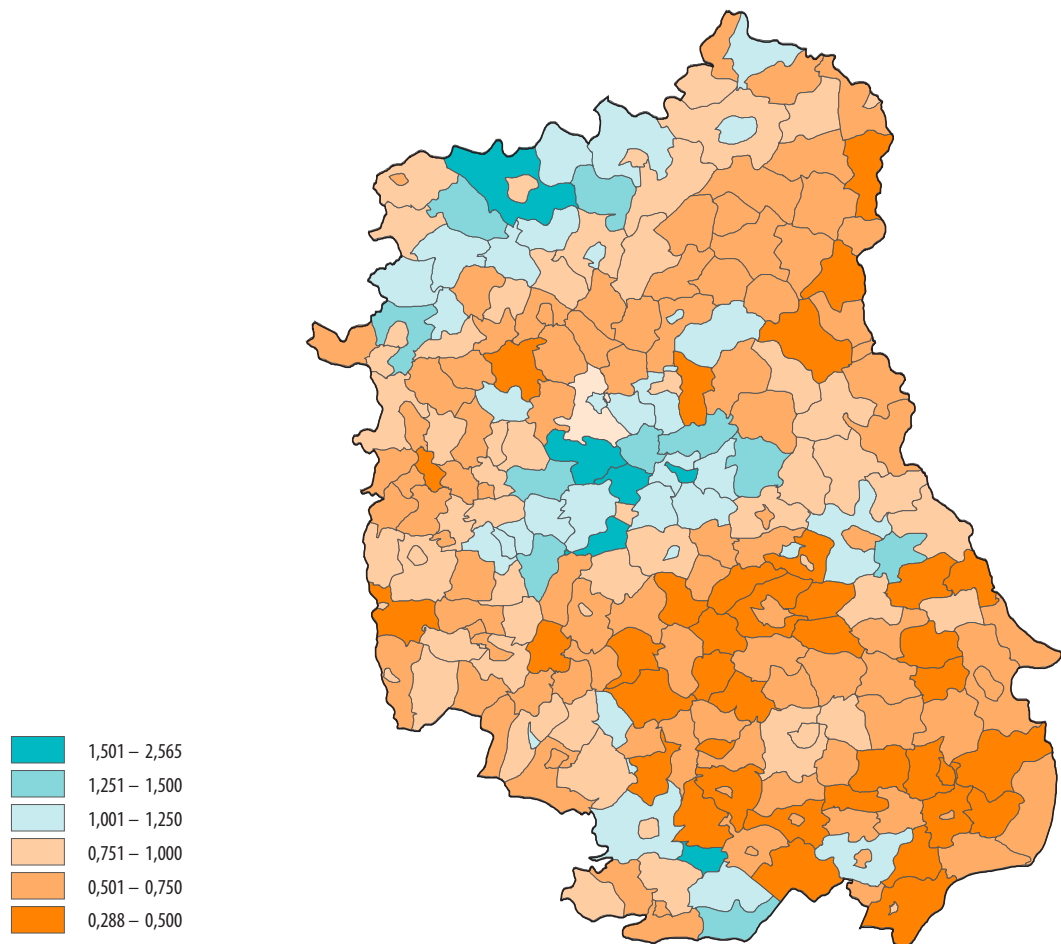
Współczynnik dynamiki demograficznej wyraża stosunek liczby urodzeń w badanym roku do liczby zgonów w tymże roku. Może on przyjmować wartości:

- $0 < WD < 1$, gdy roczna liczba urodzeń nie kompensuje rocznej liczby zgonów,
- $WD = 1$, gdy roczna liczba urodzeń równa się rocznej liczbie zgonów,
- $WD > 1$, gdy roczna liczba urodzeń kompensuje roczną liczbę zgonów.

W 2019 r. w województwie lubelskim współczynnik dynamiki demograficznej ukształtował się na poziomie 0,838 wobec 0,849 w 2018 r. i 0,995 w 2000 r. Oznacza to, że liczba urodzeń była mniejsza niż liczba zgonów, co z kolei przyczynia się do zmniejszenia liczby ludności. W kraju współczynnik dynamiki demograficznej w 2019 r. osiągnął poziom 0,915 wobec 0,937 w 2018 r. i 1,028 w 2000 r. Pod względem wielkości współczynnika dynamiki demograficznej w 2019 r. województwo lubelskie podobnie jak pod względem współczynnika przyrostu naturalnego zajmowało 9. miejsce w kraju (w 2000 r. było na 11.). Przewaga liczby urodzeń nad liczbą zgonów występowała tylko w pięciu województwach: w pomorskim (1,160), małopolskim (1,120), wielkopolskim (1,094), mazowieckim (1,033) i podkarpackim (1,029).

Mapa 12.
Map 12.

Dynamika demograficzna w 2019 r.
Demographic dynamics in 2019

Między poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego występuje duże zróżnicowanie pod względem wartości współczynnika dynamiki demograficznej. W 2019 r. w skali całego województwa lubelskiego podobnie jak przed rokiem występowała przewaga powiatów o wartościach poniżej jednego, czyli wystąpił ubytek ludności. Tylko w pięciu powiatach województwa wartość omawianego współczynnika osiągnęła poziom powyżej jednego. Najwyższe wartości odnotowano w powiecie łużyńskim (1,402), następnie lubelskim (1,083) i łukowskim (1,061), zaś najniższe w powiecie krasnostawskim (0,509), hrubieszowskim (0,570) i tomaszowskim (0,592).

W 2019 r. w dwóch gminach województwa (miasto Międzyrzec Podlaski, gmina Radzyń Podlaski) występowała równowaga pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. W 43 gminach roczna liczba urodzeń kompensowała roczną liczbę zgonów, przy czym najwyższe wartości powyższy współczynnik przyjął w gminach: Głusk (2,565), Wólka (1,988), Łęczna (1,786), Aleksandrów (1,640) i Łuków (1,566). W pozostałych gminach województwa lubelskiego współczynnik dynamiki demograficznej ukształtował się na poziomie poniżej jednego, co oznacza, że liczba urodzeń nie kompensowała liczby zgonów. Najniższe wartości odnotowano w gminie Rybczewice (0,288), następnie Kraśniczyn (0,324) oraz Wysokie i Gorzków (po 0,329).

Rozdział 4

Chapter 4

Migracje ludności

Migration of population

4.1. Migracje ludności na pobyt stały

4.1. Migration of population for permanent residence

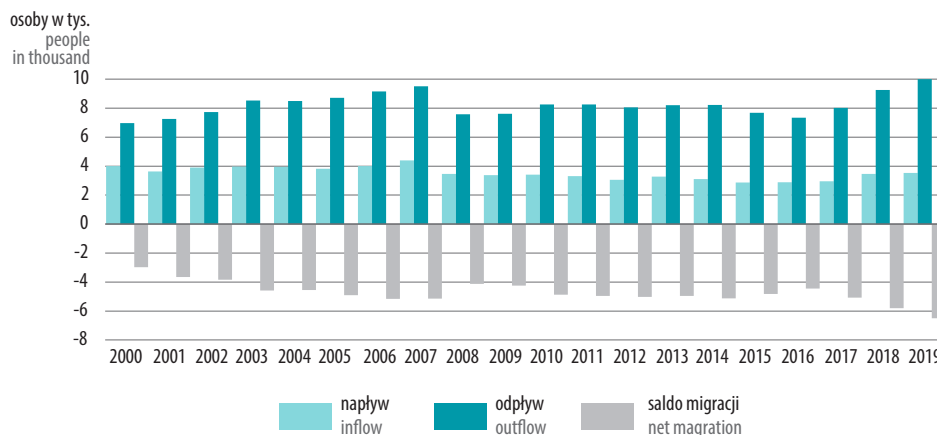
Dane dotyczące migracji ludności na pobyt stały za 2000 r. opracowane były przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie dokumentów przekazywanych przez komórki ewidencji gmin. Natomiast za lata 2018 i 2019 pochodzą z rejestru PESEL (Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności), którego gestorem jest Ministerstwo Cyfryzacji.

Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą stałego (lub czasowego) miejsca zamieszkania połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne).

W ramach migracji wewnętrznych ludności rozróżnia się ruch międzywojewódzki, czyli przemieszczanie ludności z jednego województwa do innego województwa oraz ruch wewnątrzwojewódzki, tj. zmiany miejsca zamieszkania osób w granicach tego samego województwa.

Drugim obok przyrostu naturalnego czynnikiem decydującym o tempie przyrostu lub ubytku liczby ludności oraz o jej rozmieszczeniu terytorialnym są migracje.

Wykres 28. Migracje międzywojewódzkie ludności na pobyt stały
Chart 28. Interoivodeship migration of population for permanent residence

Województwo lubelskie jest obszarem odpływowym. Z przedstawionych danych w poprzednich rozdziałach wynika, że liczba mieszkańców województwa lubelskiego maleje już od wielu lat. Dzieje się tak, jak wspomniano wcześniej ze względu na występujący naturalny ubytek ludności, oraz ze względu na występującą przewagę liczby osób, które wymeldowały się z pobytu stałego do innych województw w kraju (odpływ), nad liczbą osób nowo zameldowanych na pobyt stały z innych województw (napływ).

Tablica 5.
Table 5.

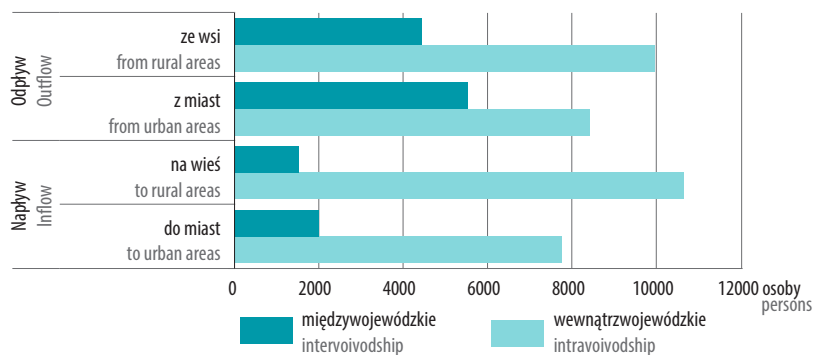
Migracje ludności na pobyt stały
Migration of population for permanent residence

Wyszczególnienie Specification	2000	2018	2019	
	ogółem total			2018=100
Migracje wewnętrzne: Internal migration:				
napływ inflow	23107	21523	22047	102,4
odpływ outflow	26076	27327	28542	104,4
w tym migracje międzywojewódzkie: of which Intervoiodship migration:				
napływ inflow	4028	3491	3552	101,7
odpływ outflow	6997	9295	10047	108,1
Migracje zagraniczne: International migration:				
imigracja immigration	147	737	792	107,5
emigracja emigration	260	292	328	112,3
Ogólne saldo migracji Total net migration	-3082	-5359	-6031	.
Ogólne saldo migracji na 1000 osób Total net migration per 1000 population	-1,39	-2,53	-2,86	.
Saldo migracji zagranicznych Net international migration	-113	445	464	.
Saldo migracji zagranicznych na 1000 osób Net international migration per 1000 population	-0,05	0,21	0,22	.

W wyniku ujemnego salda migracji stałych w 2019 r. liczba mieszkańców województwa lubelskiego zmniejszyła się o 6031 osób (w 2018 r. o 5359 osób, a w 2000 r. o 3082 osoby). W miastach ubyłoby 4062 mieszkańców, a na wsi 1969 osób. Wpływ na ujemne saldo bilansu ruchu wędrownego ludności miały migracje wewnętrzne międzywojewódzkie. W 2019 r. podobnie jak w latach ubiegłych więcej osób wyjechało na stałe z województwa lubelskiego (10047 osób) niż przybyło na pobyt stały mieszkańców z innych województw (3552).

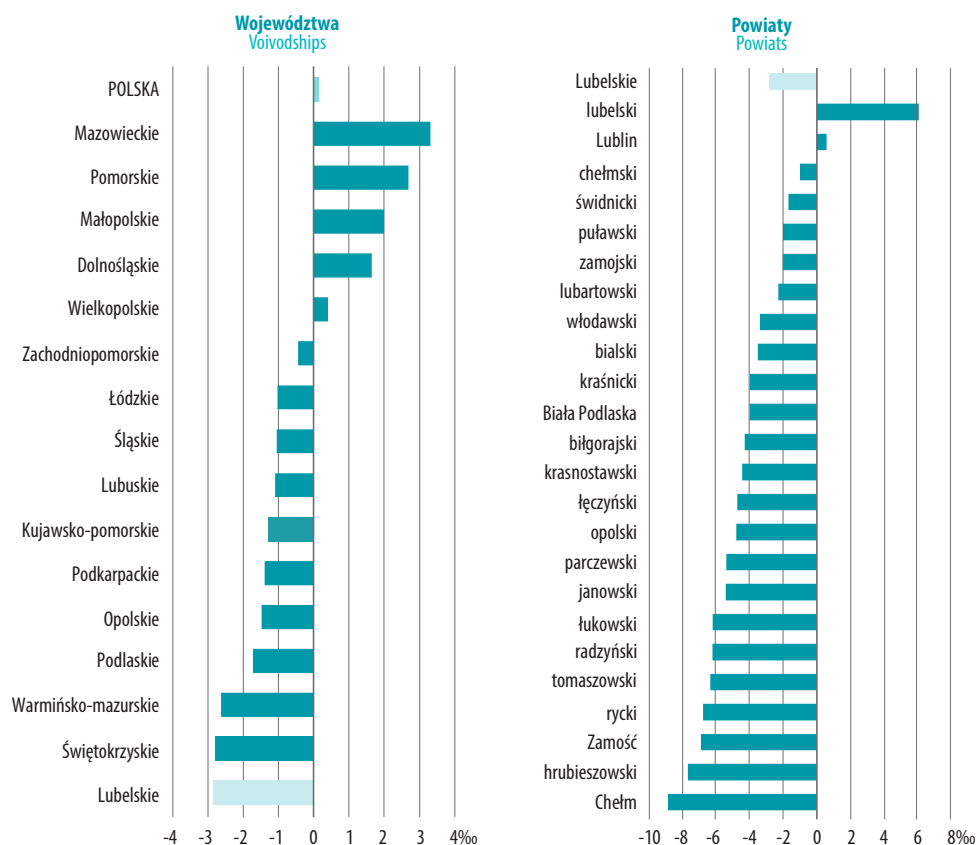
Wykres 29.
Chart 29.

Migracje wewnętrzne według kierunków w 2019 r.
Internal migration by directions in 2019

Miarą przyjętą w porównaniu województw, powiatów i gmin województwa lubelskiego pod względem wielkości migracji stałych jest współczynnik salda migracji. Współczynnik ten wyraża się poprzez różnicę między liczbą osób przybyłych do danej jednostki administracyjnej, a liczbą osób, które ją opuściły przypadającą na 1000 osób. Współczynnik salda migracji stałych ogółem w 2019 r. w województwie lubelskim osiągnął poziom minus 2,86‰ wobec minus 2,53‰ w 2018 r. i minus 1,39‰ w 2000 r. Natomiast saldo migracji zagranicznych przyjęło wartość dodatnią i wyniosło 0,22‰ wobec 0,21‰ w 2018 r. i minus 0,05‰ w 2000 r. W kraju ogólne saldo migracji stałych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w 2019 r. osiągnęło poziom 0,16‰ wobec 0,09‰ w 2018 r. i minus 0,51‰ w 2000 r. Pod tym względem w 2019 r. województwo lubelskie uplasowało się na ostatnim 16. miejscu w kraju (w 2000 r. było na 14. miejscu). W przypadku salda migracji tylko pięć województw charakteryzowało się dodatnim bilansem ruchu wędrownego, w tym najwyższe wartości odnotowano w województwie mazowieckim (3,34‰), następnie w pomorskim (2,71‰) i małopolskim (2,02‰).

Wykres 30. Migracje ludności na pobyt stały w 2019 r.
Chart 30. Migration of population for permanent residence in 2019

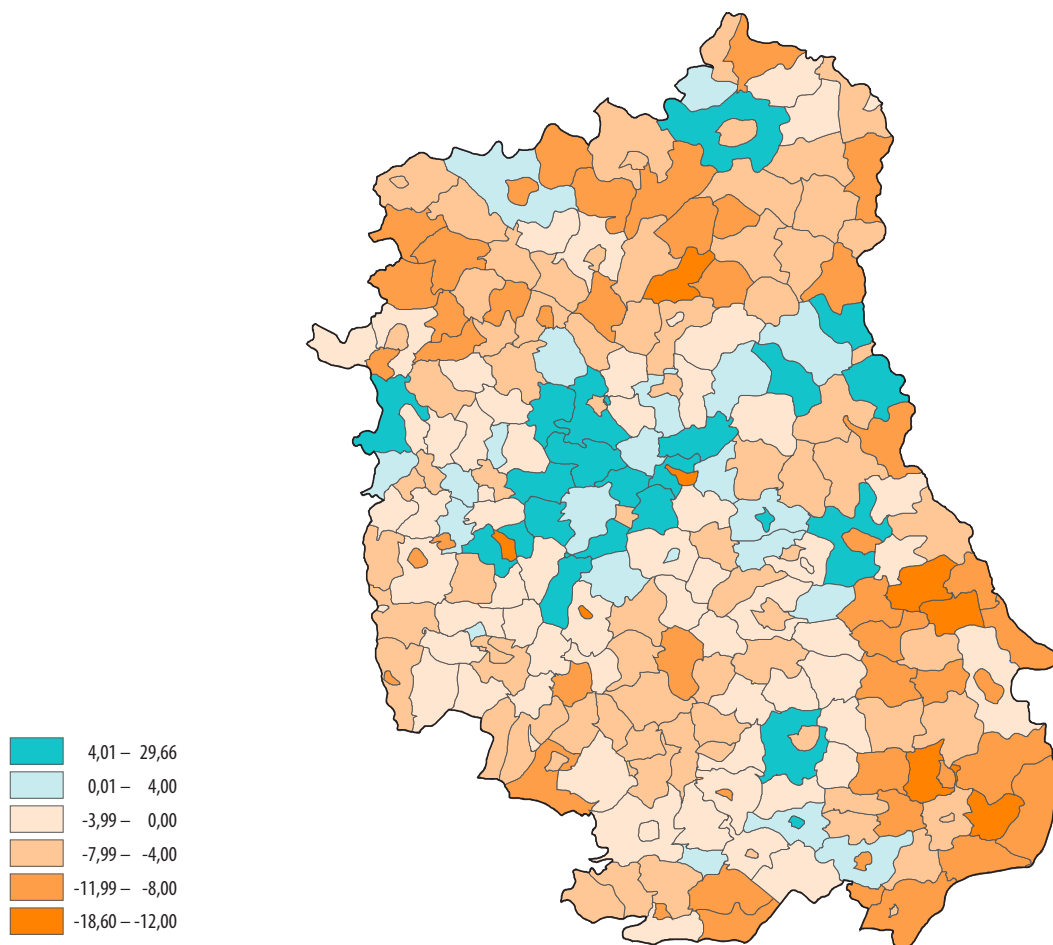
Z analizy danych dotyczących wielkości współczynnika salda migracji stałych w powiatach województwa lubelskiego wynika, że największy ubytek ludności w 2019 r. wynikający z przewagi odpływu nad napływem odnotowano w Chełmie (saldo migracji stałych minus 8,94‰), następnie w powiecie hrubieszowskim (minus 7,74‰) i w Zamościu (minus 6,96‰). Przyrost liczby mieszkańców zarejestrowano tylko w powiecie lubelskim (6,10‰) i w Lublinie (0,57‰).

Jeszcze większe zróżnicowanie salda migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców występowało pomiędzy poszczególnymi gminami województwa lubelskiego. W wyniku dodatniego salda migracji w 35 gminach województwa odnotowano przyrost liczby mieszkańców. Najwięcej osób przybyło w gminie Głusk (saldo migracji stałych 29,66‰), następnie w gminie Wólka (17,91‰) i gminie Chełm (15,81‰). Nato-

miast największy ubytek ze względu na występujące ujemne saldo migracji w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w gminie Telatyn (minus 15,19‰), następnie w gminie Milanów (minus 13,93‰) i Żmudź (minus 13,27‰). W gminie Łabunie stan ludności nie zmienił się z powodu salda migracji.

Mapa 13.
Map 13.

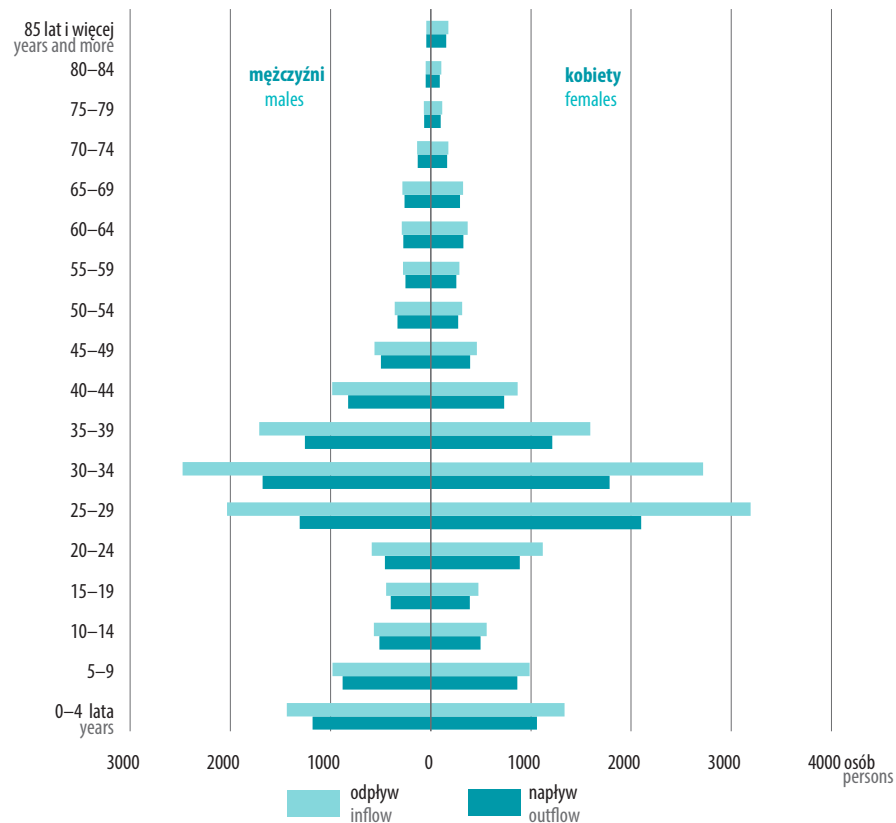
Migracje ludności na pobyt stały w 2019 r.
Migration of population for permanent residence in 2019

Z danych dotyczących migracji wewnętrznych na pobyt stały wynika, że kobiety częściej niż mężczyźni zmieniają stałe miejsce zamieszkania. W 2019 r. podobnie jak w latach poprzednich zarówno wśród osób zameldowanych na pobyt stały, jak i wymeldowanych z pobytu stałego w ruchu wewnętrznym przeważały kobiety (napływ – 52,9%, odpływ – 53,5%).

Porównując wiek osób migrujących to zarówno wśród osób, które przybyły do województwa lubelskiego na stałe w ruchu wewnętrznym, jak i wśród osób, które wyjechały z województwa lubelskiego przeważały osoby młode. Biorąc pod uwagę napływ ludności najwięcej osób było w wieku 30–34 lat (15,8%) następnie w wieku 25–29 lat (15,5%) oraz 35–39 lat (11,2%). Największy udział w odpływie ludności miały osoby w wieku 25–29 lat (18,4%), następnie w wieku 30–34 lat (18,3%) oraz 35–39 lat (11,6%). Z analizy danych dotyczących wieku i płci osób migrujących wynika, że najwięcej kobiet migrowało w wieku 25–29 lat (napływ – 18,1%, odpływ – 21,0%), a mężczyzn w wieku 30–34 lata (napływ – 16,2%, odpływ – 18,7%).

Wykres 31. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku w 2019 r.
Chart 31. Internal migration of population for permanent residence by sex and age in 2019

W ruchu międzywojewódzkim, który stanowił 16,1% (3552 osoby) napływu wewnętrznego i 35,2% (10047 osób) odpływu najwięcej osób zarówno wyjechało (55,5% ogółu mieszkańców, którzy opuścili na stałe województwo lubelskie), jak i przyjechało (35,1% ogółu osób przybyłych na stałe) do i z województwa mazowieckiego.

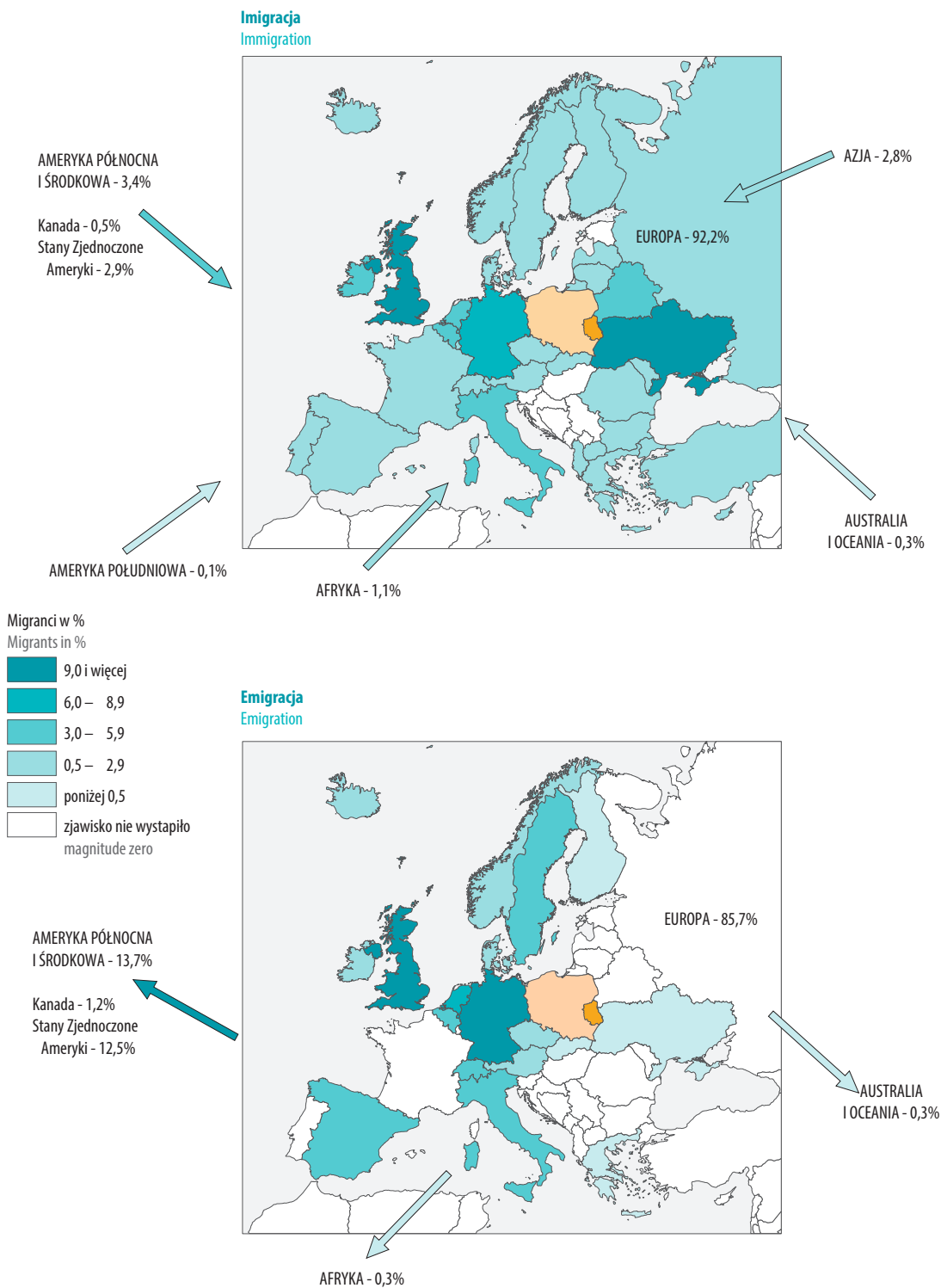
Migracje zagraniczne to wyjazdy za granicę (emigracja) i przyjazdy do kraju z zagranicy (imigracja) w celu osiedlenia się (zamieszkania na stałe) lub na pobyt czasowy.

W 2019 r. z powodu wyjazdu na stałe za granicę województwo lubelskie opuściło 328 mieszkańców, natomiast przybyło na stałe do województwa lubelskiego z zagranicy 792 osoby. Saldo migracji zagranicznych na pobyt stały w 2019 r. w województwie lubelskim osiągnęło wartość 464 osoby wobec 445 w 2018 r. i minus 113 w 2000 r. Aktualnie trudno jest ocenić, czy saldo migracji zagranicznych na pobyt stały zmieniło trend z ujemnego na dodatni (w latach 2000–2014 przeważnie występowało ujemne saldo), czy też jest efektem braku kompletności danych o emigracjach na pobyt stały rejestrowanych przez biura ewidencji poszczególnych gmin⁷.

⁷ Przyczyna braku kompletności danych może wynikać z wprowadzenia w 2015 r. zmian we wzorach formularzy meldunkowych. W miejsce obowiązującego do tej pory wspólnego wzoru, dotyczącego zarówno wymeldowania pod inny adres w kraju, jak i za granicę, wprowadzono dwa - osobny na kraj oraz drugi - na stały wyjazd za granicę. Mogło to powodować, że osoby wyjeżdżające na stałe za granicę podczas wymeldowywania wypełniały niewłaściwy formularz, zatem taki fakt nie mógł być uwzględniony w statystykach jako emigracja. Dodatkowo, w ostatnich latach było zapowiadane (w tym szeroko w mediach) zniesienie obowiązku meldunkowego. Fakt ten oraz brak adresu w nowych dowodach osobistych mogły stworzyć wrażenie, że nie ma potrzeby zgłaszania w gminach zmiany miejsca zamieszkania. Zgodnie z ustawą o ewidencji ludności obowiązek dokonania zameldowania (i wymeldowania - w przypadku wyjazdu na stałe za granicę) nadal obowiązuje.

Mapa 14.
Map 14.

Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały dotyczące województwa lubelskiego w 2019 r.
International migration of population for permanent residence concerning the lubelskie voivodship in 2019

Najwięcej osób do województwa lubelskiego przybyło z Wielkiej Brytanii (25,8%), następnie z Ukrainy (25,5%) i z Niemiec (7,4%). Wśród emigrantów podobnie jak wśród imigrantów najliczniejszą grupę stanowiły osoby, które wyjechały do Wielkiej Brytanii (33,2%), następnie do Niemiec (16,5%) i Stanów Zjednoczonych Ameryki (12,5%).

Z analizy danych dotyczących migracji zagranicznych na pobyt stały wynika, że w 2019 r. mężczyźni częściej niż kobiety zmieniali miejsce zamieszkania. W ogólnej liczbie emigrantów mężczyźni stanowili 51,2%, a wśród imigrantów 54,2%. Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących to wśród emigrantów przeważały osoby młode, a wśród imigrantów dzieci. Najwięcej osób wyjechało na stałe za granicę z województwa lubelskiego w wieku 30–34 i 35–39 lat (po 13,7% ogółu emigrantów), następnie w wieku 15–19 lat (11,3%). Natomiast najwięcej zameldowanych na pobyt stały z zagranicy zostało dzieci w wieku 0–4 lat (36,1% ogółu imigrantów), następnie w wieku 5–9 lat (11,0%) oraz osób w wieku 25–29 i 30–34 lat (po 8,5%).

4.2. Migracje ludności na pobyt czasowy

4.2. Migration of population for temporary stay

Dane dotyczące migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt czasowy pochodzą z cyklicznie przeprowadzanego przez GUS badania statystycznego ludności zameldowanej na pobyt czasowy ponad 3 miesiące oraz ludności (stałych mieszkańców gminy) nieobecnej w związku z wyjazdem za granicę na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy według stanu w dniu 31 XII każdego roku.

W dniu 31 grudnia 2019 r. w województwie lubelskim w ruchu wewnętrznym na pobyt czasowy ponad 3 miesiące zameldowanych było 23501 osób, natomiast 27633 osoby były czasowo nieobecne w miejscu stałego zameldowania. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba osób zameldowanych na pobyt czasowy wzrosła o 0,7%, a liczba osób czasowo nieobecnych w miejscu zamieszkania zmalała o 0,9%. Wśród osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące 75,1% (17641 osób) stanowiły osoby, które zmieniły miejsce zamieszkania w granicach województwa lubelskiego, a 24,9% (5860 osób) przybyło z innego województwa. W ruchu międzywojewódzkim najwięcej osób przybyło z województwa mazowieckiego (35,4% ogółu osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące), następnie z podkarpackiego (16,0%) i śląskiego (10,0%). Spośród mieszkańców województwa czasowo nieobecnych w miejscu stałego zameldowania 63,8% (17641 osób) przebywało nadal na terenie województwa lubelskiego, a 36,2% (9992 osoby) poza jego granicami. W ruchu międzywojewódzkim najwięcej osób na pobyt czasowy wyjechało do województwa mazowieckiego (38,9% ogółu osób, które opuściły województwo lubelskie), następnie do podkarpackiego (13,9%) i małopolskiego (8,5%).

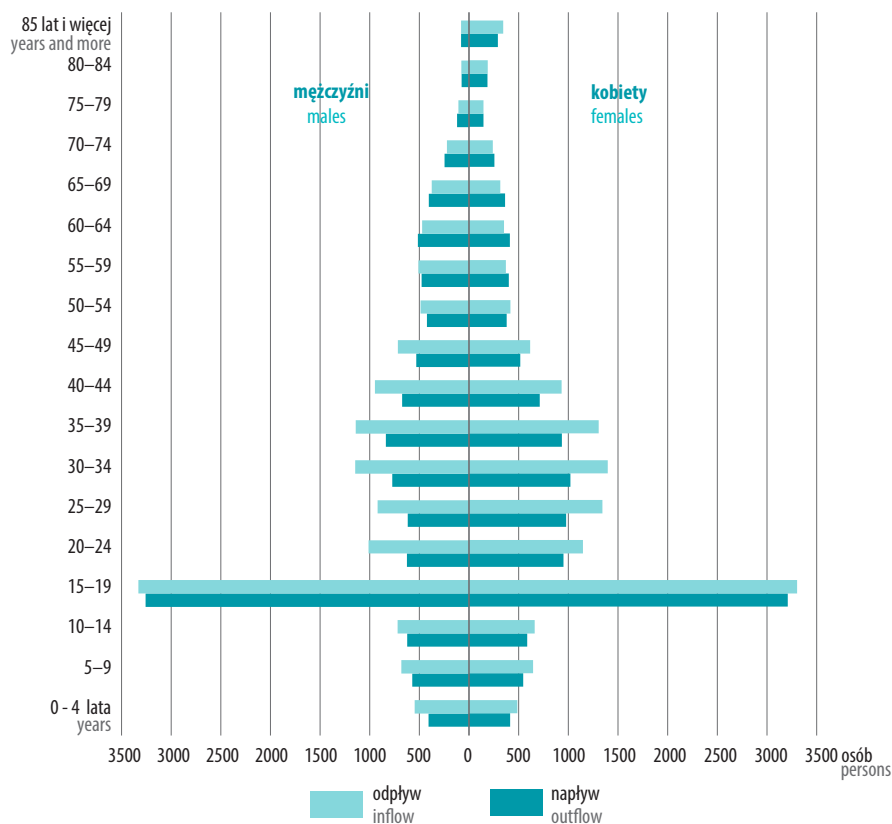
Z danych dotyczących migracji wewnętrznych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące wynika, że kobiety częściej niż mężczyźni zmieniają miejsce zamieszkania. W 2019 r. podobnie jak w latach poprzednich zarówno wśród osób zameldowanych na pobyt czasowy, jak i wśród osób czasowo nieobecnych przeważały kobiety (napływ – 52,3%, odpływ – 51,4%). Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących, to zarówno wśród osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące, jak i wśród mieszkańców czasowo nieobecnych, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 15–19 lat (napływ – 27,4%, odpływ – 23,9%).

Wykres 32. Migracje wewnętrzne ludności na pobyt czasowy ponad 3 miesiące według płci i wieku w 2019r.

Stan w dniu 31 XII

Chart 32. Internal migration for temporary stay above 3 months by sex and age in 2019

As of December 31

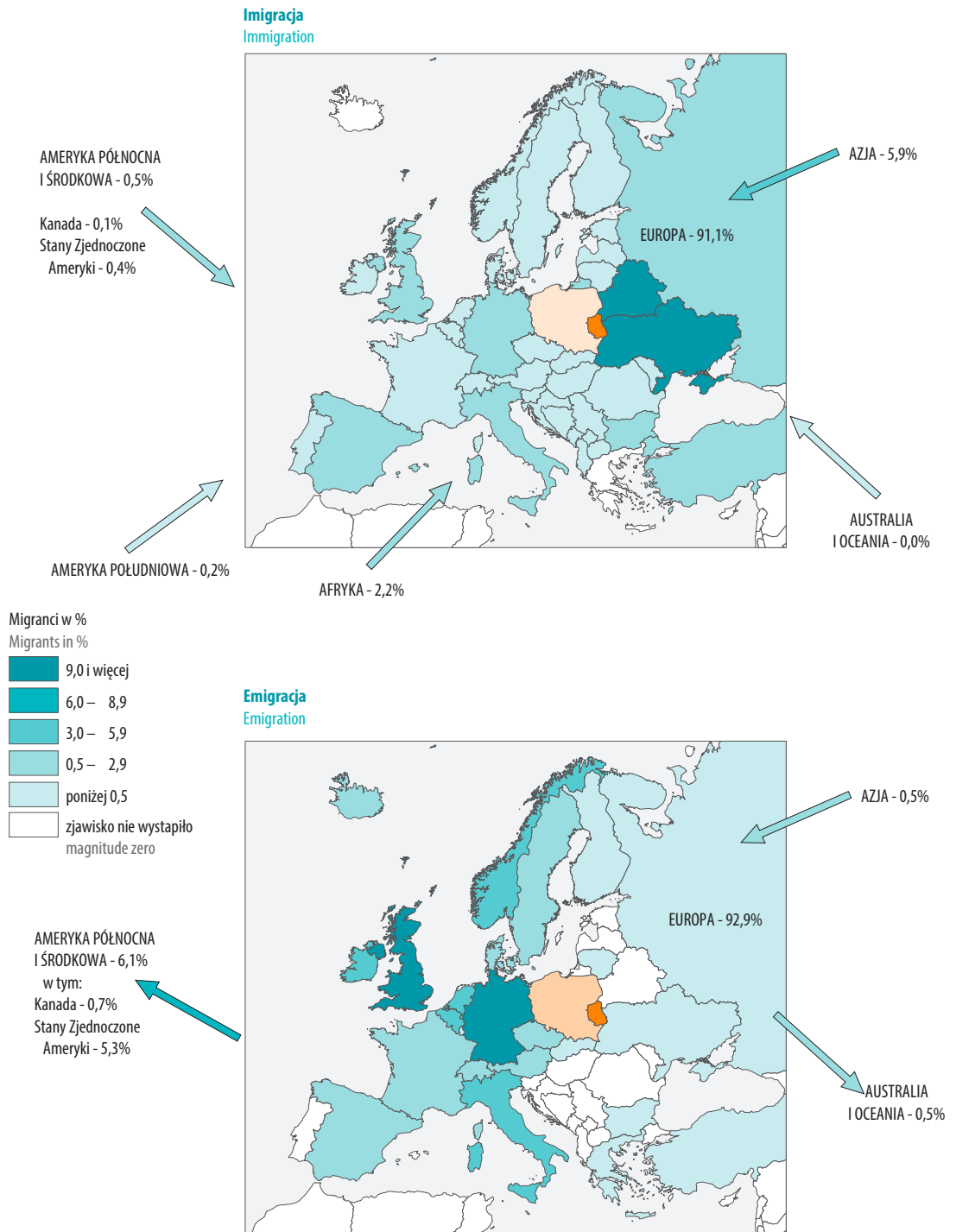

W dniu 31 grudnia 2019 r. w województwie lubelskim na pobyt czasowy ponad 3 miesiące zameldowanych było 8910 stałych mieszkańców innych krajów. Większość z tych osób (85,1%) przebywała w województwie lubelskim przez okres do 1 roku (migracje krótkookresowe). Migracje długookresowe (okres pobytu powyżej 12 miesięcy) stanowiły 14,9%. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba cudzoziemców zameldowanych na pobyt czasowy w dniu 31 XII 2019 r. w województwie lubelskim wzrosła o 16,9%. Najwięcej osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące w województwie lubelskim przybyło z Ukrainy 5524 osoby (60,2%), w tym 4726 osób (85,6%) to imigranci krótkookresowi i z Białorusi 1531 osób (17,2%) w tym 1404 (91,7%) osoby to imigranci krótkookresowi. Najczęściej cudzoziemcy przyjeżdżali na pobyt czasowy do Lublina (40,9% ogółu).

Według danych ewidencji ludności w dniu 31 XII 2019 r. w województwie lubelskim 1109 osób było czasowo nieobecnych w miejscu stałego zamieszkania w związku z wyjazdem za granicę na okres ponad 6 miesięcy. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba osób, które dokonały wymeldowania na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy zwiększyła się o 4,9%. Najwięcej osób na pobyt czasowy z województwa lubelskiego wyjechało do Wielkiej Brytanii (41,3% ogółu emigrantów), następnie do Niemiec (16,8%) oraz Irlandii (5,4%). Najczęściej wyjeżdżali mieszkańcy Lublina (24,9% ogółu emigrantów), następnie powiatu biłgorajskiego (15,9%) i łukowskiego (11,0%).

Mapa 15.
Map 15.

Migracje zagraniczne ludności na pobyt czasowy województwa lubelskiego w 2019 r.
International migration of population for temporary stay concerning the lubelskie voivodship in 2019

Z danych dotyczących migracji zagranicznych na pobyt czasowy wynika, że mężczyźni częściej niż kobiety zmieniają na pobyt czasowy miejsce zamieszkania (wyjeżdżając/przyjeżdżając z zagranicy). W 2019 r. zarówno wśród imigrantów (59,3% ogółu imigrantów), jak i wśród emigrantów (58,4%) przeważali mężczyźni. Biorąc pod uwagę wiek osób migrujących to podobnie jak w ubiegłych latach wśród emigrantów i imigrantów przeważały osoby młode. Najwięcej osób z województwa lubelskiego wyjechało za granicę na pobyt czasowy ponad 6 miesięcy w wieku 35–39 lat (15,8% ogółu emigrantów), następnie w wieku 30–34 lat (15,0%) i 5–9 lat (14,6%). Natomiast najwięcej cudzoziemców przybyło do województwa lubelskiego na pobyt czasowy ponad 3 miesiące w wieku 15–19 lat (24,5%), następnie w wieku 20–24 lat (15,1%) i 25–29 lat (10,2%).

Tablice statystyczne Statistical tables

Szczegółowe tablice dotyczące stanu i struktury ludności, ruchu naturalnego i wędrownego ludności dostępne są na stronie internetowej GUS www.stat.gov.pl. w Bazie Demografia <http://demografia.stat.gov.pl/bazademografia/> oraz w Banku Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/start>.

Tablica 1. **Województwo na tle kraju**
Table 1. **Voivodship on the background of the country**

Wyszczególnienie Specification	2000			2019		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	Polska=100 Poland=100	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	Polska=100 Poland=100
	ogółem total			ogółem total		
Powierzchnia w km ² Area in km ²	312685	25114	8,0	312705	25122	8,0
Ludność (stan w dniu 31 .II) Population (as of 31.12)	38253955	2206200	5,8	38382576	2108270	5,5
mężczyźni males	18537339	1072803	5,8	18567052	1021848	5,5
kobiety females	19716616	1133397	5,7	19815524	1086422	5,5
w miastach in urban areas	23670259	1028876	4,3	23033066	979357	4,3
mężczyźni males	11270947	488684	4,3	10913631	461257	4,2
kobiety females	12399312	540192	4,4	12119435	518100	4,3
na wsi in rural areas	14583696	1177324	8,1	15349510	1128913	7,4
mężczyźni males	7266392	584119	8,0	7653421	560591	7,3
kobiety females	7317304	593205	8,1	7696089	568322	7,4
Na 100 mężczyzn przypada kobiet: Females per 100 males:						
ogółem total	106	106	.	107	106	.
w miastach in urban areas	110	111	.	111	112	.
na wsi in rural areas	101	102	.	101	101	.
Ludność w miastach w % ogółu ludności Urban population in % of total population	61,9	46,6	.	60,0	46,5	.

Tablica 1. Województwo na tle kraju (cd.)
Table 1. Voivodship on the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2000			2019		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total	Polska=100 Poland=100		ogółem total	Polska=100 Poland=100	
Ludność na 1 km ² ogółem Population per km ² total	122	88	.	123	84	.
w miastach in urban areas	1122	1068	.	1039	961	.
na wsi in rural areas	50	49	.	53	47	.
Ludność wg biologicznych grup wieku Population by biological age groups						
0–14 lat 0–14 years	7294451	441599	6,1	5888087	310279	5,3
15–64	26233729	1463191	5,6	25547470	1406152	5,5
65 lat i więcej 65 and more	4725775	301410	6,4	6947019	391839	5,6
Struktura ludności według biologicznych grup wieku Population structure by biological age groups						
0–14 lat 0–14 years	19,1	20,0	.	15,3	14,7	.
15–64	68,6	66,3	.	66,6	66,7	.
65 lat i więcej 65 and more	12,4	13,7	.	18,1	18,6	.
Kobiety w wieku rozrodczym (15–49 lat) Females at reproductive age 15–49	10094351	556098	5,5	8934236	483402	5,4
Mediana wieku: Median age:						
mężczyźni males	33,4	33,0	.	39,7	39,6	.
kobiety females	37,4	37,3	.	43,0	43,5	.
w miastach in urban areas						
mężczyźni males	34,2	31,9	.	40,5	40,2	.
kobiety females	38,8	36,8	.	44,5	45,1	.
na wsi in rural areas						
mężczyźni males	32,2	33,9	.	38,5	39,0	.
kobiety females	34,9	37,8	.	40,6	42,1	.

Tablica 1. **Województwo na tle kraju (cd.)**
Table 1. **Voivodship on the background of the country (cont.)**

Wyszczególnienie Specification	2000			2019		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total		Polska=100 Poland=100	ogółem total		Polska=100 Poland=100
Przeciętne trwanie życia noworodka urodzonego w roku 2000 i 2019 Life expectancy at birth in 2000 and 2019						
mężczyźni males	69,7	69,1	.	74,1	73,9	.
kobiety females	78,0	78,5	.	81,8	82,4	.
w miastach in urban areas						
mężczyźni males	70,0	70,0	.	74,5	75,1	.
kobiety females	77,8	78,5	.	81,7	82,6	.
na wsi in rural areas						
mężczyźni males	69,4	68,4	.	73,4	72,9	.
kobiety females	78,4	78,5	.	81,8	82,3	.
Małżeństwa Marriages	211150	12561	5,9	183371	9840	5,4
na 1000 ludności per 1000 population	5,52	5,67	.	4,78	4,66	.
Separacje Separations	1340	35	2,6	1182	79	6,7
na 100 tys. ludności per 100 thousand population	3,50	1,58	.	3,08	3,74	.
Rozwody Divorces	42770	1712	4,0	65341	3404	5,2
na 100 tys. ludności per 100 thousand population	111,8	77,2	.	170,2	161,2	.
Urodzenia żywe Live births	378348	23111	6,1	374954	19286	5,1
na 1000 ludności per 1000 population	9,89	10,42	.	9,77	9,13	.
Zgony ogółem Deaths total	368028	23228	6,3	409709	23015	5,6
na 1000 ludności per 1000 population	9,62	10,48	.	10,67	10,90	.

Tablica 1. Województwo na tle kraju (dok.)
Table 1. Voivodship on the background of the country (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2000			2019		
	Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie		Polska Poland	województwo lubelskie voivodship lubelskie	
	ogółem total	Polska=100 Poland=100		ogółem total	Polska=100 Poland=100	
Zgony ogółem (dok.) Deaths total (cont.)						
według przyczyn (w %): by causes (%):						
choroby układu krążenia diseases of the circulatory system	47,7	48,0	.	40,5 ^a	43,5 ^a	.
nowotwory neoplasms	23,4	19,7	.	26,4 ^a	23,0 ^a	.
zewewnętrzne przyczyny zachorowalności i śmiertelności external causes of morbidity and mortality	7,0	5,9	.	4,9 ^a	4,9 ^a	.
przyczyny niedokładnie określone causes illdefined conditions	6,6	11,6	.	10,3 ^a	18,3 ^a	.
Zgony niemowląt Infant deaths	3068	185	6,0	1412	87	6,2
na 1000 urodzeń żywych infant deaths per 1000 live births	8,11	8,00	.	3,77	4,51	.
Przyrost naturalny Natural increase	10320	-117	.	-34755	-3729	.
na 1000 ludności per 1000 population	0,27	-0,05	.	-0,91	-1,77	.
Współczynnik: Rate of:						
dynamiki demograficznej demographic dynamics	1,028	0,995	.	0,915	0,838	.
dzietności ogólnej total fertility	1,367	1,502	.	1,419	1,324	.
reprodukcji brutto gross reproduction	0,663	0,722	.	0,690	0,643	.
Migracje wewnętrzne pobyt stały Internal migration for permanent residence						
napływ inflow	394093	23107	5,9	499736	22047	4,4
odpływ outflow	394093	26076	6,6	499736	28542	5,7
Migracje zagraniczne pobyt stały International migration for permanent residence						
napływ inflow	7331	147	2,0	16909	792	4,7
odpływ outflow	2699	260	1,0	10726	328	3,1
Ogólne saldo migracji Total net migration	-19668	-3082	.	6183	-6031	.
na 1000 ludności per 1000 population	-0,51	-1,39	.	0,16	-2,86	.

a W 2018 r.

a In 2018.

Tablica 2. Stan ludności i wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2019 r.

Stan w dniu 31 XII

Table 2. Size of population and selected demographic ratio by voivodships in 2019

As of December 31

Województwa Voivodships	Ludność Population			Przyrost roczny Annual growth		Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²	Na 100 mężczyzn przypada kobiet' Females per 100 males	Ludność w miastach w % ogółu ludności Urban population in % of total population
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	w tys. in thousand	w % in %			
POLSKA POLAND	38382576	18567052	19815524	-28,6	-0,07	123	107	60,0
Dolnośląskie	2900163	1394635	1505528	-1,1	-0,04	145	108	68,4
Kujawsko-pomorskie	2072373	1004306	1068067	-5,4	-0,26	115	106	58,9
Lubelskie	2108270	1021848	1086422	-9,3	-0,44	84	106	46,5
Lubuskie	1011592	492166	519426	-3,0	-0,29	72	106	64,9
Łódzkie	2454779	1169635	1285144	-11,5	-0,47	135	110	62,4
Małopolskie	3410901	1655472	1755429	10,3	0,30	225	106	48,2
Mazowieckie	5423168	2595023	2828145	19,8	0,37	153	109	64,5
Opolskie	982626	475166	507460	-3,9	-0,39	104	107	53,2
Podkarpackie	2127164	1041834	1085330	-1,9	-0,09	119	104	41,4
Podlaskie	1178353	574218	604135	-3,2	-0,27	58	105	60,8
Pomorskie	2343928	1141225	1202703	10,4	0,45	128	105	63,5
Śląskie	4517635	2177295	2340340	-15,9	-0,35	366	107	76,6
Świętokrzyskie	1233961	601664	632297	-7,6	-0,61	105	105	45,4
Warmińsko-mazurskie	1422737	695909	726828	-6,2	-0,44	59	104	59,2
Wielkopolskie	3498733	1702134	1796599	4,8	0,14	117	106	54,0
Zachodniopomorskie	1696193	824522	871671	-4,8	-0,28	74	106	68,4
MIASTA URBAN AREAS	23033066	10913631	12119435	-34,2	-0,15	1039	111	.
Dolnośląskie	1984044	937810	1046234	-6,5	-0,32	917	112	.
Kujawsko-pomorskie	1220444	577236	643208	-7,4	-0,60	1472	111	.
Lubelskie	979357	461257	518100	-4,5	-0,46	961	112	.
Lubuskie	656539	314132	342407	-2,4	-0,36	750	109	.
Łódzkie	1530967	711558	819409	-11,7	-0,76	1319	115	.
Małopolskie	1644172	777995	866177	5,4	0,33	991	111	.
Mazowieckie	3495722	1634028	1861694	15,8	0,45	1596	114	.
Opolskie	523148	249227	273921	-2,7	-0,51	617	110	.
Podkarpackie	880609	421352	459257	5,8	0,66	713	109	.
Podlaskie	716923	340982	375941	-1,3	-0,19	775	110	.
Pomorskie	1488127	709840	778287	2,5	0,17	1388	110	.
Śląskie	3460667	1658303	1802364	-18,1	-0,52	913	109	.
Świętokrzyskie	560152	265538	294614	3,2	0,57	722	111	.
Warmińsko-mazurskie	842096	401249	440847	-0,9	-0,10	1366	110	.
Wielkopolskie	1889393	898766	990627	-6,9	-0,37	1222	110	.
Zachodniopomorskie	1160706	554358	606348	-4,5	-0,38	796	109	.

Tablica 2. Stan ludności i wybrane wskaźniki demograficzne według województw w 2019 r. (dok.)

Stan w dniu 31 XII

Table 2. Size of population and selected demographic ratio by voivodships in 2019 (cont.)

As of December 31

Województwa Voivodships	Ludność Population			Przyrost roczny Annual growth		Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²	Na 100 mężczyzn przypada kobiet' Females per 100 males	Ludność w miastach w % ogółu ludności Urban population in % of total population
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	w tys. in thousand	w % in %			
WIEŚ RURAL AREAS	15349510	7653421	7696089	5,6	0,04	53	101	.
Dolnośląskie	916119	456825	459294	5,4	0,59	52	101	.
Kujawsko-pomorskie	851929	427070	424859	2,0	0,24	50	99	.
Lubelskie	1128913	560591	568322	-4,9	-0,43	47	101	.
Lubuskie	355053	178034	177019	-0,6	-0,16	27	99	.
Łódzkie	923812	458077	465735	0,2	0,02	54	102	.
Małopolskie	1766729	877477	889252	4,9	0,28	131	101	.
Mazowieckie	1927446	960995	966451	4,0	0,21	58	101	.
Opolskie	459478	225939	233539	-1,2	-0,26	54	103	.
Podkarpackie	1246555	620482	626073	-7,6	-0,61	75	101	.
Podlaskie	461430	233236	228194	-1,8	-0,40	24	98	.
Pomorskie	855801	431385	424416	7,9	0,93	50	98	.
Śląskie	1056968	518992	537976	2,2	0,21	124	104	.
Świętokrzyskie	673809	336126	337683	-10,8	-1,58	62	100	.
Warmińsko-mazurskie	580641	294660	285981	-5,4	-0,92	25	97	.
Wielkopolskie	1609340	803368	805972	11,7	0,73	57	100	.
Zachodniopomorskie	535487	270164	265323	-0,4	-0,07	25	98	.

Tablica 3. Ludność według biologicznych grup wieku i według województw w 2019 r.
Table 3. Population by biological age groups and by voivodships in 2019

Województwa Voivodships	Ludność wg grup wieku Population by age groups			Ludności wg grup wieku w % do ogólnej liczby ludności Population by age groups in % of total population			Mediana wieku Median age	
	0–14 lat 0–14 years	15–64	65 i więcej lat 65 and more	0–14 lat 0–14 years	15–64	65 i więcej lat 65 and more	mężczyzn males	kobiet females
POLSKA POLAND	5888087	25547470	6947019	15,3	66,6	18,1	39,7	43,0
Dolnośląskie	423217	1924898	552048	14,6	66,4	19,0	40,4	43,7
Kujawsko-pomorskie	313991	1390863	367519	15,2	67,1	17,7	39,6	43,0
Lubelskie	310279	1406152	391839	14,7	66,7	18,6	39,6	43,5
Lubuskie	154754	678865	177973	15,3	67,1	17,6	39,8	42,8
Łódzkie	352489	1608272	494018	14,4	65,5	20,1	40,8	45,2
Małopolskie	550205	2280327	580369	16,1	66,9	17,0	38,7	41,5
Mazowieckie	891668	3547781	983719	16,4	65,4	18,1	39,3	42,4
Opolskie	132187	665249	185190	13,5	67,7	18,8	41,5	44,7
Podkarpackie	322688	1444308	360168	15,2	67,9	16,9	38,9	41,9
Podlaskie	172752	795982	209619	14,7	67,6	17,8	39,6	43,4
Pomorskie	394205	1553247	396476	16,8	66,3	16,9	38,7	41,3
Śląskie	657094	2992830	867711	14,5	66,2	19,2	41,0	44,5
Świętokrzyskie	169827	820915	243219	13,8	66,5	19,7	40,9	44,6
Warmińsko-mazurskie	217915	968789	236033	15,3	68,1	16,6	39,2	42,4
Wielkopolskie	578718	2331918	588097	16,5	66,7	16,8	38,7	41,6
Zachodniopomorskie	246098	1137074	313021	14,5	67,0	18,5	40,5	43,7
MIASTA URBAN AREAS	3364527	15093255	4575284	14,6	65,5	19,9	40,5	44,5
Dolnośląskie	276560	1293750	413734	13,9	65,2	20,9	40,9	45,0
Kujawsko-pomorskie	171375	805294	243775	14,0	66,0	20,0	40,7	45,0
Lubelskie	138215	647432	193710	14,1	66,1	19,8	40,2	45,1
Lubuskie	97853	433228	125458	14,9	66,0	19,1	40,3	43,9
Łódzkie	208020	989939	333008	13,6	64,7	21,8	41,5	47,1
Małopolskie	244413	1077457	322302	14,9	65,5	19,6	39,9	43,5
Mazowieckie	565287	2250778	679657	16,2	64,4	19,4	39,7	43,2
Opolskie	69087	346186	107875	13,2	66,2	20,6	41,8	46,0
Podkarpackie	126140	588988	165481	14,3	66,9	18,8	39,9	43,7
Podlaskie	105249	486877	124797	14,7	67,9	17,4	39,3	43,7
Pomorskie	228795	966616	292716	15,4	65,0	19,7	40,1	43,5
Śląskie	490298	2276413	693956	14,2	65,8	20,1	41,4	45,2
Świętokrzyskie	71406	365657	123089	12,7	65,3	22,0	42,1	47,2
Warmińsko-mazurskie	123404	562935	155757	14,7	66,8	18,5	40,0	44,1
Wielkopolskie	287767	1237751	363875	15,2	65,5	19,3	39,9	43,7
Zachodniopomorskie	160658	763954	236094	13,8	65,8	20,3	41,2	45,0

Tablica 3. Ludność według biologicznych grup wieku i według województw w 2019 r. (dok.)
Table 3. Population by biological age groups and by voivodships in 2019 (cont.)

Województwa Voivodships	Ludność wg grup wieku Population by age groups			Ludności wg grup wieku w % do ogólnej liczby ludności Population by age groups in % of total population			Mediana wieku Median age	
	0–14 lat 0–14 years	15–64	65 i więcej lat 65 and more	0–14 lat 0–14 years	15–64	65 i więcej lat 65 and more	mężczyzn males	kobiet females
WIEŚ RURAL AREAS	2523560	10454215	2371735	16,4	68,1	15,5	38,5	40,6
Dolnośląskie	146657	631148	138314	16,0	68,9	15,1	39,2	41,0
Kujawsko-pomorskie	142616	585569	123744	16,7	68,7	14,5	38,1	40,0
Lubelskie	172064	758720	198129	15,2	67,2	17,6	39,0	42,1
Lubuskie	56901	245637	52515	16,0	69,2	14,8	38,9	40,6
Łódzkie	144469	618333	161010	15,6	66,9	17,4	39,6	42,3
Małopolskie	305792	1202870	258067	17,3	68,1	14,6	37,4	39,4
Mazowieckie	326381	1297003	304062	16,9	67,3	15,8	38,4	40,7
Opolskie	63100	319063	77315	13,7	69,4	16,8	41,2	43,2
Podkarpackie	196548	855320	194687	15,8	68,6	15,6	38,2	40,5
Podlaskie	67503	309105	84822	14,6	67,0	18,4	40,0	42,9
Pomorskie	165410	586631	103760	19,3	68,5	12,1	36,1	37,2
Śląskie	166796	716417	173755	15,8	67,8	16,4	39,7	42,1
Świętokrzyskie	98421	455258	120130	14,6	67,6	17,8	39,9	42,4
Warmińsko-mazurskie	94511	405854	80276	16,3	69,9	13,8	38,1	39,7
Wielkopolskie	290951	1094167	224222	18,1	68,0	13,9	37,3	39,1
Zachodniopomorskie	85440	373120	76927	16,0	69,7	14,4	38,9	40,6

Tablica 4.
Table 4.

Ruch naturalny ludności według województw w 2019 r.
Vital statistics by voivodships in 2019

Województwa Voivodships	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemow- ląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemow- ląt of which infant						
POLSKA POLAND	183371	374954	409709	1412	-34755	4,78	9,77	10,67	-0,91	3,77
Dolnośląskie	13868	26922	32719	120	-5797	4,78	9,28	11,28	-2,00	4,46
Kujawsko-pomorskie	9616	19342	22096	95	-2754	4,64	9,32	10,65	-1,33	4,91
Lubelskie	9840	19286	23015	87	-3729	4,66	9,13	10,90	-1,77	4,51
Lubuskie	4572	9036	11070	29	-2034	4,51	8,92	10,93	-2,01	3,21
Łódzkie	11169	21644	30609	82	-8965	4,54	8,80	12,44	-3,64	3,79
Małopolskie	17891	36946	32981	115	3965	5,25	10,85	9,69	1,16	3,11
Mazowieckie	26270	59577	57668	189	1909	4,85	11,01	10,66	0,35	3,17
Opolskie	4246	8493	10694	31	-2201	4,31	8,63	10,86	-2,24	3,65
Podkarpackie	10123	20613	20029	83	584	4,76	9,69	9,41	0,27	4,03
Podlaskie	5560	11342	12501	42	-1159	4,71	9,62	10,60	-0,98	3,70
Pomorskie	11932	26041	22450	94	3591	5,10	11,14	9,60	1,54	3,61
Śląskie	21132	40508	51766	187	-11258	4,67	8,95	11,44	-2,49	4,62
Świętokrzyskie	5354	10220	14494	29	-4274	4,33	8,26	11,71	-3,45	2,84
Warmińsko-mazurskie	6357	12911	14894	52	-1983	4,46	9,05	10,44	-1,39	4,03
Wielkopolskie	17575	37459	34253	120	3206	5,03	10,72	9,80	0,92	3,20
Zachodniopomorskie	7866	14614	18470	57	-3856	4,63	8,60	10,88	-2,27	3,90
MIASTA URBAN AREAS	110299	220300	253198	812	-32898	4,78	9,56	10,98	-1,43	3,69
Dolnośląskie	9863	18159	23415	75	-5256	4,96	9,14	11,78	-2,65	4,13
Kujawsko-pomorskie	5706	10974	13944	59	-2970	4,66	8,97	11,39	-2,43	5,38
Lubelskie	4422	8868	9954	32	-1086	4,51	9,04	10,15	-1,11	3,61
Lubuskie	3093	5851	7254	17	-1403	4,70	8,89	11,03	-2,13	2,91
Łódzkie	6931	12991	19591	52	-6600	4,51	8,45	12,75	-4,29	4,00
Małopolskie	8798	17553	16922	55	631	5,36	10,70	10,31	0,38	3,13
Mazowieckie	17086	39199	36813	118	2386	4,90	11,24	10,56	0,68	3,01
Opolskie	2211	4441	5740	22	-1299	4,22	8,47	10,94	-2,48	4,95
Podkarpackie	3980	8030	8082	27	-52	4,52	9,12	9,17	-0,06	3,36
Podlaskie	3253	7314	6712	20	602	4,53	10,19	9,36	0,84	2,73
Pomorskie	7634	15399	15490	48	-91	5,14	10,36	10,42	-0,06	3,12
Śląskie	16098	30364	40961	149	-10597	4,64	8,75	11,81	-3,06	4,91
Świętokrzyskie	2230	4214	6471	7	-2257	3,97	7,50	11,51	-4,01	1,66
Warmińsko-mazurskie	3817	7797	8955	32	-1158	4,52	9,24	10,61	-1,37	4,10
Wielkopolskie	9607	19176	19771	62	-595	5,08	10,13	10,45	-0,31	3,23
Zachodniopomorskie	5570	9970	13123	37	-3153	4,79	8,57	11,29	-2,71	3,71

Tablica 4. Ruch naturalny ludności według województw w 2019 r. (dok.)
Table 4. Vital statistics by voivodships in 2019 (cont.)

Województwa Voivodships	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemow- łąt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemow- łąt of which infant						
WIEŚ RURAL AREAS	73072	154654	156511	600	-1857	4,77	10,09	10,21	-0,12	3,88
Dolnośląskie	4005	8763	9304	45	-541	4,39	9,60	10,19	-0,59	5,14
Kujawsko-pomorskie	3910	8368	8152	36	216	4,60	9,84	9,58	0,25	4,30
Lubelskie	5418	10418	13061	55	-2643	4,79	9,21	11,55	-2,34	5,28
Lubuskie	1479	3185	3816	12	-631	4,16	8,97	10,74	-1,78	3,77
Łódzkie	4238	8653	11018	30	-2365	4,59	9,37	11,93	-2,56	3,47
Małopolskie	9093	19393	16059	60	3334	5,16	11,00	9,11	1,89	3,09
Mazowieckie	9184	20378	20855	71	-477	4,77	10,59	10,84	-0,25	3,48
Opolskie	2035	4052	4954	9	-902	4,43	8,81	10,77	-1,96	2,22
Podkarpackie	6143	12583	11947	56	636	4,93	10,09	9,58	0,51	4,45
Podlaskie	2307	4028	5789	22	-1761	4,99	8,72	12,53	-3,81	5,46
Pomorskie	4298	10642	6960	46	3682	5,05	12,50	8,17	4,32	4,32
Śląskie	5034	10144	10805	38	-661	4,77	9,61	10,24	-0,63	3,75
Świętokrzyskie	3124	6006	8023	22	-2017	4,63	8,90	11,88	-2,99	3,66
Warmińsko-mazurskie	2540	5114	5939	20	-825	4,37	8,79	10,21	-1,42	3,91
Wielkopolskie	7968	18283	14482	58	3801	4,97	11,41	9,04	2,37	3,17
Zachodniopomorskie	2296	4644	5347	20	-703	4,29	8,67	9,98	-1,31	4,31

Tablica 5.
Table 5.

Migracje ludności na pobyt stały według województw w 2019 r.
Migration of population for permanent residence by voivodships in 2019

Województwa Voivodships	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	imigracja immigration	emigracja emigration	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
	POLSKA POLAND	499736	499736	.	16909	10726	6183	6183
Dolnośląskie	46525	42310	4215	1636	1012	624	4839	1,67
Kujawsko-pomorskie	24107	27028	-2921	657	402	255	-2666	-1,29
Lubelskie	22047	28542	-6495	792	328	464	-6031	-2,86
Lubuskie	12901	14146	-1245	533	389	144	-1101	-1,09
Łódzkie	29469	32293	-2824	651	337	314	-2510	-1,02
Małopolskie	39507	33593	5914	2013	1055	958	6872	2,02
Mazowieckie	94998	79221	15777	2714	407	2307	18084	3,34
Opolskie	10503	11510	-1007	497	942	-445	-1452	-1,48
Podkarpackie	22173	25635	-3462	1058	546	512	-2950	-1,39
Podlaskie	12938	15397	-2459	694	267	427	-2032	-1,72
Pomorskie	35903	29950	5953	1180	797	383	6336	2,71
Śląskie	45020	49295	-4275	1630	2072	-442	-4717	-1,04
Świętokrzyskie	10916	14635	-3719	363	106	257	-3462	-2,80
Warmińsko-mazurskie	18023	21794	-3771	534	513	21	-3750	-2,63
Wielkopolskie	51912	50709	1203	1012	755	257	1460	0,42
Zachodniopomorskie	22794	23678	-884	945	798	147	-737	-0,43
MIASTA URBAN AREAS	282695	312140	-29445	11548	7517	4031	-25414	-1,10
Dolnośląskie	28107	29623	-1516	1136	683	453	-1063	-0,54
Kujawsko-pomorskie	10824	15351	-4527	451	282	169	-4358	-3,56
Lubelskie	9810	14164	-4354	519	227	292	-4062	-4,14
Lubuskie	7193	8504	-1311	362	298	64	-1247	-1,90
Łódzkie	17109	22255	-5146	476	301	175	-4971	-3,23
Małopolskie	21048	17702	3346	1153	555	598	3944	2,40
Mazowieckie	65354	56078	9276	2157	315	1842	11118	3,19
Opolskie	5026	6221	-1195	264	376	-112	-1307	-2,49
Podkarpackie	9712	11760	-2048	526	331	195	-1853	-2,10
Podlaskie	6907	9036	-2129	488	245	243	-1886	-2,63
Pomorskie	20008	18703	1305	857	575	282	1587	1,07
Śląskie	30909	38538	-7629	1283	1657	-374	-8003	-2,31
Świętokrzyskie	4335	7363	-3028	193	58	135	-2893	-5,15
Warmińsko-mazurskie	9361	11857	-2496	321	402	-81	-2577	-3,05
Wielkopolskie	23893	30664	-6771	649	538	111	-6660	-3,52
Zachodniopomorskie	13099	14321	-1222	713	674	39	-1183	-1,02

Tablica 5. Migracje ludności na pobyt stały według województw w 2019 r. (dok.)
 Table 5. Migration of population for permanent residence by voivodships in 2019 (cont.)

Województwa Voivodships	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	imigracja immigration	emigracja emigration	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
	WIEŚ RURAL AREAS	217041	187596	29445	5361	3209	2152	31597
Dolnośląskie	18418	12687	5731	500	329	171	5902	6,46
Kujawsko-pomorskie	13283	11677	1606	206	120	86	1692	1,99
Lubelskie	12237	14378	-2141	273	101	172	-1969	-1,74
Lubuskie	5708	5642	66	171	91	80	146	0,41
Łódzkie	12360	10038	2322	175	36	139	2461	2,67
Małopolskie	18459	15891	2568	860	500	360	2928	1,66
Mazowieckie	29644	23143	6501	557	92	465	6966	3,62
Opolskie	5477	5289	188	233	566	-333	-145	-0,32
Podkarpackie	12461	13875	-1414	532	215	317	-1097	-0,88
Podlaskie	6031	6361	-330	206	22	184	-146	-0,32
Pomorskie	15895	11247	4648	323	222	101	4749	5,58
Śląskie	14111	10757	3354	347	415	-68	3286	3,11
Świętokrzyskie	6581	7272	-691	170	48	122	-569	-0,84
Warmińsko-mazurskie	8662	9937	-1275	213	111	102	-1173	-2,02
Wielkopolskie	28019	20045	7974	363	217	146	8120	5,07
Zachodniopomorskie	9695	9357	338	232	124	108	446	0,83

Tablica 6.
Table 6.

Ludność w województwie lubelskim
Population in lubelskie voivodship

LATA YEARS	Ludność Population						Na 100 mężczyzn przypada kobiet Females per 100 males	Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
	stan w dniu 30 VI as of June 30			stan w dniu 31 XII as of December 31				
Ogółem Total								
2000	2207417	1073628	1133789	2206200	1072803	1133397	106	88
2001	2204370	1071765	1132605	2201720	1070392	1131328	106	88
2002	2199024	1068750	1130274	2196992	1067490	1129502	106	88
2003	2193684	1065878	1127806	2191172	1064525	1126647	106	87
2004	2187918	1062767	1125151	2185156	1061281	1123875	106	87
2005	2182191	1059642	1122549	2179611	1058006	1121605	106	87
2006	2175251	1055522	1119729	2172766	1053772	1118994	106	86
2007	2168993	1051636	1117357	2166213	1049990	1116223	106	86
2008	2163437	1048295	1115142	2161832	1047039	1114793	106	86
2009	2159800	1045909	1113891	2157202	1044604	1112598	107	86
2010	2181608	1057770	1123838	2178611	1056351	1122260	106	87
2011	2174791	1054493	1120298	2171857	1052986	1118871	106	86
2012	2168616	1051314	1117302	2165651	1049802	1115849	106	86
2013	2160513	1047261	1113252	2156150	1045350	1110800	106	86
2014	2151836	1042971	1108865	2147746	1040990	1106756	106	85
2015	2143221	1038758	1104463	2139726	1037052	1102674	106	85
2016	2135715	1034911	1100804	2133340	1033740	1099600	106	85
2017	2129260	1031865	1097395	2126317	1030453	1095864	106	85
2018	2121613	1028225	1093388	2117619	1026225	1091394	106	84
2019	2112216	1023626	1088590	2108270	1021848	1086422	106	84
Miasta Urban areas								
2000	1029020	488834	540186	1028876	488684	540192	111	1068
2001	1028760	488542	540218	1026237	487219	539018	111	1066
2002	1025666	486702	538964	1024618	485995	538623	111	1063
2003	1023610	485458	538152	1021362	484319	537043	111	1061
2004	1019708	483344	536364	1019992	483430	536562	111	1057
2005	1018406	482539	535867	1016865	481516	535349	111	1056
2006	1014548	480135	534413	1013049	479107	533942	111	1053
2007	1010845	477878	532967	1008656	476569	532087	112	1048
2008	1007279	475725	531554	1006032	474828	531204	112	1044
2009	1005497	474366	531131	1003920	473683	530237	112	1042
2010	1015293	479694	535599	1013036	478578	534458	112	1044
2011	1011169	477560	533609	1009175	476395	532780	112	1040
2012	1007371	475370	532001	1005207	474296	530911	112	1036
2013	1002025	472590	529435	997219	470522	526697	112	1027
2014	996454	469906	526548	992787	468256	524531	112	1015
2015	990832	467167	523665	988034	465909	522125	112	1010
2016	991586	467506	524080	989469	466533	522936	112	981
2017	989744	466669	523075	988365	465934	522431	112	974
2018	986960	465177	521783	983840	463564	520276	112	966
2019	981166	462147	519019	979357	461257	518100	112	961

Tablica 6. **Ludność w województwie lubelskim (dok.)**
Table 6. **Population in lubelskie voivodship (cont.)**

LATA YEARSs	Ludność Population						Na 100 mężczyzn przypada kobiet Females per 100 males	Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²
	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females		
	stan w dniu 30 VI as of June 30			stan w dniu 31 .II as of December 31				
Wieś Rural areas								
2000	1178397	584794	593603	1177324	584119	593205	102	49
2001	1175610	583223	592387	1175483	583173	592310	102	49
2002	1173358	582048	591310	1172374	581495	590879	102	49
2003	1170074	580420	589654	1169810	580206	589604	102	48
2004	1168210	579423	588787	1165164	577851	587313	102	48
2005	1163785	577103	586682	1162746	576490	586256	102	48
2006	1160703	575387	585316	1159717	574665	585052	102	48
2007	1158148	573758	584390	1157557	573421	584136	102	48
2008	1156158	572570	583588	1155800	572211	583589	102	48
2009	1154303	571543	582760	1153282	570921	582361	102	48
2010	1166315	578076	588239	1165575	577773	587802	102	48
2011	1163622	576933	586689	1162682	576591	586091	102	48
2012	1161245	575944	585301	1160444	575506	584938	102	48
2013	1158488	574671	583817	1158931	574828	584103	102	48
2014	1155382	573065	582317	1154959	572734	582225	102	48
2015	1152389	571591	580798	1151692	571143	580549	102	48
2016	1144129	567405	576724	1143871	567207	576664	102	47
2017	1139516	565196	574320	1137952	564519	573433	102	47
2018	1134653	563048	571605	1133779	562661	571118	102	47
2019	1131050	561479	569571	1128913	560591	568322	101	47

Tablica 7.
Table 7.

Ruch naturalny w województwie lubelskim
Vital statistics in Lubelskie voivodship

LATA YEARS	Małżeństwa Marriages total	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeństwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemowląt of which infant						
Ogółem Total										
2000	12561	23111	23228	185	-117	5,67	10,42	10,48	-0,05	8,00
2001	11553	22461	22840	179	-379	5,21	10,14	10,31	-0,17	7,97
2002	11842	20826	22730	162	-1904	5,36	9,43	10,29	-0,86	7,78
2003	11942	21261	22807	164	-1546	5,42	9,65	10,36	-0,70	7,71
2004	11947	20794	22797	165	-2003	5,44	9,47	10,38	-0,91	7,93
2005	12994	21346	23182	156	-1836	5,93	9,75	10,58	-0,84	7,31
2006	13534	21496	22678	138	-1182	6,20	9,85	10,39	-0,54	6,42
2007	14884	21795	23323	134	-1528	6,84	10,02	10,72	-0,70	6,15
2008	14812	23009	23428	148	-419	6,83	10,61	10,80	-0,19	6,43
2009	14590	22964	23703	112	-739	6,74	10,61	10,95	-0,34	4,88
2010	13302	22635	23037	106	-402	6,10	10,38	10,56	-0,18	4,68
2011	12150	21363	22981	95	-1618	5,59	9,82	10,57	-0,74	4,45
2012	11772	21214	22562	91	-1348	5,43	9,78	10,40	-0,62	4,29
2013	10367	19738	22849	90	-3111	4,80	9,14	10,58	-1,44	4,56
2014	10911	19828	22107	83	-2279	5,07	9,21	10,27	-1,06	4,19
2015	10749	19715	22816	74	-3101	5,02	9,20	10,65	-1,45	3,75
2016	10654	19666	22284	69	-2618	4,99	9,21	10,43	-1,23	3,51
2017	10568	20898	23427	97	-2529	4,96	9,81	11,00	-1,19	4,64
2018	10509	20101	23682	85	-3581	4,95	9,47	11,16	-1,69	4,23
2019	9840	19286	23015	87	-3729	4,66	9,13	10,90	-1,77	4,51
Miasta Urban areas										
2000	5781	9770	8287	90	1483	5,67	9,58	8,12	1,45	9,21
2001	5457	9611	8098	72	1513	5,35	9,42	7,94	1,48	7,49
2002	5432	8921	8138	69	783	5,33	8,75	7,98	0,77	7,73
2003	5489	9113	8106	73	1007	5,40	8,96	7,97	0,99	8,01
2004	5537	9152	8245	70	907	5,46	9,03	8,13	0,89	7,65
2005	6032	9410	8532	68	878	5,97	9,31	8,44	0,87	7,23
2006	6270	9540	8449	59	1091	6,23	9,48	8,40	1,08	6,18
2007	6788	9667	8713	58	954	6,78	9,65	8,70	0,95	6,00
2008	6914	10078	8651	60	1427	6,93	10,10	8,67	1,43	5,95
2009	6962	10647	9011	45	1636	6,99	10,69	9,05	1,64	4,23
2010	6163	10279	8834	54	1445	6,07	10,12	8,70	1,42	5,25
2011	5593	9524	8845	41	679	5,53	9,42	8,75	0,67	4,30
2012	5296	9485	8781	40	704	5,26	9,42	8,72	0,70	4,22
2013	4677	8828	8982	36	-154	4,67	8,81	8,96	-0,15	4,08
2014	4841	9029	8777	32	252	4,86	9,06	8,81	0,25	3,54
2015	4831	9300	9049	33	251	4,88	9,39	9,13	0,25	3,55
2016	4836	9135	9103	34	32	4,88	9,21	9,18	0,03	3,72
2017	4783	9623	9667	40	-44	4,83	9,72	9,77	-0,04	4,16
2018	4848	9113	9989	42	-876	4,91	9,23	10,12	-0,89	4,61
2019	4422	8868	9954	32	-1086	4,51	9,04	10,15	-1,11	3,61

Tablica 7. Ruch naturalny w województwie lubelskim (dok.)
Table 7. Vital statistics in Lubelskie voivodship (cont.)

LATA YEARS	Małżeństwa Marriage total	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Małżeństwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births
			ogółem total	w tym niemowląt of which infant						
Wieś Rural areas										
2000	6780	13341	14941	95	-1600	5,66	11,15	12,48	-1,34	7,12
2001	6096	12850	14742	107	-1892	5,10	10,75	12,33	-1,58	8,33
2002	6410	11905	14592	93	-2687	5,39	10,01	12,27	-2,26	7,81
2003	6453	12148	14701	91	-2553	5,44	10,25	12,40	-2,15	7,49
2004	6410	11642	14552	95	-2910	5,42	9,85	12,31	-2,46	8,16
2005	6962	11936	14650	88	-2714	5,90	10,12	12,42	-2,30	7,37
2006	7264	11956	14229	79	-2273	6,17	10,16	12,09	-1,93	6,61
2007	8096	12128	14610	76	-2482	6,90	10,33	12,45	-2,11	6,27
2008	7898	12931	14777	88	-1846	6,74	11,04	12,62	-1,58	6,81
2009	7628	12317	14692	67	-2375	6,53	10,54	12,57	-2,03	5,44
2010	7139	12356	14203	52	-1847	6,12	10,59	12,18	-1,58	4,21
2011	6557	11839	14136	54	-2297	5,63	10,17	12,15	-1,97	4,56
2012	6476	11729	13781	51	-2052	5,58	10,10	11,87	-1,77	4,35
2013	5690	10910	13867	54	-2957	4,91	9,42	11,97	-2,55	4,95
2014	6070	10799	13330	51	-2531	5,25	9,35	11,54	-2,19	4,72
2015	5918	10415	13767	41	-3352	5,14	9,04	11,95	-2,91	3,94
2016	5818	10531	13181	35	-2650	5,09	9,20	11,52	-2,32	3,32
2017	5785	11275	13760	57	-2485	5,08	9,89	12,08	-2,18	5,06
2018	5661	10988	13693	43	-2705	4,99	9,68	12,07	-2,38	3,91
2019	5418	10418	13061	55	-2643	4,79	9,21	11,55	-2,34	5,28

Tablica 8.
Table 8.

Migracje ludności na pobyt stały w województwie lubelskim
Migration of population for permanent residence in Lubelskie voivodship

LATA YEARS	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
Ogółem Total								
2000	23107	26076	-2969	147	260	-113	-3082	-1,39
2001	20503	24146	-3643	142	221	-79	-3722	-1,68
2002	22747	26587	-3840	135	211	-76	-3916	-1,77
2003	23647	28223	-4576	161	155	6	-4570	-2,07
2004	23535	28086	-4551	273	182	91	-4460	-2,03
2005	23090	27995	-4905	331	327	4	-4901	-2,24
2006	24633	29793	-5160	270	1703	-1433	-6593	-3,02
2007	27615	32758	-5143	537	1145	-608	-5751	-2,64
2008	20187	24305	-4118	524	839	-315	-4433	-2,04
2009	20067	24304	-4237	576	492	84	-4153	-1,92
2010	20650	25517	-4867	421	459	-38	-4905	-2,25
2011	20235	25195	-4960	407	583	-176	-5136	-2,36
2012	18984	24002	-5018	351	505	-154	-5172	-2,38
2013	20219	25173	-4954	316	989	-673	-5627	-2,60
2014	19806	24931	-5125	298	933	-635	-5760	-2,68
2015	18983	23797	-4814
2016	18589	23041	-4452	649	264	385	-4067	-1,90
2017	19162	24234	-5072	620	279	341	-4731	-2,22
2018	21523	27327	-5804	737	292	445	-5359	-2,53
2019	22047	28542	-6495	792	328	464	-6031	-2,86
Miasta Urban areas								
2000	10699	11296	-597	71	215	-144	-741	-0,73
2001	9293	11014	-1721	84	176	-92	-1813	-1,78
2002	10290	12867	-2577	97	177	-80	-2657	-2,61
2003	10423	13980	-3557	92	87	5	-3552	-3,49
2004	9666	14268	-4602	131	131	-	-4602	-4,54
2005	9573	14117	-4544	176	267	-91	-4635	-4,59
2006	10298	14961	-4663	156	1061	-905	-5568	-5,54
2007	10788	15926	-5138	331	694	-363	-5501	-5,49
2008	8149	11998	-3849	299	458	-159	-4008	-4,02
2009	8269	11734	-3465	301	321	-20	-3485	-3,50
2010	8040	12978	-4938	238	328	-90	-5028	-4,95
2011	8241	12611	-4370	224	394	-170	-4540	-4,49
2012	7627	11907	-4280	197	328	-131	-4411	-4,38
2013	8029	12732	-4703	171	656	-485	-5188	-5,18
2014	8014	12355	-4341	169	567	-398	-4739	-4,76
2015	7818	11694	-3876
2016	7575	11259	-3684	389	139	250	-3434	-3,46
2017	8177	11718	-3541	371	145	226	-3315	-3,35
2018	9114	13611	-4497	449	186	263	-4234	-4,29
2019	9810	14164	-4354	519	227	292	-4062	-4,14

Tablica 8.
Table 8.

Migracje ludności na pobyt stały w województwie lubelskim (dok.)
Migration of population for permanent residence in Lubelskie voivodship (cont.)

LATA YEARS	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Net migration	
	napiływ inflow	odpływ outflow	saldo net	napiływ inflow	odpływ outflow	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
	Wieś Rural areas							
2000	12408	14780	-2372	76	45	31	-2341	-1,96
2001	11210	13132	-1922	58	45	13	-1909	-1,60
2002	12457	13720	-1263	38	34	4	-1259	-1,06
2003	13224	14243	-1019	69	68	1	-1018	-0,86
2004	13869	13818	51	142	51	91	142	0,12
2005	13517	13878	-361	155	60	95	-266	-0,23
2006	14335	14832	-497	114	642	-528	-1025	-0,87
2007	16827	16832	-5	206	451	-245	-250	-0,21
2008	12038	12307	-269	225	381	-156	-425	-0,36
2009	11798	12570	-772	275	171	104	-668	-0,57
2010	12610	12539	71	183	131	52	123	0,11
2011	11994	12584	-590	183	189	-6	-596	-0,51
2012	11357	12095	-738	154	177	-23	-761	-0,66
2013	12190	12441	-251	145	333	-188	-439	-0,38
2014	11792	12576	-784	129	366	-237	-1021	-0,88
2015	11165	12103	-938
2016	11014	11782	-768	260	125	135	-2296	-0,55
2017	10985	12516	-1531	249	134	115	-1416	-1,24
2018	12409	13716	-1307	288	106	182	-1125	-0,99
2019	12237	14378	-2141	273	101	172	-1969	-1,74

Tablica 9. Ludność według powiatów w 2019 r.
Stan w dniu 31 XII
Table 9. Population by powiats in 2019
As of December 31

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
				Lubelskie	2108270	1021848	1086422	979357	461257
Powiaty: Powiats:									
bialski	110772	55094	55678	22313	10798	11515	88459	44296	44163
biłgorajski	100919	49765	51154	33551	16097	17454	67368	33668	33700
chełmski	78014	38562	39452	7885	3814	4071	70129	34748	35381
hrubieszowski	62847	30812	32035	17528	8315	9213	45319	22497	22822
janowski	45709	22684	23025	13338	6501	6837	32371	16183	16188
krasnostawski	63258	30805	32453	18630	8845	9785	44628	21960	22668
kraśnicki	95348	46331	49017	38412	18185	20227	56936	28146	28790
lubartowski	88352	43179	45173	27211	12978	14233	61141	30201	30940
lubelski	155566	76202	79364	11332	5408	5924	144234	70794	73440
łęczyński	57331	28122	29209	18820	9200	9620	38511	18922	19589
łukowski	106816	53103	53713	32228	15488	16740	74588	37615	36973
opolski	59208	28933	30275	18391	8711	9680	40817	20222	20595
parczewski	34711	17245	17466	10648	5122	5526	24063	12123	11940
puławski	113173	54181	58992	53700	24842	28858	59473	29339	30134
radzyński	58858	29432	29426	15656	7540	8116	43202	21892	21310
rycki	55988	27943	28045	25692	12691	13001	30296	15252	15044
świdnicki	71840	34536	37304	41709	19820	21889	30131	14716	15415
tomaszowski	82762	40747	42015	25694	12322	13372	57068	28425	28643
włodawski	38353	18912	19441	13066	6244	6822	25287	12668	12619
zamojski	106122	52318	53804	11230	5394	5836	94892	46924	47968
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:									
Biała Podlaska	57170	27376	29794	57170	27376	29794	-	-	-
Chełm	61932	29050	32882	61932	29050	32882	-	-	-
Lublin	339784	156709	183075	339784	156709	183075	-	-	-
Zamość	63437	29807	33630	63437	29807	33630	-	-	-

Tablica 10. Ludność według biologicznych grup wieku i powiatów w 2019 r.
Stan w dniu 31 XII
Table 10. Population by biological age groups and by powiats in 2019
As of December 31

Wyszczególnienie Specification	Ludność w wieku Population at age								
	0–14			15–64			powyżej 65 lat 65 years and more		
	razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
Lubelskie	310279	158549	151730	1406152	710960	695192	391839	152339	239500
Powiaty: Powiats:									
bialski	17436	9001	8435	74580	38729	35851	18756	7364	11392
biłgorajski	14573	7515	7058	68255	35153	33102	18091	7097	10994
chełmski	11616	5911	5705	53370	27579	25791	13028	5072	7956
hrubieszowski	8198	4180	4018	41937	21644	20293	12712	4988	7724
janowski	6429	3251	3178	30809	16052	14757	8471	3381	5090
krasnostawski	8115	4123	3992	41517	21395	20122	13626	5287	8339
kraśnicki	12928	6539	6389	63535	32356	31179	18885	7436	11449
lubartowski	13625	6902	6723	59070	30231	28839	15657	6046	9611
lubelski	25634	13174	12460	105250	53271	51979	24682	9757	14925
łęczyński	9437	4776	4661	39591	20005	19586	8303	3341	4962
łukowski	18499	9405	9094	70718	36705	34013	17599	6993	10606
opolski	8666	4402	4264	39234	20068	19166	11308	4463	6845
parczewski	5207	2666	2541	22967	11998	10969	6537	2581	3956
puławski	15437	7920	7517	73891	37042	36849	23845	9219	14626
radzyński	9322	4846	4476	39434	20583	18851	10102	4003	6099
rycki	8392	4295	4097	37094	19400	17694	10502	4248	6254
świdnicki	10404	5319	5085	47052	23545	23507	14384	5672	8712
tomaszowski	11170	5679	5491	55966	28946	27020	15626	6122	9504
włodawski	5647	2961	2686	25578	13157	12421	7128	2794	4334
zamojski	14502	7453	7049	71895	37134	34761	19725	7731	11994
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:									
Biała Podlaska	8670	4426	4244	38883	19099	19784	9617	3851	5766
Chełm	7868	4031	3837	41566	20283	21283	12498	4736	7762
Lublin	50032	25498	24534	221077	105748	115329	68675	25463	43212
Zamość	8472	4276	4196	42883	20837	22046	12082	4694	7388

Tablica 11. Mediana wieku ludności według płci i powiatów w 2019 r.

Stan w dniu 31 XII

Table 11. Median ages of population by se. and by powiats in 2019

As of December 31

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				razem total	mężczyźni males	kobiety females	razem total	mężczyźni males	kobiety females
				Lubelskie	41,5	39,6	43,5	42,6	40,2
Powiaty: Powiats:									
bialski	39,9	38,3	41,7	41,3	38,8	44,2	39,5	38,3	41,1
biłgorajski	41,1	39,4	42,8	41,9	39,9	44,0	40,6	39,1	42,3
chełmski	40,5	38,9	42,2	40,8	38,8	43,0	40,5	39,0	42,1
hrubieszowski	43,1	41,0	45,5	43,6	41,0	46,5	42,9	41,0	45,2
janowski	41,7	40,1	43,4	42,5	40,5	44,5	41,4	39,9	43,0
krasnostawski	43,7	41,5	46,2	44,3	41,9	47,2	43,5	41,4	45,9
kraśnicki	42,4	40,6	44,4	44,2	42,0	46,7	41,2	39,7	42,9
lubartowski	40,6	39,0	42,4	42,0	39,8	44,4	40,0	38,7	41,6
lubelski	39,8	38,5	41,3	41,5	39,5	43,9	39,7	38,4	41,1
łęczyński	38,9	37,5	40,4	39,1	37,7	40,9	38,8	37,6	40,2
lukowski	38,5	37,1	40,1	41,1	39,0	43,4	37,3	36,3	38,6
opolski	41,8	40,0	43,6	43,9	41,5	46,4	40,8	39,3	42,4
parczewski	41,3	39,3	43,8	42,2	39,8	44,9	40,9	39,2	43,2
puławski	43,6	41,3	46,2	45,7	42,8	48,6	41,9	40,2	43,8
radzyński	40,1	38,5	42,0	41,8	39,3	44,6	39,4	38,2	40,9
rycki	41,0	38,9	43,7	43,1	40,3	46,7	39,2	37,7	41,1
świdnicki	42,7	40,9	44,6	43,9	41,7	46,3	41,2	39,9	42,6
tomaszowski	42,3	40,5	44,3	43,7	41,2	46,3	41,7	40,2	43,5
włodawski	41,8	39,8	44,1	43,0	40,0	46,6	41,1	39,6	42,8
zamojski	41,8	40,1	43,6	43,1	40,3	45,9	41,6	40,1	43,4
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:									
Biała Podlaska	40,9	38,7	43,2	40,9	38,7	43,2	-	-	-
Chełm	44,0	41,1	47,2	44,0	41,1	47,2	-	-	-
Lublin	42,1	39,9	44,3	42,1	39,9	44,3	-	-	-
Zamość	42,5	40,1	45,4	42,5	40,1	45,4	-	-	-

Tablica 12. Wybrane wskaźniki demograficzne według powiatów w 2019 r.
Table 12. Selected demographic ratio by powiats in 2019

Wyszczególnienie Specification	Przyrost/ubytek roczny Increase/decrease annual		Na 100 mężczyzn przypada kobiet Females per 100 males	Ludność na 1 km ² Population per 1 km ²	Ludność w miastach w % Urban population in %	Współczynniki: Rate of:		
	w osobach in persons	w % in %				dziętności ogólnej total fertility	reprodukcji brutto gross reproduction	dynamiki demogra- ficznej demographie dynamics
Lubelskie	-9349	-4,4	106	84	46,5	1,324	0,643	0,838
Powiaty: Powiats:								
bialski	-619	-5,6	101	40	20,1	1,323	0,633	0,806
biłgorajski	-516	-5,1	103	60	33,2	1,240	0,614	0,840
chełmski	-214	-2,7	102	41	10,1	1,217	0,619	0,813
hrubieszowski	-851	-13,4	104	50	27,9	1,118	0,532	0,570
janowski	-348	-7,6	102	52	29,2	1,326	0,637	0,791
krasnostawski	-667	-10,4	105	61	29,5	1,104	0,518	0,510
kraśnicki	-695	-7,2	106	95	40,3	1,122	0,566	0,679
lubartowski	-437	-4,9	105	69	30,8	1,242	0,576	0,804
lubelski	1179	7,6	104	93	7,3	1,426	0,693	1,083
łęczyński	-126	-2,2	104	90	32,8	1,495	0,738	1,402
łukowski	-633	-5,9	101	77	30,2	1,597	0,825	1,061
opolski	-518	-8,7	105	73	31,1	1,326	0,631	0,734
parczewski	-243	-7,0	101	36	30,7	1,449	0,696	0,781
puławski	-589	-5,2	109	121	47,4	1,302	0,637	0,729
radzyński	-420	-7,1	100	61	26,6	1,568	0,705	0,948
rycki	-178	-3,2	100	91	45,9	1,557	0,776	0,949
świdnicki	-199	-2,8	108	153	58,1	1,351	0,646	0,861
tomaszowski	-953	-11,4	103	56	31,0	1,126	0,563	0,592
włodawski	-315	-8,1	103	31	34,1	1,212	0,553	0,631
zamojski	-813	-7,6	103	57	10,6	1,172	0,590	0,632
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:								
Biała Podlaska	-182	-3,2	109	1157	100,0	1,337	0,644	1,025
Chełm	-738	-11,8	113	1755	100,0	1,079	0,523	0,746
Lublin	102	0,3	117	2304	100,0	1,450	0,694	1,010
Zamość	-376	-5,9	113	2091	100,0	1,141	0,554	0,837

Tablica 13. Ruch naturalny według powiatów w 2019 r.
Table 13. Vital statistics by powiats in 2019

Wyszczególnienie Specification	Mażeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths		Przyrost naturalny Natural increase	Mażeń- stwa Marriages	Urodzenia żywe Live births	Zgony Deaths	Przyrost naturalny Natural increase	Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych Infant deaths per 1000 live births			
			ogółem total	w tym niemowląt of which infant							na 1000 ludności per 1000 population		
Lubelskie	9840	19286	23015	87	-3729	4,66	9,13	10,90	-1,77	4,51			
Powiaty: Powiats:													
bialski	563	1019	1265	2	-246	5,07	9,17	11,39	-2,21	1,96			
biłgorajski	493	865	1030	3	-165	4,87	8,55	10,18	-1,63	3,47			
chełmski	374	663	816	1	-153	4,79	8,49	10,45	-1,96	1,51			
hrubieszowski	258	458	803	5	-345	4,07	7,23	12,68	-5,45	10,92			
janowski	210	406	513	3	-107	4,58	8,86	11,19	-2,33	7,39			
krasnostawski	244	456	895	4	-439	3,84	7,18	14,08	-6,91	8,77			
kraśnicki	423	720	1060	2	-340	4,42	7,53	11,09	-3,56	2,78			
lubartowski	369	768	955	3	-187	4,17	8,67	10,78	-2,11	3,91			
lubelski	659	1542	1424	10	118	4,26	9,96	9,20	0,76	6,49			
łęczyński	293	638	455	2	183	5,11	11,12	7,93	3,19	3,13			
łukowski	583	1201	1132	3	69	5,44	11,21	10,57	0,64	2,50			
opolski	271	536	730	3	-194	4,55	9,01	12,27	-3,26	5,60			
parczewski	161	335	429	4	-94	4,63	9,62	12,32	-2,70	11,94			
puławski	494	931	1278	1	-347	4,35	8,21	11,27	-3,06	1,07			
radzyński	287	623	657	6	-34	4,86	10,55	11,12	-0,58	9,63			
rycki	319	574	605	2	-31	5,70	10,26	10,82	-0,55	3,48			
świdnicki	274	638	741	2	-103	3,81	8,87	10,31	-1,43	3,13			
tomaszowski	392	622	1050	4	-428	4,71	7,48	12,63	-5,15	6,43			
włodawski	173	311	493	1	-182	4,49	8,07	12,80	-4,72	3,22			
zamojski	520	860	1360	1	-500	4,88	8,07	12,77	-4,69	1,16			
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:													
Biała Podlaska	276	544	531	3	13	4,82	9,50	9,27	0,23	5,51			
Chełm	281	452	606	5	-154	4,51	7,25	9,72	-2,47	11,06			
Lublin	1672	3615	3579	13	36	4,92	10,64	10,53	0,11	3,60			
Zamość	251	509	608	4	-99	3,95	8,01	9,57	-1,56	7,86			

Tablica 14. Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały w 2019 r.
Table 14. Internal and international migration for permanent residence by powiats in 2019

Wyszczególnienie Specification	Migracje wewnętrzne Internal migration			Migracje zagraniczne International migration			Saldo migracji Total net migration	
	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	napływ inflow	odpływ outflow	saldo net	ogółem total	na 1000 ludności per 1000 population
	Lubelskie	22047	28542	-6495	792	328	464	-6031
Powiaty: Powiats:								
białski	1051	1478	-427	40	7	33	-394	-3,55
biłgorajski	786	1228	-442	29	26	3	-439	-4,34
chełmski	1085	1154	-69	7	18	-11	-80	-1,02
hrubieszowski	524	1025	-501	12	1	11	-490	-7,74
janowski	277	535	-258	8	1	7	-251	-5,48
krasnostawski	511	817	-306	22	1	21	-285	-4,48
kraśnicki	784	1207	-423	46	8	38	-385	-4,03
lubartowski	892	1116	-224	22	3	19	-205	-2,31
lubelski	2865	1936	929	38	23	15	944	6,10
łęczyński	706	992	-286	12	-	12	-274	-4,78
łukowski	921	1609	-688	21	3	18	-670	-6,25
opolski	485	784	-299	12	1	11	-288	-4,84
parczewski	299	493	-194	12	7	5	-189	-5,43
puławski	1088	1350	-262	35	4	31	-231	-2,04
radzyński	500	869	-369	2	3	-1	-370	-6,27
rycki	493	871	-378	6	10	-4	-382	-6,83
świdnicki	950	994	-44	21	100	-79	-123	-1,71
tomaszowski	723	1255	-532	28	28	-	-532	-6,40
włodawski	434	569	-135	18	15	3	-132	-3,43
zamojski	1159	1403	-244	38	12	26	-218	-2,05
Miasto na prawach powiatu: Cities with powiat status:								
Biała Podlaska	559	816	-257	30	4	26	-231	-4,03
Chełm	498	1072	-574	29	12	17	-557	-8,94
Lublin	3864	3916	-52	277	32	245	193	0,57
Zamość	593	1053	-460	27	9	18	-442	-6,96

Uwagi metodyczne

Methodological notes

- 1) Publikacja zawiera dane dotyczące liczby i struktury ludności na poziomie:
 - ogólnokrajowym – dla Polski ogółem oraz dla województw w przekroju dla obszarów miejskich i wiejskich,
 - wojewódzkim – dla 146 województw ogółem oraz w przekroju miasto i wieś,
 - powiatowym i gminnym – dla 24 powiatów i 213 gmin województwa lubelskiego.

- 2) Dane o liczbie ludności zostały opracowane **metodą bilansową**, wg następującego schematu:

Stan ludności na początek okresu (roku, kwartału)

+ urodzenia żywe

– zgony

+ zameldowania na pobyt stały (z innych jednostek podziału terytorialnego i z zagranicy)

– wymeldowania z pobytu stałego (do innych jednostek podziału administracyjnego i za granicę)

+ zameldowania na pobyt czasowy ponad 3 miesiące (z innych jednostek podziału administracyjnego)

– wymeldowania z pobytu czasowego ponad 3 miesiące (do innych jednostek podziału administracyjnego)

+(-) przesunięcia ludności z tytułu zmian administracyjnych

= Stan ludności na końcu okresu (roku, kwartału).

Od 2010 r. podstawą (bazą wyjściową) bilansu są wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i mieszkań z dnia 31.03.2011 r., a dane składowe (urodzenia, zgony i migracje) pochodzą z rejestrów urzędów stanu cywilnego i biur ewidencji poszczególnych gmin oraz z rejestru PESEL.

- 3) Podstawą wyliczania wszystkich **współczynników demograficznych oraz dotyczących migracji ludności** (na 1000 ludności) jest – średnia liczba ludności zamieszkującej dany obszar (województwo, powiat, gminę, tereny miejskie/wiejskie); w latach 1983–2009 – zameldowana na pobyt stały. W przypadku danych rocznych jest to liczba ludności według stanu w dniu 30 czerwca; dla półrocznych – w dniu 31 marca.
- 4) Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Szczegółowe informacje metodologiczne oraz pojęcia statystyczne opublikowane zostały w poniższych opracowaniach:

- 1) Zeszyt metodologiczny – Ruch naturalny. Bilanse ludności – <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/zeszyt-metodologiczny-ruch-naturalny-bilanse-ludnosci,37,1.html>
- 2) Zeszyt metodologiczny – Migracje ludności – <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/migracje-zagraniczne-ludnosci/zeszyt-metodologiczny-migracje-ludnosci,15,1.html>

Bibliografia

Bibliografic

Kurek, S. (2008). *Typologia starzenia się ludności Polski w ujęciu przestrzennym*. Kraków: Wydawnictwo Naukowe Akademii Pedagogicznej.

Orczyk, J. (2005). *Polityka społeczna. Uwarunkowania i cele*. Poznań: Akademia Ekonomiczna.

Wróblewska, W. (2017). Zgony możliwe do uniknięcia – opis koncepcji oraz wyniki analizy dla Polski. *Studia Demograficzne Nr 1 (161)*.